

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 139

פרשת ויצא

שנת תשפ"ב לפ"ק

לזכרון עולם

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מזהר"ר

אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

גלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לחיות

באור הפרשה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דערתיך
לאתנגליא
לערתיך לבא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת וַיֵּצֵא

"וַיֵּלֶךְ שָׁם בִּי בַּא הַשָּׁמַיִם, וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּטֵּם מֵרֹאשְׁתּוֹ, וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא וְגו'." וַיִּקַּח אֶת הָאֶבֶן אֲשֶׁר שָׁם מֵרֹאשְׁתּוֹ" (בְּרֵאשִׁית כח, יא-יח)

א.

(ח"א סא, ז)

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁנוֹסְעִין עַל 'רֹאשֵׁי-הַשָּׁנָה' לְצַדִּיקִים. כִּי 'רֹאשֵׁי-הַשָּׁנָה' הוּא 'יוֹמֵי-דִדְיָנָא' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בָּא עִם קִדְשָׁתוֹ וְצִמְצוּמֵי אֵל הַצַּדִּיק-הַדוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קִדְשֵׁי-קִדְשִׁים', בְּחִינַת 'אֶבֶן שְׁתִּיָּה'.

בְּבְחִינַת (שְׁמוּאֵל-ב, ח): "כִּי לֵה' מְצָקֵי אֶרֶץ וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם תִּבְל" - שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים שֶׁעֲלֵיהֶם נִשְׁתַּת הָעוֹלָם. וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַדֵּינִים, עַל-יַדֵּי בְּחִינַת 'אֶבֶן-שְׁתִּיָּה'.

וְזֶה בְּחִינַת "אַבְנֵי יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית כח, יא), "שְׁנַכְלָלוּ כָּלֵם" (חֲלִין צא: בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, יא) "בְּתוֹךְ אֶבֶן-שְׁתִּיָּה" (זֶהר נח עב. וַיְחִי רֵלֵא).

כִּי הַנְּפֻשׁוֹת הֵם בְּחִינַת 'אַבְנֵים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיכָה ד, א): "תִּשְׁתַּכְּנָה אַבְנֵי קִדְשׁ". וְכָלֵם בָּאִים וְנִכְלָלִים בְּתוֹךְ הַצַּדִּיק-הַדוֹר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֶבֶן-שְׁתִּיָּה' - וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִמְתָּקִים כָּל הַצִּמְצוּמִים.

ב.

(ח"ב עט - רֹאשֵׁי-פָּרְקִים' שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל, עִם בְּאוּר מוֹהֲרֵי-ת"ז"ל)

"וְשִׁבְתָּ עַד ה' אֶלְקֶיךָ וְשָׁמַעַתָּ בְּקוֹלִי" (דְּבָרִים ד, ל; ל, ב). "יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם"

(בְּרֵאשִׁית כח, יט) זְמַן נִתְאַחַד. "אַבְרָהָם אֶהְיֶה" (ישַׁעְיָה מא, ח). "בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ" (בְּרֵאשִׁית כט, כ). "וַיִּשָּׂא יְשׁוּב בְּנֵי" (ישַׁעְיָה ז, ג). "אִם תִּשׁוּב וְאַשִּׁיבֶךָ לְפָנַי תַּעֲמֹד" (יִרְמְיָה טו, יט). "כִּי בֹא הַשָּׁמַיִם" (בְּרֵאשִׁית כח, יא). נִתְקַצֵּר הַזְּמַן. "וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם" (שָׁם). "יִשְׁכַּב" [אוֹתוֹת] (זֶהר פְּנִיחָס רֵלֵח. תַּקוּנֵי-זֶהר לֵד. קִלְבִּי:). "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ" (הוֹשַׁע יד, ג). "מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם" (בְּרֵאשִׁית שָׁם), אַבְנֵים אוֹתוֹת (סֵפֶר יִצִּירָה). "מֵרֹאשְׁתּוֹ" (בְּרֵאשִׁית שָׁם), מִחֲשֻׁבָּה מְבָרָר הַכֹּל.

כָּל-זֶה מֵצֵאנוּ מִכְּתַב־יַד רַבְּנֵי ז"ל (הַעֲתִקְנוּ רַק הַשִּׁיכִים לְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעָה, וְעוֹד קִצָּת) וְכוּ', כְּתִבָּם בְּדֶרֶךְ 'רֹאשֵׁי-פָּרְקִים' בְּרִמְזוֹ בְּעֵלְמָא לְזַפְרוֹן וְכוּ' - מַה שֶּׁאֲפָשָׁר לְהַבִּין מְעַט עַל-פִּי הַהַקְדָּמָה שֶׁהַבְּנָתִי מִדְּבָרָיו, אֲמַרְתִּי לְבָאָר מַה שֶּׁבִּיָּדֵי וְכוּ'.

וְהִנֵּה מַה שֶׁהָאִיר הַשֵּׁם עֵינַי הוּא: כִּי רַבְּנֵי ז"ל רוֹצֵה לְגַלוֹת: שֶׁ'תְּשׁוּבָה' וּבְחִינַת 'לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן', דְּהֵינּוּ 'בְּטוֹלֵי-הַזְּמַנִּים', הֵם בְּחִינַת אַחַת, וְעַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִין לְשִׁמְעַת הַקּוֹל דְּקִדְשָׁה, וְלִהְיוֹת הַקּוֹל דְּסִטְרָא-אַחֲרָא.

וְכֵן מְבָאָר בְּהַאֲלָף-בֵּית הַחֲדָשׁ (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה א): "יּוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלָּה-מִהַזְּמַן, וּמַעַלָּה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלָּה-מִהַזְּמַן".

נִמְצָא מְבָאָר: שֶׁ'תְּשׁוּבָה' הוּא 'לְמַעַלָּה-מִהַזְּמַן'.

וְעַתָּה הוֹלֵךְ וּמְבָאָר: שֶׁ'תְּשׁוּבָה' הוּא בְּחִינַת 'בְּטוֹלֵי-הַזְּמַן', דְּהֵינּוּ: שֶׁ'הַזְּמַן

נתאחד - שה'זמן' עולה ונתקשר ונכלל בבחינת 'למעלה-מהזמן'.

וזהו שמבאר בלשוננו הקדוש: "יצחק בן אברהם זמן נתאחד. אברהם אהבי. בעיניו כימים אחדים באהבתו. ושאר ישוב בנך" וכו'.

הינו: ש'אברהם' הוא בחינת 'למעלה מן הזמן' - כי מדתו של 'אברהם' היא 'אהבה', כמו שכתוב (ישעיה מא, ח): "אברהם אהבי", ו'אהבה' הוא בחינת 'התאחדות-הזמן', כמו שכתוב (בראשית כט, ט): "בעיניו כימים אחדים באהבתו".

וזהו בחינת 'תשובה', שעל-זה מרמז תבת 'בן', כמו שכתוב (ישעיה ז, ג): "ושאר ישוב בנך". כי 'תשובה' היא 'למעלה-מהזמן', כמו שכתוב (ירמיה טו, יט): "אם תשוב ואשיבך לפני תעמד" - ולפניו יתברך הוא בודאי 'למעלה-מהזמן', כי השם-יתברך הוא 'למעלה-מהזמן'.

נמצא: ש"יצחק בן אברהם" (בראשית כה, יט), מרמז על 'התאחדות-הזמן' על-ידי 'תשובה' - כי 'יצחק' שהוא בחינת 'הזמן' כנ"ל, עולה ונתאחד ונכלל בבחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'אהבה', בחינת 'למעלה-מהזמן' - על-ידי בחינת 'בן' שהוא בחינת 'תשובה' כנ"ל, וכו'.

וזהו: "כי בא השמש" (בראשית כח, יא) - נתקצר הזמן. כי "השמש באה שלא בעונתה בשביל יעקב" (רש"י; בראשית רבה סח, י), ונתקצר הזמן - שזהו בחינת 'בטול-הזמן'.

וזה (בראשית שם): "וישכב במקום". ואיתא (זהר פנחס רלח. תקוני-זהר לד. קלב:): "שתבת 'וישכב' הוא בחינת 'יש כ"ב'

[אותיות] - הינו: כ"ב אתון דאורייתא, שמהם כל הדבורים.

וזה מרמז על 'תשובה', בחינת (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו".

וזהו (בראשית שם): "מאבני המקום" - "אבנים אותיות" (ספר יצירה). הינו: 'אותיות הדבורים', שהם בחינות 'תשובה', בחינת: "קחו עמכם דברים ושובו", כנ"ל.

וזהו (בראשית שם): "מראשותיו" - מחשבה מברר הכל. כי עקר 'תקון-התשובה', הוא על-ידי 'קדשת-המחשבה', שמבררת ומתקנת כל הפגמים, כי "כלם במחשבה אתבררו" (זהר פקודי רנד:).

נמצא: שפסוק [הפסוקים בפרשתן]: "וישכב במקום שהוא וכו', כי בא השמש, ויקח מאבני המקום, וישם מראשותיו" - כל-זה מרמז: ש'תשובה' הוא בחינת 'למעלה-מהזמן'.

ג.

(שיחות-הר"ן פו)

מה שהחתן דורש הדרשה, היא מועלת ל'זיווגים' - כמו שכתוב (בראשית כח, יא): "וישכב במקום שהוא", "יש כ"ב אותיות" (זהר פנחס רלח. תקוני-זהר לד. קלב:). הדרשה שהיא בכ"ב אותיות, הם לזיווג.

ד.

(ספר-המדות, שנה ח"ב ג)

המשנה-עשר "שיר המעלות" שבתהלים (תהלים קכ-קלד) - מסגלים לבטל השנה.

[במראי-מקומות להרב מטשעהרין ז"ל, צין להמדרש כאן (בראשית-רבה סח, יא: עד, יא): "כל עשרים שנה שעמד בביתו של לבן, לא שכב. ומה היה אומר? ט"ו שיר המעלות שבספר תהלים"].

שְׁנַתְצַמְצֵם שָׁם אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
כְּמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה (מְלָכִים-א ח, כז): "הִנֵּה
הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָפוֹךָ, אֲךָ כִּי
הַבַּיִת הַזֶּה" וְכוּ'.

רַק מִחֲמַת שֶׁהָיָה שָׁם דְּבָרִים נְאִים, כִּי
"בְּבַיִת-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה צִיּוּרָא דְעֵבְדָא"
דְּבִרְאשִׁית, וְצִיּוּרָא דְגַן-עֵדֶן (תַּקוּנֵי-זִהָר יג) -
עַל-כֵּן הַמָּשִׁיחַ לְשֵׁם קִדְשָׁתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל
הוּא יִתְבָּרַךְ "אֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, רַק הוּא
מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם".

וְכִי שְׂאוֹחֵז בְּבַחֲיִנַת 'פְּסֵא-הַכְּבוֹד', בְּבַחֲיִנַת
'שְׂרִישֵׁי-הַנְּשָׁמוֹת' - הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת:
"מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" וְכוּ' - וְעַל-כֵּן הוּא יָכוֹל
לְעֲשׂוֹת 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה'.

ו.

(ח"ב נו)

כְּשֵׁי שֶׁלְהָאָדָם לֵב, אֵין שִׂיחַ אֲצִלוֹ
'מְקוֹם' כָּלֵל - כִּי אֲדַרְבָּא: "הוּא
מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט;
שְׁמוֹת-רַבָּה מה, ו).

כִּי הָאֲלֻקוֹת' הוּא בְּלֵב' וְכוּ', וְאֲצִל הַשָּׁם-
יִתְבָּרַךְ נֶאֱמַר: (שְׁמוֹת לג, כא): "הִנֵּה מְקוֹם
אֲתִי" - "שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין
הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה וּשְׁמוֹת-רַבָּה שָׁם).

נִמְצָא: מִי שֵׁי שֶׁלֹּא לֵב יִשְׂרָאֵלִי, אֵין רְאוּי
לֹא לֹאמַר: "שֶׁמְקוֹם זֶה אֵין טוֹב
לְפָנָיו"! - כִּי אֵין שִׂיחַ אֲצִלוֹ 'מְקוֹם' כָּלֵל - כִּי
אֲדַרְבָּא: "הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין
הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ".

ז.

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי 'תַּקוּן-הַבְּרִית' שֶׁהוּא 'קִשְׁת' -
יָכוֹל לְהוֹצִיא ה'חַצִּים', שֶׁהִיא

"וַיִּפְגַּע בְּמִקוֹם" (בְּרֵאשִׁית כח, יא)

"וַיִּפְגַּע בְּמִקוֹם" - רַב הוֹנָא בְּשֵׁם רַב אֲמִי אָמַר:
מִפְּנֵי מַה מִּכְּנִין שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְקוֹרְאִין אוֹתוֹ 'מְקוֹם', שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וְאֵין עוֹלָמוֹ מְקוֹמוֹ? - מִן מַה דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת לג,
כא): "הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי" - הַיְוֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין עוֹלָמוֹ מְקוֹמוֹ.
(בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט)

ה.

(ח"ב א, יד)

כְּשֶׁאָדָם יוֹשֵׁב לְדַבֵּר בְּחִבְרוֹ, זֶה בְּחִינַת
'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה', שֶׁהוּא 'יוֹמָא-
דְּדִינָא', שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וְדִן אֶת חִבְרוֹ. וְצָרִיךְ
לְזַהֵר מְזֵה מְאֹד, וְלְהִסְתַּכֵּל עַל-עַצְמוֹ הַיָּטֵב:
אִם הוּא רְאוּי לְזֶה לְשַׁפֵּט אֶת חִבְרוֹ, "כִּי
הַמְּשַׁפֵּט לְאֻלָּקִים הוּא" (דְּבָרִים א, יז).

כִּי רַק הוּא יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ, רְאוּי לְשַׁפֵּט אֶת
הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ב מ"ד):
"אֵל תְּדִין אֶת חִבְרָךְ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ".
וְכִי הוּא שֵׁיכוֹל לִידַע וּלְהַגִּיעַ לְמְקוֹם חִבְרוֹ,
כִּי אִם הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ, "שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל
עוֹלָם, וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח,
ט; שְׁמוֹת-רַבָּה מה, ו), וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ לוֹ
מְקוֹם אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ, יָכוֹל לְדוֹן אֶת
הָאָדָם - כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ 'בְּעַל-
הַרְחָמִים', וּבְדוֹאֵי הוּא מְקַיֵּם בְּנוֹ: "הַיְוֵי דִן אֶת
כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת" (אָבוֹת פ"א מ"ו) וְכוּ'.

עַל-כֵּן הוּא לְבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ, רְאוּי לְדוֹן אֶת
הָעוֹלָם - כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ יוֹדַע
מְקוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי כָל הַמְּקוֹמוֹת הֵם
אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ", כַּנ"ל.

כִּי אֲף-עַל-פִּי שֶׁאֲנִי מוֹצֵאִים מְקוֹמוֹת
שֶׁהָיָה בָּהֶם הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, כַּגּוֹן
בְּבַיִת-הַמִּקְדָּשׁ - אֵין הַפְּנֵנָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם

ת.

(שיחות ה'הר"ן פו)

ה'התנה' הוא בחינת 'סיני', כמו שכתוב

(שיר השירים ג, יא): "ביום התנתו"

- "זה מעמד הר-סיני" (תענית כו:).

ו"סיני" גימטריא סל"ם (בראשית רבה סח,

יב; זהר ויצא קמט. ועין בזהר פנחס רמו:

ובזהר-קדש ויצא, וכתוב (בראשית כח, יב): "והנה

מלאכי אלקים עלים וירדים בו" - הינו:

'רקודין', שבשעת 'רקודין' עולה ויורד; כי

כו דרך 'רקודין': שעולה את גופו, ויורד את

גופו.

"והיה זרעך בעפר הארץ" (בראשית כח, יד)

ט.

(ח"א ס, ח)

"יתן בעפר פיהו אולי יש תקנה" (איכה ג,

כט). 'עפר' הוא בחינת 'העדר

הדבור', כמו שכתוב (ישעיה כט, ד): "ומעפר

תשח אמרתך".

הינו: שצריך לתן בחינת ה'דבור', "להתיר

פה אלמים" (סנהדרין ק. מנחות צח.).

ועל-ידי-זה בא 'פח הדבור' ל"קווי ה"

(ישעיה מ, לא), שהם 'כלי ההולדה'.

וזהו: "אולי יש תקנה" - כדי שיגיע

ה'דבור' ל"קווי ה".

וזהו (בראשית כח, יד): "והיה זרעך בעפר

הארץ" - כי ה'הולדה' תלויה, על-

ידי בחינת (איכה ג, כט): "יתן בעפר פיהו"

הנ"ל (עין בפנים).

ה'תפלה', שהיא "ח"י ברכאן דצלותא -
שהם תלת ווי"ן" (תקוני-זהר מא. מת.), בחינת
'הצים'.

ו'מקומם' ב'ברית', בבחינת (תהלים פט, כט):

"ובריתי נאמנת לו". 'אמונה'

זה בחינת 'תפלה', בבחינת (שמות יז, יב): "ויהי

ידיו אמונה".

ואז 'התחלת צמיחת קרן משיח' וכו'. ואז

נעשה 'בן-חורין' - הינו: שבא

ל'קדשת שבת' שאסור במלאכה וכו'.

ו'קדשת שבת' - זה בחינת 'תכלית

הידיעה', ו"תכלית

הידיעה שלא גרע" (בחינות-עולם פי"ג לג).

ובשביל-זה 'שבת' נקרא: "תכלית שמים

וארץ" (תפלת ערבית שבת) וכו'.

ו'תכלית הזה' - הוא 'עקר המקום', הינו

בחינת: "מקומו של

עולם" (בראשית רבה סח, ט; שמות רבה מה, ו) -

ש'זה התכלית', הוא המקיף את 'כל העולם'

שנברא ב'חכמה', כמו שכתוב (תהלים קד, כד):

"בכלם בחכמה עשית".

וזהו בחינת (ברכות ו:): "הקובע מקום

לתפלתו" - כי זה 'עקר המקום',

בבחינת (שמות טז, כט): "אל יצא איש ממקומו

ביום השביעי".

"ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע
השמימה, והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו"
(בראשית כח, יב)

"והנה סלם" - זה 'סיני', אותיות דדין הוא
אותיות דדין. (בראשית רבה סח, יב)

"והנה סלם מצב ארצה" - אמר רבי אבא: 'סלם'
זה 'סיני', שבו נתנה תורה, ושם נגלו מרפבותיו
של הקדוש-ברוך-הוא. (זהר-קדש ויצא)

”וְזֶה אֲנֹכִי עִמָּךְ” (בראשית כח, טו)

י.

(עלים-לתרופה, מוצאי-שבת שירה תקצ"ה)
וּבְפֶרֶט שָׁרְבֵנוּ ז' ל אָמַר אֵלֵי בְּפֶרֶטִיּוֹת:
גָּאֵט אִיז מִיט דִּיר! בֵּי דִיר! שָׁרַעַק
זִיךְ נִישְׁט! [השם עמך! ואצלך! אל תפחד!]

יא.

(עלים-לתרופה, מוצאי-שבת שמות תקצ"ו)
גְּעוּ וְאֵלֶּד! שָׁרַעַק דִּיךְ נִישְׁט מִיין לִיב
קִינֵד! שָׁרַעַק דִּיךְ נִישְׁט! גָּאֵט
אִיז מִיט דִּיר בְּאַמֶּת! [אָהַה! אַל תִּפְחַד בְּנֵי חֲבִיבֵי אֵל
תִּפְחַד! הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ בְּאַמֶּת!]

זְכוּר מַה שְׁאַמַּר אָדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ ז' ל:
גָּאֵט אִיז גְּרוֹיִם, מָעַן וְוִיִּסְט
גָּאָרְנִישְׁט! אַפִּילוֹ אִייעֵר זַאךְ, וּוּאוּהִין
אִיטְלִיכער אִיז גַּעפּאַלן, אַבֵּל יֵשׁ עֲנִין
שְׁנַת־הַפֶּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה! [השם-יתברך הוא גדול, לא
יודעים כלום! אפלו ענין שלכם, בכל-מקום שנפל כל
אחד, אבֵּל יֵשׁ עֲנִין שְׁנַת־הַפֶּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה!]

יב.

(עלים-לתרופה, ערב-שבת קדש בלק ת"ר)
וְאִיךְ צָעַק בְּקוֹל־הַקְדוּשׁ וְאָמַר: גָּאֵט אִיז
מִיט דִּיר! בֵּי דִיר! נַעֲבֵן דִּיר! שָׁרַעַק
דִּיךְ נִישְׁט! דוּפֵעַ אוּיָה מִיין כַּח! קִיין יֹאוּשׁ
אִיז גָּאָרְנִישְׁט פֶּאָרְהֶאָנְדֵן! [השם-יתברך עמך!
אַתָּה! אַצְלָךְ! אַל תִּפְחַד! סָמַךְ עַל כַּח! אֵין שׁוּם יֹאוּשׁ
בְּעוֹלָם כָּלְל!]

וְתֹאמִין לִי בְּנֵי חֲבִיבֵי: שְׁכָל אֵלֹהֵי הַדְּבוּרִים
נֶאֱמָרוּ אֵלֶיךָ בְּפֶרֶטִיּוֹת.

יג.

(עלים-לתרופה, א' קרח תר"א)
וְעֵדִין הַשֵּׁם אַתָּנוּ, וְעַמָּנוּ, וְקָרוֹב אֲצִלָּנוּ
תָּמִיד תָּמִיד! - גָּאֵט אִיז מִיט דִּיר!

שָׁרַעַק דִּיךְ נִישְׁט מִיין קִינֵד! - גְּלִיב מִיר: אִז
מִינַע רִייד זְעַנְעֵן דוֹרְךְ אַמֶּת! אִז דְּעַר רַבִּי
עָלִיו הַשְּׁלוֹם מִינַט טֹאקַע דִּיךְ! - אִיךְ זַאג
דִּיר פֿון זֵינַעט וועגן: גָּאֵט אִיז מִיט דִּיר!
ס'וועט אַלץ נַתְּהַפֵּךְ לְטוֹבָה ווערן!

[ועדין השם אתנו, ועמנו, וקרוב אצלנו תמיד תמיד! -
 השם-יתברך עמך! אל תפחד בני! - תאמין לי: שדברי הם
 אמת הנכונה! שהרבי עליה-השלום כן באמת עליך! - אני
 אומר לך משמו: השם-יתברך עמך! הכל יתהפך לטובה!]

”אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹקִים, וְזֶה
שַׁעַר הַשָּׁמַיִם” (בראשית כח, יז)

”זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם” - מְקוֹם תְּפִלָּה לַעֲלוֹת
 תְּפִלָּתְךָ הַשָּׁמַיְמָה. וּמְדַרְשׁוֹ (בראשית-רבה סט, ז;
 וירושלמי ברכות פ"ד ה"ה; מדרש-תהלים ל; במדבר-רבה ד,
 יג; תנחומא ויקהל ז; ועוד): ”שַׁבִּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל
 מַעֲלָה, מִכּוֹן בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מִטָּה”. (רש"י)

יד.

(ח"א ז, א)

עֵקֶר אַמוּנָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת
נְפִישׁ, אִינוּ אֵלָּא בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל,
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים לז, ג): ”שָׁכַן אֶרֶץ וְרַעֲיָה
אַמוּנָה”. וְשֵׁם עֵקֶר עֲלִיּוֹת הַתְּפִלּוֹת, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (בראשית כח, יז): ”זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם”.

טו.

(ח"א י, א-ב)

עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא, הוּא:
שְׁגֵם הָעֶפּוֹ”ם יִדְעוּ שֵׁישׁ אֱלֹקִים
שְׁלִיט וּמוֹשֵׁל, כְּמוֹבֵא בְּזֹהַר (יתרו סט): ”כִּד
אַתָּא יִתְרוֹ וְאָמַר (שְׁמוֹת יח, יא): ’כִּי עָתָה
יִדְעַתִּי כִּי גָדוֹל ה' וְכוּ' - כִּדִּין אֶתְיִקֵּר
וְאֶתְעַלָּא שְׁמָא עֲלָאָה”.

וְלַעֲפּוֹ”ם אִי־אֶפְשָׁר לָהֶם לִידַע גְּדֻלָּתוֹ
שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא, כִּי־אִם

על־ידי בחינת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיה ב. ה): "בית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכָה בְּאוֹר ה'". כי הוא גִּלְגָּל אֱלֻקוֹתוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יוֹתֵר מִשָּׂאֵר הָאָבוֹת.

כִּי "אֲבֵרְהֶם קְרָאוּ הֵר, וַיִּצְחַק קְרָאוּ שְׂדֵה" (פסחים פח.), וְשְׂדֵה' הוא יוֹתֵר מִשָּׂג וְנִצְרָךְ לְהַעוֹלָם מ'הר'. וַיַּעֲקֹב קְרָאוּ בֵּית" (שם), שֶׁהוא מְקוֹם יָשׁוּב לְבִנְיָאֲדָם יוֹתֵר מ'שְׂדֵה'.

הֵינּוּ: ש'יַעֲקֹב' קְרָא אֶת מְקוֹם הַבַּיִת-הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁהוא מְקוֹם הַתְּפִלָּה: "בֵּית" - שֶׁהוא מְקוֹם יָשׁוּב לְבִנְיָאֲדָם - כִּי הֵעֲלָה אֶת הַתְּפִלָּה מ'הר' וְשְׂדֵה', לְבַחֲבֵינָת 'בֵּית', שִׁישׁ בּוֹ תְּפִיסָה לְבִנְיָאֲדָם יוֹתֵר מ'הר' וְשְׂדֵה'.

כִּי בְּבַחֲבֵינָת 'בֵּית', יֵשׁ גַּם לְעַכּוּ"ם הַשְּׂגָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (ישעיה נו. ז): "כִּי בֵּיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים". וְכִשְׁהוּא בְּבַחֲבֵינָת 'בֵּית' - "בְּדִין אֶתִּיקָר שְׂמָא עֲלָאָה" כַּנ"ל.

וְזֶה פְרוּשׁ (תְּהֵלִים מח. ב): "גְּדוֹל ה' וּמְהַלֵּל מְאֹד" - כְּלוּמַר: אֵימְתִי "גְּדוֹל ה'", כְּשֶׁהוּא "מְהַלֵּל מְאֹד" - "מִסְטָרָא דְמוֹתָא", שֶׁהוא בְּחֵינָת 'עַכּוּ"ם'.

כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (בְּרַאשִׁית-דָּבָר ט. י; זֶהר בְּרַאשִׁית מז.) עַל פְּסוּק (בְּרַאשִׁית א. לא): "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד", "מְאֹד - זֶה מְלֹאד-הַמּוֹת".

כְּשֶׁהוּא "מְהַלֵּל" מֵהֶם - אֲזִי הוּא "גְּדוֹל", כִּי הוּא עֵקֶר גְּדוֹלְתוֹ.

וְאֵימְתִי הוּא מְהַלֵּל מֵהֶם: "בְּעִיר אֱלֻקִּינוּ הֵר קָדְשׁוֹ" (שם) - דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁבַחֲבֵינָת "הֵר", נִעֲשֶׂה "עִיר אֱלֻקִּינוּ", שֶׁהוּא יָשׁוּב בְּנִי-אָדָם, בְּחֵינָת 'בֵּית', שֶׁהוּא מִשָּׂג יוֹתֵר מ'הר' וְשְׂדֵה'.

דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁמְעַלִּין אֶת בְּחֵינָת ה'תְּפִלָּה, מְבַחֲבֵינָת 'הֵר', לְבַחֲבֵינָת 'עִיר' וְבֵית' - שְׂאֲזִי יֵשׁ גַּם לְעַכּוּ"ם הַשְּׂגָה כַּנ"ל - אֲזִי דִיקָא "גְּדוֹל ה'" - כִּי זֶה עֵקֶר גְּדוֹלְתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁגַּם הִרְחֹקִים יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כַּנ"ל.

טז.

(ח"א מט. ב"ד)

עֵקֶר הַתְּפִלָּה תְּלוּי בְּלֵב, שִׁישִׁים כָּל לְבוֹ עֲלֵיהָ, דְּהֵינּוּ: שִׁיקְשֵׁר מִחֲשַׁבְתּוֹ הֵיטֵב לְדַבּוּרֵי הַתְּפִלָּה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה וְנִתְגַּדַּל מְלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנוֹפֵל מְלְכוּת-הָרְשָׁעָה. וְאֲזִי יֵשׁ עֲלֵיהָ לְבֵיתָא עֲלָאָה וְבֵיתָא תַתָּאָה - "שְׁנַשְׁבַּע הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא (תַּעֲנִית ה.). שְׂלָא יְכַנֵּס בִּירוּשָׁלַיִם שְׁלַמְעֵלָה", שֶׁהיא בְּחֵינָת "בֵּינָה לְבָא" (תַּקּוּנֵי זֶהר יז. פֶּתַח אֱלִיָּהוּ) - "עַד שִׁיבְנָה יְרוּשָׁלַיִם שְׁלַמְטָה", בְּחֵינָת 'תְּפִלָּה', בְּחֵינָת 'מְלְכוּת'.

"וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמְּקוֹם הַהוּא בֵּית-אֵל, וְאוּלָם לֹזֵז שֵׁם הָעִיר לְרַאשִׁינָה" (בְּרַאשִׁית כח. יט)

יז.

(ח"ב פה)

'אֲגוּזִים' הַנִּקְרָאִים 'לּוּזִים', רוּמְזִים לְבַחֲבֵינָת 'לָאָה', שֶׁהיא בְּעֵרְפֵי, שֶׁהיא נִקְבָּא רַאשׁוֹנָה' (סְפָר-הַלְקוּטִים לְהָאֲרִיז"ל, כָּאן בְּפִרְשָׁתוֹ). וְאַחַר-כֵּן נִכְנָסִין לְבֵית-הַמְקֻדָּשׁ, שֶׁהוא בְּחֵינָת: "יַעֲקֹב קְרָאוּ בֵּית-אֵל" (פְּסָחִים פח.).

וְזֶהוּ שְׁפָרַשׁ רַש"י (שׁוֹפְטִים א. כד): "שְׂדֵרְךָ לּוּזֵי נִכְנָסִין לְבֵית-אֵל".

"וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נְדָר וְגו'. וְהָאֵבֶן הַזֹּאת
אֲשֶׁר שָׂמֵתִי מִצְבָּה" (בראשית כח, כ"ב)

יח.

(ח"א נז, א"ב-ג)

לְהַקִּים אֱמוּנָה הַנְּפוּלָה, היא על־ידי
בְּחִינַת 'יעקב' - הינו: על־ידי
'נדר', שִׁידֵר אִיזְהוּ נְדָר, וִיקִים מִיָּד. ועל־ידי־
זֶה יָשׁוּב לְאֱמוּנַת חַכְמִים וְכו'.

וְ'יעקב' הוא בְּחִינַת 'נדר', שֶׁהוא ראש
לְכָל הַנְּוֹדִים (בראשית־רבה ע, א -
על הפסוק: "נדר לאביר יעקב". תהלים קלב, ב), כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (בראשית כח, כ): "וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נְדָר".

וּכְשֶׁנִּתְקַן הַ'יָּדִים' הַנֶּ"ל עַל־ידי 'נדר',
עַל־ידי־זֶה מִתְנוּצְצִים בּוֹ
'אורות האבות' - כִּי 'נדר' זֶה בְּחִינַת 'אור
יעקב', וְ'יָדִים' הֵם 'אברהם ויצחק', שֶׁהם
'ימין ושמאל'.

וְזֶהוּ: סוֹפֵי־תְבוּת שֶׁל שְׁמוֹת הָאֲבוֹת:
'בִּק"ם' - כִּי סוֹפֵי־תְבוּת שֶׁל
'אברהם יצחק יעקב', הֵם אוֹתִיּוֹת
'בִּק"ם', נוֹטְרִיקוֹן (תהלים פט, כא): "בְּשֵׁמֶן
קֹדֶשׁי מִשְׁחֵתִיו", שֶׁהיא רְמֵז בְּחִינַת 'נדר'.

כִּי כֵן פְּתִיב בְּנְדָר יַעֲקֹב' (בראשית שם, כב):
"וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר" וְכו', וְכֹתִיב (שם לה,
יד): "וַיִּצַק עָלֶיהָ שֵׁמֶן" - הינו: עַל־ידי
הַ'נְּדָר', מִתְנוּצְצִים עַל הָאָדָם 'אור האבות'.

"וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ" (בראשית כח, כ)

יט.

(ח"א כט, ד"ה)

לְתַקֵּן כָּל הָעֲבֵרוֹת בְּפִרְטִיּוֹת, הֵם רַבִּים
מְאֹד וְכִבְד עַל הָאָדָם. בְּכֵן צְרִיךְ

וְזֶהוּ (ישעיה מ, א): "נַחֲמוּ נַחֲמוּ". שְׁתֵּי
פְּעָמִים 'נחמו' גִּימְטְרִיא 'קֶדְקֶד',
שֶׁהוא בְּחִינַת 'ערף' - שְׁעַל־יָדָה נִכְנָסִין
לְבֵית־אֵל.

וְזֶהוּ שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת שֶׁהֵם עֲשָׂרִים־וְאַחַד
יוֹם שֶׁ'בִּין־הַמְצָרִים, וְכִנְגָדוֹ בְּאֵילָן
לוֹז.

בְּשִׁבְל־זֶה נוֹהֲגִין לֶאֱכֹל בֵּיצָה בַּסְּעָדָה
הַמְּפֹסֶקֶת בְּתִשְׁעֵה־בָּאב - כִּי
הַבֵּיצָה נִגְמָרֶת בְּעֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם, כְּמֵאֲמַר
חז"ל (בכורות ח. ועין־שם בַּתּוֹסְפוֹת): "תִּרְנַגְלַת
מוֹלְדֵת לְעֲשָׂרִים וְאַחַד יוֹם וְכו', וְכִנְגָדוֹ
בְּאֵילָן לוֹז".

וְזֶהוּ הָעֵצִים לוֹז שֵׁישׁ בְּעֶרְףְ אָדָם, שִׁישְׁאֵר
אַחַר כְּלִיּוֹן הַגּוֹף, וּמִמֶּנּוּ יִתְחַדֵּשׁ בְּנִין
הַגּוֹף בְּשַׁעַת תְּחִילַת־הַמַּתִּים. וְזֶהוּ עֶקֶר
נְחֵמוֹתֵינוּ, בְּחִינַת "נַחֲמוּ נַחֲמוּ" כַּנֶּ"ל.

כִּי עַל הַגּוֹף נֶאֱמַר (רות ג, יג): "שִׁכְבִּי עַד
הַבֶּקֶר", שֶׁהוא עַת הַתְּחִילָה. "וְהִנֵּה
בַּבֶּקֶר וְהִנֵּה הִיא לֵאמֹר" (בראשית כט, כה), הִינוּ
'עֵצִים לוֹז' הַנֶּ"ל - שְׁעַל־יָדָה נִתְבַּנֶּה הַגּוֹף.

וּבְשִׁבִיל "שֶׁכָּל כּוֹנֵנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הָיָה
בְּשִׁבִיל רְחֵל" (בראשית־רבה פד, ה) -
נֶאֱמַר בְּבִנֵי רְחֵל, דְּהִינוּ 'יוֹסֵף': "וּלְקַדְקַד
נָזִיר אֶחָיו" (בראשית מט, כו), וּבְ'בִנְיָמִין' כְּתִיב:
"וּבִין כְּתָפָיו שָׁכַן" (דברים לג, יב).

רְמֵז: שְׁעַל־יָדֵי בְּחִינַת 'לֵאמֹר' שֶׁהִיא
רֵאשׁוֹנָה, יְכוּל לְבוֹא לְבְּחִינַת רְחֵל'.
"קֶדְקֶד" וְ"כְתָפִיו" זֶה בְּחִינַת 'לוֹז' הַנֶּ"ל.
עַרְף' גִּימְטְרִיא ש"ג, רֵאשִׁי־תְבוּת: "שִׁבְתָּ
נַחֲמוּ" - רְמֵז לְהַנֶּ"ל.

"וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו" (בראשית כט, א)

"לבו נשא את רגליו" (רש"י; בראשית-רבה ע, ח)
"בשנשא יעקב את לאה, בשעה שהיו מרקדין,
היו מזמרין: 'היא ליא'" (בראשית-רבה ע, ט)

ב.

(ח"א י, ה'זוח)

**'רקודין' ו'המחאת-פה', נמשכין מבחינת
ה'רוח שבלב', כנראה בחוש, כי
על-ידי 'שמחת הלב' הוא מרקד ומפה פה
אל פה.**

**וכמוכא בתקונים (תקוני-זהר נג): "והאי
רוחא נשב בשית פרקין דדרועא
ובשית פרקין דשוקין". והיא בחינת
'המחאת-פה', ובחינת 'רקודין'.**

**וזהו בחינת: "לבו נשא את רגליו" (רש"י
בראשית כט, א; בראשית-רבה ע, ח) - על-ידי
ה'צדיק', שהוא בחינת 'רוח', כמו שכתוב
(במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו", נכנע רוח
גבוה, ונתבטל ה'גאווה', כמו שכתוב (תהלים
לו, יב): "אל תבואני רגל גאווה". ונתבטל
ה'עבודת-אלילים', כמו שכתוב (בראשית יח,
ד): "ורחצו רגליכם", "זה עבודת אלילים"
(רש"י שם).**

**וכשנתעלה ה'רגליו' על-ידי ה'רקודין',
בחינת: "נשא לבו את
רגליו", ונתבטל ה'גאווה', הינו ה'עבודה-זרה'
- על-ידי-זה נמתקין הדינים וכו'.**

**[ימי-מוהרנ"ת ח"ב סט: והנה בשני ימים-טובים
הראשונים של פסח, זכני השם-יתברך לשמחה גדולה
מאד ברקודין ומחולות, שמחה גדולה מאד וכו'. ותהלה
לקל שמחנו הרבה בעזרת-השם-יתברך בימים אלו.]**

**ורבי מגדיל שהיה עמי כל הדרך, שמח הרבה מאד, ורקד
הרבה מאד, עד אשר תמהו כל הרואים מהיכן הוא רוקד
הרבה כל-כך שלא כדרך הטבע. והם לא ידעו מ"ההוא**

**לתקן כלליות הגידים, תקון-הברית. ועל-
ידי-זה נתתקן ממילא כל הלאוין שעבר,
ונמשך להם 'לבנונית', ומלבין עוונותיהן
של שם"ה לאוין, ומשפיע 'לבנונית' בשם"ה
גידין, בבחינת (קהלת ט, ח): "בכל עת יהיו
בגדיך לבנים" [ועין בפנים ענין 'תקון הפגדים' התלוי
בזה].**

**ובזה תלוי 'פרנסה בלי טרח', על-ידי
'תקון-הכללי', שהוא 'תקון-הברית'
וכו'.**

**וזה שבקש יעקב (בראשית כח, כ): "ונתן לי
לחם לאכל ובגד ללבש" - כי זה תלוי
בזה, כי 'פרנסה' תלוי בבחינת 'בגדים לבנים'.**

**וזה (ישעיה כג, יח): "לאכל לשבעה ולמכסה
עתיק".**

**ו'יעקב' שהמשיך 'לבנונית', בבחינת
(בראשית ל, לז): "מחשף הלבן",
על-ידי 'תקון-הכללי', כמו שכתוב (שם מט, ג):
"ראשית אוני" - נאמר בו (שם כה, כז): "ישב
אהלים" - הינו: בחינת 'שמים', כמו שכתוב
(ישעיה מ, כב): "וימתחם פאהל לשבת".**

**הינו: בחינת (משלי ל, ט): "דרך הנשר
בשמים", בחינת "זהר הרקיע" (דניאל
יב, ג), בחינת (יומא סח): "לשון של זהודית,
שמלבין עוונותיהן" והדמים של שם"ה
גידין, בבחינת (ישעיה א, יח): "אם יאדימו
כתולע בצמר יהיו".**

רוחא דנשב בשית פרקין וכו', שמשם נמשכין המהקאת כח אל כח ורקודין, כמבאר בהתורה זאלה המשפטים סימן י'.

פְּעָמִים דִּי"ן, גִּמְטְרִיא ש"ה, גִּמְטְרִיא נַע"ר'.

וְעַל־יְדֵי 'אור הלב' שְׁנַמְשָׁד לָהּ - נַעֲשִׂית 'נַעַר"ה' בַּח"א, וְנַעֲשִׂית ה' פְּעָמִים 'אֲדָנִי'.

נא.

(ח"א לב)

"אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח" (תהלים נא, ז). וְהוּא בַּחֲנִינַת 'רְקוּדִין שֶׁל חֲתָנָה'.

וְזֶה בַּחֲנִינַת: "אֲדָנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח" - שְׁעַל- יְדֵי ה'שְׁפָתַי' שֶׁהֵם 'נֶצַח וְהוֹד' - נִפְתָּח וְנִמְתָּק ה'כֹּלֵה' בַּבְּחִינַת 'זוּוּג', וְנַעֲשִׂית בַּחֲנִינַת 'אֲדָנִי', שֶׁהִיא 'נַעַר"ה', שֶׁהִיא רְאוּיָה ל'זוּוּג'.

כִּי (זֶהר בא לח): "כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִתְּוַנָּה ל'זוּוּג', הִיא אֲתַקְרִיאַת 'נַעַר' (דְּבָרִים כב, כג), בְּלֹא ה'" - "גִּמְטְרִיא: ש"ךְ דִּינִים" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שַׁעַר עֲמִידָה פ"א).

וְזֶה דְאִיתָא בַּמְדְּרָשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ע, יט): "כְּשֶׁנִּשָּׂא יַעֲקֹב אֶת לֵאָה, בְּשַׁעֲהָ שֶׁהָיוּ מְרַקְדִין, הָיוּ מְזַמְרִין: 'הִיא לֵיא' - לְרַמֵּז לַיעֲקֹב: 'הָא לֵאָה'.

"וְכֹד אֲתַתְּקַנַּת ל'זוּוּג', אֲתַקְרִיאַת 'נַעַר'ה' בַּח"א" (זֶהר שם) - "שְׁנַמְתְּקִין הַדִּינִין עַל־יְדֵי ה' אֲלֵפִי"ן שֶׁל אֵהִיָּה שְׁבַבִּינָה" (פְּרִיעֵץ-חַיִּים שם).

הֵינּוּ: כִּי "לֵאָה הִיא עֲלֵמָא-דְאֵת-כְּפִסָּא" (זֶהר וַיֵּצֵא קַנְד), שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'לֵב', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תהלים קיט, א): "בְּלִבִּי צָפַנְתִּי אִמְרֹתֶיךָ". וּמִשָּׁם, הַמְתוּק שֶׁל הַדִּינִים, כְּשֶׁמְשִׁיכִין ה"א מ'הֵלֵב'.

נִמְצָא: ה'כֹּלֵה' עֲדִין בַּבְּחִינּוֹת "נַעַר", בַּבְּחִינּוֹת 'ש"ךְ דִּינִים', וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיקָה וּלְתַקְנָה.

וְזֶה: "הָא לֵאָה" - שְׁצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ מ'לֵאָה', ה'אֲלֵפִי"ן - כְּדֵי לְהַמְתִּיק וּלְתַקֵּן אֶת ה'כֹּלֵה'. גַּם הָיוּ אוֹמְרִים: "שֶׁהַכֹּלֵה שְׁמָה לֵאָה" - שְׁעַל־יְדֵי בַּחֲנִינּוֹת עֲצֻמָּה, נִמְתַּקַּת.

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי 'רְקוּדִין' - כִּי ה'רְגֵלִין' הֵם בַּבְּחִינּוֹת 'נֶצַח וְהוֹד' (תַּקּוּנֵי-זֶהר יז, פֶּתַח אֲלֵהוּ), וְהֵם נִתְּוַנְּשָׁיִם עַל־יְדֵי ה'לֵב', הֵינּוּ: עַל־יְדֵי 'שְׁמַחַת הֵלֵב', כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ: שְׁעַל־יְדֵי 'שְׁמַחַת הֵלֵב' מְרַקְדִין.

כְּמוֹ שְׁפָתוֹב גַּבֵּי יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כט, א): "וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב אֶת רַגְלָיו", וּפְרָשׁ רַש"י: "לְבוֹ נִשָּׂא אֶת רַגְלָיו" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ע, ח). וְלֵב' הוּא 'בִּינָה', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תַּקּוּנֵי-זֶהר שם): "בִּינָה לְבָא, וְבָה הֵלֵב מִבִּין".

"וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר וְגו'. וַיִּגֵּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאֵבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר" (בְּרֵאשִׁית כט, בִּי)

"וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר" - דָּא 'אֵבֶן', דְּמִינָה כְּשֶׁלִּי בְּנֵי עֲלָמָא, 'אֵבֶן נֶגֶד וְצוּר מְכֻשׁוֹל" (עַל־פִּי יִשְׁעֵיהּ ח, יד), דְּמִינָמָא תְּדִיר עַל־פִּי הַאֵי 'בְּאֵר'. (זֶהר וַיֵּצֵא קַנָּא:)

"וְהָאֵבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר" - וְסוּד ה'אֵבֶן', הוּא עֲנִין הַקְּשִׁיּוֹת וְהַתְּרוּצִים. עַד שֶׁיָּבֵא יַעֲקֹב בְּעַקְבֵי-מְשִׁיחָא, וַיַּפְצֵץ אֶת הָאֵבֶן 'כְּפִשִׁט יַפְצֵץ סֹלַע"

עַל־כֵּן צָרִיךְ לְכוּן ב'רְקוּדִים': לְהַמְשִׁיךְ ה'אֲלֵפִי"ן' שְׁב'לֵב', עַל־יְדֵי ה'רְגֵלִין' - לְה'כֹּלֵה', שֶׁהִיא בַּחֲנִינַת: חֵמֶשׁ

(תורה נג, כד). "ויגל את האבן מעל-פי הבאר" - בלי קשיות. (ספר-הלכות לפרשת ויצא)

נג.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה-טהורה ג, יג)

ועל-בן יעקב באשר ראה את רחל,
שהוא בחינת 'שלמות האמונה' -
אז (בראשית כט, י): "ויגל את האבן מעל-פי
הבאר" - "כמעביר פקק מעל-פי
צלוחית" (בראשית-רבה ע, יב).

כי מקדם היה (שם שם, ב): "האבן גדולה
על-פי הבאר", שמשם גדלה ה'אמונה'
- כי לא היה אפשר לגלות את ה'אמונה'
בכל, שגדילתה מן ה"באר מים חיים" (שם כו,
יט) - מחמת 'טפת עשו וישמעאל' המעכבים
ופוגמים את ה'אמונה'.

אבל בימי יעקב ורחל - אז כבר נדחו
'טפת עשו וישמעאל לחוץ', ואז זכה
'יעקב' לגלות ה'אמונה' בשלמות, שהוא
בחינת (שם כט, יז): "רחל יפת תאר ויפת
מראה", בחינת (שיר-השירים ד, ז): "כלך יפה
רעיתי", בחינת 'אמונה' - בתכלית השלמות.

ואז: "ויגל את האבן מעל-פי הבאר",
"כמי שמעביר הפקק מעל-פי
צלוחית" - כי עכשו נתגלה ה'אמונה'
בשלמות.

נד.

(לקוטי-הלכות, דם א, יב)

"ויגל את האבן מעל-פי הבאר" (בראשית
כט, י) - כי "האבן גדולה על-פי
הבאר" (שם שם, ב), דהינו: בחינת "לב האבן"
(יחזקאל יא יט; לו, כו) שהיה מנח "על-פי
הבאר" - שעל-ידי-זה, על-ידי שאין האדם
מסלק ממנו חסו-שלום "לבו האבן", על-
ידי-זה אינו יכול לשאב מים חיים מ'באר-
העליון'.

נב.

(ח"ב יט)

באמת הוא אסור גדול מאד להיות
'מחקר' חסו-שלום, וללמד 'ספרי-
החכמות' חסו-שלום. רק הצדיק הגדול
מאד, הוא יכול להכניס עצמו בזה, ללמד
ה'שבע-חכמות'. כי מי שנכנס בתוך
החכמות הללו, חסו-שלום, יכול לכל שם.

כי יש "אבן נגף" (על-פי ישעיה ח, יד) בכל
חכמה וחכמה, שהיא בחינת 'עמלק',
שעל-ידי ה"אבן הנגף" הזה, יכולין לכל חסו-
ושלום וכו'.

כי 'עמלק' היה פילוסוף ומחקר וכפר
בעקר, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "ולא
ירא אלקים" - דהינו: שהוא רק נוהג על-פי
'חכמות', ואין לו 'יראה' כלל.

**אבל ה'צדיק' כשנכנס באלו ה'שבע-
חכמות' - הוא מחזיק עצמו ונשאר**
קים על עמדו על-ידי 'אמונה', בבחינת
(חבקוק ב, ד): "וצדיק באמונתו יחיה".

כי "שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד, טז) -
הינו: שהצדיק הגדול הולך דרך אלו
ה'שבע-חכמות, ואף-על-פי ששם יכולין
להחליק ולפל על-ידי ה"אבן נגף", בחינת
'עמלק' כנ"ל, אבל ה'צדיק' - "שבע יפל,
וקם", על-ידי 'אמונה', כנ"ל.

וזה: "שבע יפול צדיק וקם" - סופי-
תבות "עמלק", שהוא ה"אבן נגף"
של ה'שבע חכמות', שעל-ידו נופלין חסו-
ושלום. אך ה'צדיק' - "שבע יפול וקם" על-
ידי 'אמונה' כנ"ל.

"וַיִּשָׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קִלּוֹ וַיִּבְנֶה. וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אָחִי אַבְיָה הוּא וְכִי בֶן רַבְקָה הוּא וַתִּרְצֶה וַתִּגַּד לְאַבְיָה. וַיְהִי כַשְׂמַע לְבֶן אֶת שְׂמֵעַ יַעֲקֹב בֶּן אַחֲתוֹ וַיִּרְצֶה לְקַרְאֲתוֹ וַיִּתְּבַק לּוֹ וַיִּנָּשֶׂק לּוֹ וַיְבִיֵאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיִּסְפֹּר לְלֶבֶן אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וַיֹּאמֶר לּוֹ לְבֶן אֶךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים. וַיֹּאמֶר לְבֶן לְיַעֲקֹב הֲכִי אָחִי אֶתָּה" (בראשית כט, יא-יב-יג-יד-טו)

כו.

(ח"א יב, א-ב-ג)

יש בחינת יעקב ו' לבן.

יעקב - הוא הצדיק המחדש חדושין דאורייתא, ולומד תורתו לשמה, וטובו גנוז ושמור וצפון לעתיד, כמו שאמרו רז"ל (ערובין כב): "למחר לקבל שכרם". ועל-שם ששכרו לבסוף, על-שם-זה נקרא **יעקב**, לשון עקב וסוף, שכרו לבסוף.

ו' לבן - הוא תלמיד-חכם שד יהודי, שתורתו להתייחד ולקנטר. ו"תלמיד-חכם כזה, נבלה טובה הימנו" (ויקרא-רבה א, טו).

וזוה ידוע (סוטה כב. שבת קיד): "שאינו נקרא תלמיד-חכם, אלא על-ידי תורה שבעל-פה". כי זה שיודע ללמד חמש, אינו נקרא תלמיד-חכם, אלא זה שהוא בקי בגמרא ופוסקים.

וכש'לומד בלא דעת, נקרא לבן, על-שם ערמימיות שנכנס בו, ושונא ורודה את הצדיקים, צדיק-עליון וצדיק-תחתון, כי "שכינתא בין תרין צדיקיא יתבא" (זהר ויצא קנג: ויחי רמה:).

הצדיק שחדש זאת ה'תורה שבעל-פה - זה צדיק-עליון. וצדיק-תחתון - זה שלומד החדושין. ו'תורה

ואי-אפשר לגל את האבן מעל-פי הבאר" - בראשית - על-ידי פסופין והשתוקקות דקדשה, לכסף ולהשתוקק ולהתגעגע תמיד להשם-יתברך ולעבודתו.

ו'רבי שמעון בר יוחאי זכה לזה, בחינת "ויגל את האבן מעל-פי הבאר" - כי זכה לגלות סתרי-אורייתא היוצאים מ'באר מים חיים" (בראשית כו, יט; שירי-השירים ד, טו).

וזוה בחינת ל'ג בעומר, בחינת "ויגל את האבן" וכו', בחינת (יהושע טו, יט): "גלת עליות וגלת תחתיות" וכו', בחינת (תהלים קיט, ח): "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך" וכו'.

כה.

(לקוטי-הלכות, אבדה-ומציאה א, ז - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סז, ויבן ה' אלקים את הצלע')

ויגש יעקב ויגל את האבן מעל-פי הבאר, וישק את צאן לבן (בראשית כט, י). "אבן על-פי הבאר" - זה בחינת (זהר פנחס רנא:): "ענגין דמכסין על עינין", שמנח על "באר מים חיים" (שם כו, יט).

ויעקב גלל את האבן, והמשיך מים בחינת מים קרים. "וישק את הצאן" - שהם הנפשות, בבחינת (משלי כה, כה): "מים קרים על נפש עיפה".

[פמבאר שם בהתורה, ח"א סז, ח: לפעמים יש עיפות אל הנפש וכו'. וצריך להחיותה ולהבריאה, על-ידי מים קרים, בבחינת (משלי כה, כה): "מים קרים על נפש עיפה".]

שבעל־פה' - הינו 'שכינתא', כמו שכתוב (תקוני־זוהר יז. פתח אליהו): "מלכות, פה - ותורה שבעל־פה קרינו לה".

וכשה'שכינה' הנקרא 'תורה שבעל־פה', באה בתוך 'תלמיד־חכם' שד יהודי' - זה נקרא 'גלות־השכינה' - ואז יש לו פה לדבר על צדיק עתק וכו'.

וכשהאדם לומד בקדשה ובטהרה, איזה דין ופסק, שחדש איזה תנא או צדיק אחר - על־ידי־זה נעשה בחינת 'נשיקין' בין ה'צדיק־העליון' ו'צדיק־התחתון'. זה בחינת 'התדבקות רוחא ברוחא', שמדבקין רוח הצדיק־העליון שחדש זה החדוש, עם רוח הדבור' הלומד עכשו זה החדוש.

נמצא: בשלומדין איזה הלכה שחדשו התנאים, על־ידי־זה נתדבק רוח התנא עם רוח הלומד, ודומה פאלו נושק את־עצמו עם התנא.

אבל 'תלמיד־חכם' שד יהודי', בשלומד גמרא או פסק־דין - התנא אינו יכול לסבל רוחו - פי מי יכול לסבל לנשק עצמו עם גבלה, כלי־שפן ש"גבלה טובה הימנו".

ואפלו צדיקים שפבר הלכו לעולמם - כשאנו לומדין תורותיהן, על־ידי־זה נתדבק רוחם ברוחנו, כמו שאמרו חז"ל (יבמות צז): "שפתותיהם דובבות בקבר" - וזה על־ידי בחינת 'נשיקה'.

וזה בחינת (בראשית כט, יא־יב־יג־יד־טו): "וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבד. ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ ותגד לאביה. ויהי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו וירץ לקראתו ויחבק לו וינשק לו ויביאהו אל ביתו

ויספר ללבן את כל הדברים האלה. ויאמר לו לבן אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש ימים. ויאמר לבן ליעקב הכי אחי אתה".

"וישק יעקב לרחל, וישא קולו ויבד". פירש רש"י: "שצפה ברוח־הקדש שאינה נכנסת עמו לקבורה".

"רחל" - בחינת 'תורה שבעל־פה', שהיא "כרחל לפני גוזזיה" (ישעיה נג, ז), שהכל גוזזין ופוסקין ממנה 'הלכות', והם נעשים 'לבושין', כמו שכתוב (משלי כז, כו): "בבשים ללבושך", כמו שכתוב (ישעיה ג, ו): "שמלה לכה קצין תהיה לנו".

וזה בחינת: "וישק יעקב" - הוא ה'תנא'. "לרחל" - היא ה'תורה שבעל־פה' שחדש. שנשק ודבק את רוחו ב'רוח־הקדש שבעל־פה'.

"ויבד" - שצפה ב'רוח־הקדש' שלו, שהוציא מפיו והכניס בתוך ה'תורה שבעל־פה', וראה: שבגלות הזה על־פי הרב, ה'לומדים' אינם הגונים.

נמצא: שעל־ידי למודם שילמדו - לא תפנס רוח־הקדש של רחל, של 'תורה שבעל־פה' - לקבורה. שאין "שפתותיו דובבות בקבר" על־ידי למודו של רשע, ועל־ידי־זה: "ויבד על גלותו".

ועוד: שלפעמים ה'לומדן' אומר איזה חדוש בשם עצמו, ולא בשם ה'תנא'. נמצא: שעל־ידי־זה אינו נכנס עם התנא לקבורה, כי אין אומר בשם אומריו.

ואם יקשה לך: הלא תכף בשלומד ה'לומדן', ה'חדוש' של ה'צדיק', היה לו לחזור בתשובה, ואיך מניח ה'תורה שבעל־פה' את ה'לומדן' לילך ברשעתו!?

תשובה על זה: "ויגד יעקב לרחל, כי אחי אביה הוא, וכי בן־רבקה הוא" - פרוש: בשעה שהגיד הצדיק התורה שבכל־פה' - הגיד אותה בבחינות (הושע יד, י): "צדיקים ילכו בם, ופושעים יפשלו בם".

וזה: "כי אחי אביה הוא" - "ברמאות" (רש"י; בראשית־דב' ע, ג), בבחינת: "ופושעים יפשלו בם".

"וכי בן־רבקה הוא" - "הפשרה" (שם), בבחינת: "צדיקים ילכו בם".

ולא עוד: "ותרץ ותגד לאביה" - הינו: זאת הבחינה של "ופושעים יפשלו בם", בא לו בנקל יותר, כמו שאמרו חז"ל (סוטה כא: על משלי ח, יב): "אני חכמה שכנתי ערמה" - "כי פשאדם לומד תורה, נכנס בו ערמימיות".

וזה: "ותרץ" - באדם שרץ במהירות ובנקל.

"ותגד לאביה" - שהתורה היא מגדת לה' למדן' ערמימיות'.

וזהו: "ותרץ ותגד לאביה" - שה' ערמימיות' בא בנקל ובמהירות יותר לאדם. כי ה'קדשה' צריך סיוע מלעלא, כמו שאמרו (שבת קד. עבודה־זרה נה.): "הבא לטהר מסייעין לו". אבל ה'ערמימיות', 'פותחין' - "יש לו פתחים הרבה" (שם), ובא לו בנקל.

ואם יקשה לך: אם התנא היה צדיק גמור' - איך בא זה הדבר, שאומר תורתו שיכול לסבל שני משמעות: 'משמעות טוב', דהינו: "צדיקים ילכו בם", ו'משמעות להפוך, דהינו: "ופושעים יפשלו בם"!

אבל דע: שה'תנא' היה 'צדיק־גמור', ותורתו זכה מבלי פסלת, ומה שנראה בה משמעות ערמומיות, זה: כי כל העולם מקבלים פרנסתם מ'שמאלה', כמו שכתוב (משלי ג, טז): "משמאלה עשר וכבוד".

בשביל־זה נפל התנא בשעת אמירת תורתו, לאיזה שגיאה דקה פחות־השערה, לבחינת 'שמאלה' - כדי שעל־ידי־זו, יקבל שפע ופרנסתו לעולם, ולהמשיך להם עשר וכבוד, כמו שכתוב: "משמאלה עשר וכבוד".

אבל מצד התנא, אין נפתל ועקש. ועל־זה צריך הפלמן לידע קדם למודו: "שבשעה שיושב ללמד, הצדיק שבגן־עדן צית לקלה" (שיר־השירים ח, יג; זחר לך־לך צב:).

וזה: "ויחי כשמע לבן את שמע יעקב בן אחתו" - הינו: בשה'למדן' יודע 'שמע יעקב' - ש'יעקב בן אחתו', בחינת 'בשרות', שלמד ואמר זאת התורה ב'בשרות' לשמה, ו'יעקב', הינו ה'תנא', צית לקלה.

"וירץ לקראתו, ומחבק ומנשק לו" - הינו: שעל־ידי למודו, מתדבק רוח התנא ברוחו, זה בחינת 'נשיקין'.

"ויביאהו אל ביתו" - שמביא את רוח התנא, לתוך התורה שלומד עכשו, כי שם ביתו.

"ויספר ללבן" - לשון 'ספיר ואור', ש'רוח התנא' מאיר לה'למדן' ומבאר לו "את הדברים האלה" - פרש רש"י: "שלא בא אלא מתוך אנס אחיו, שנטל ממנו ממונו".

פרוש: שְׂרוּחַ הַתְּנָא מוֹדִיעַ לְהַלְמֵדוֹן:
שְׁלֵא בָּא הַתְּנָא לְבַחֲנֵהּ הַזֹּאת
שֵׁיִסְבַּל תּוֹרָתוֹ מִשְׁמַעוֹת עֲרַמִּימִיּוֹת, אֶלֶּא
מִתּוֹךְ "אֲנִס אָחִיו שְׁנַטְל מְמוֹנֵו", כְּדִי:
"בְּשִׂמְאֵלָה עֵשֶׂר וְכַבּוּד" - כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ
לְהֵם 'שְׁפַע גְּשָׁמִיּוֹת'.

כְּשִׂידַע הַלְמֵדוֹן כְּלִזָּה, יֹאמֵר 'לְכֹן': "אֵךְ
עֲצָמִי וּבִשְׂרֵי אֶתָּה" - דִּהְיֵנּוּ:
שְׂיִתְקַשֵּׁר הַלְמֵדוֹן עִם הַתְּנָא' בְּהַתְקַשְׁרוֹת
גְּדוּל.

וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֲדָשׁ יָמִים", וַיִּתְיַשֵּׁב בְּדָבָר
עִם ר'רוּחַ הַתְּנָא': אֵיךְ לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה, לְחֲדָשׁ יָמָיו שְׁעָבְרוּ בַחֲשֵׁךְ,
בְּבַחֲיִנַת (תְּהֵלִים קג, ה): "תִּתְחַדֵּשׁ כַּנְּשִׂיךְ
נְעוּרֵיכִי".

אָבֵל 'תְּלַמִּיד־חֶכֶם שֶׁד יְהוּדִי' - אֵינּוּ רוֹאֶה
כָּל אֵלָה, וְאֵינּוּ שׁוֹמֵעַ "שְׁמַע בְּךְ"
אֲחוֹתוֹ", וַיֹּאמֶר לֹא אָחִי אֶתָּה" - שְׁלֹכֵן'
חֹשֶׁב וְאוֹמֵר: שְׁגָם הַתְּנָא' לֹא אָמַר תּוֹרָתוֹ
אֶלֶּא בְּעֲרַמִּימִיּוֹת, וְאֵינּוּ בָּה שׁוֹם צַד כְּשִׁרוֹת,
וְחוֹשֵׁב: "שֶׁהוּא אָחִיו בְּרַמְאוֹת", שְׁכַלּוֹ
רַמְאוֹת חֲסִי־וְשָׁלוֹם, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה, וְדוֹבֵר "עַל צְדִיק עָתֵק בְּגִנְאוֹה
וְבוֹז" (תְּהֵלִים לֵא, יט).

"וַיִּשָׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיֵּשֶׂא אֶת קַלּוֹ וַיִּבְךְ"
(בְּרַאשִׁית כט, יא)

לְפִי שְׂבָא בְּיָדִים רִיקְנִיּוֹת, אָמַר: אֵלֵי־עֶזְר עֲבַד אֲבִי
אָבָא הָיוּ בְּיָדָיו נְזִמִּים וְצַמִּידִים וּמִגְדָּנוֹת, וְאֲנִי
אֵינּוּ בְּיָדַי כְּלוֹם. לְפִי שְׂרָדֵךְ אֵלֵיפֹז בֵּן עֵשָׂו וְכו'.

(רש"י: בְּרַאשִׁית-רַבָּה ע, יב)

כז.

(אָבְנֵי"ה-בְּרָזֵל, שִׁיחֹת-וְסֻפּוּדִים מְרַבֵּי נַחֲמָן
מִטּוֹלְטְשִׁין ז"ל טו; שִׁיח־טְרַפִּי-קֹדֶשׁ ח"א תשי)

הַתְּאוּנָן אֶחָד לְפָנַי מוֹהֲרַנַּת ז"ל: "שְׂאִין
לֹא לְתַן מִתְּנוֹת לְאֵרוֹסְתוֹ!"

וְנַחֵם אוֹתוֹ מוֹהֲרַנַּת ז"ל: "גַּם יַעֲקֹב
אָבִינוּ עָלֵינוּ-הַשָּׁלוֹם לֹא הָיָה לוֹ
לְתַן מִתְּנוֹת לְכַלְתּוֹ, בְּעַת שְׁבָרָה מִפָּנַי עֵשָׂו
אָחִיו!"

אָמַר לוֹ: "מָה עֲנִין יַעֲקֹב אָבִינוּ בְּשִׁבְלִי?
שְׂאֲצֹלוֹ הָיָה הַכֹּל רִזִּין עַלְאִין!"

אָמַר לוֹ: "גַּם עֲכָשִׂיו יֵשׁ רִזִּין עַלְאִין".

"וַעֲיִנִי לְאָה רַפּוֹת, וְרַחֵל הָיְתָה יַפֶּת-תְּנָאֵר"
(בְּרַאשִׁית כט, יז)

כח.

(ח"א רנו)

מָה שֶׁהֲרַשְׁעִים עַל-פִּירֵב מְזַמְרִים
'נְגוּנִים' שֶׁל 'יִלְלָה וְעֲצָבוֹת' - כִּי הֵם
בַּחֲיִנַת 'נִשְׁמַת עֵרֵב רֵב', וְ"אָמַר דְּעֵרֵב-רֵב,
הִיא לִילִית" (זֶהַר בְּרַאשִׁית כז: תְּקוּנֵי-זֶהַר נב, וְעוֹד),
שֶׁהִיא 'מִיִּלְלָת' תְּמִיד, וְעַל-פֶּן הֵם עוֹשִׂים
'נְגוּנִים' שֶׁל 'יִלְלָה'.

**וּמָה שֶׁדָּרַךְ בְּנֵי-אָדָם לְמִשְׁךְ אֵל נְגוּנִים
הַלְלוֹ - כִּי יִנִּיקְתֶּם מִבַּחֲיִנַת** (בְּרַאשִׁית
כט, יז): **"וַעֲיִנִי לְאָה רַפּוֹת"**, מִבַּחֲיִנַת 'קִלְקוּל'
הָרְאוֹת, בְּבַחֲיִנַת: "יְהִי מְאוֹרַת, חֶסֶד" (בְּרַאשִׁית
א, יד - הַקְּדַמַּת הַזֶּהַר א: יא, יב: זֶהַר בְּרַאשִׁית יט: לג:
וְעוֹד), **"דָּא לִילִית"** (תְּקוּנֵי-זֶהַר פב:).

**וְעַקֵּר ה'נְגוּן' - הוּא מִבַּחֲיִנַת 'שִׁבְט לִוִּי'
שֶׁהָיוּ מְנַצְּחִים בְּשִׁיר, שֶׁהֵם מ'בְּנֵי
לְאָה', וְאֵז בְּשִׁנּוּלְד לִוִּי' נֶאֱמַר** (בְּרַאשִׁית כט,

"ברחל בתך הקטנה" (בראשית כט, יח)

ל

(שיחות הר"ן קז)

"אסתר בינונית היתה, לא ארפה ולא קצרה" (מגלה יג). הענין: שאמרו רז"ל (שם): "בשביל צניעות שהיתה ברחל, זכתה ויצאה ממנה שאול, ובשביל צניעות שהיתה בשאול, זכה ויצאה ממנו אסתר המלכה".

וב'רחל' כתיב (בראשית כט, יח): "רחל בתך הקטנה". וב'שאול' נאמר (שמואל א ט, ב): "משכמו ומעלה גבה מכל העם". ואסתר ממצע בין שאול ורחל, בינונית היתה.

"ויהיו בעיניו כימים אחדים באהבתו אתה"

(בראשית כט, כ)

לא

(ח"ב עט)

נמצא לעיל בפסוק (בראשית כח, יא): "ויקח שם פי בא השמש".

"ויעש משתה. ויהי בערב ויקח את לאה בתו וגו'. ויהי בבקר והנה היא לאה וגו'. ויבא גם אל רחל" (בראשית כט, כב-כג-כה-ל)

- ענין רחל ולאה -

לב

(ח"א כח, בסוף)

בזאת התורה (ח"א כח) מרמז בה כל פונות פרשת התמיד שאומרים בבקר (על-

פי פריי-עז-חיים, שער עולם-העשיה' פ"ג).

לד): "הפעם ילֹוה אישי אלי" - כי על-ידי שנולד לוי, "שהוא סטרא דנגונא" (זהר שמות יט). - על-ידי-זה בחינת ה'המשכה', שילֹוה וימשך אליה.

ועל-כן נגינה' שנשתלשל ויורד משם, מבחינת "ועיני לאה רפות", יש לו פה למשך, בבחינת "הפעם ילֹוה".

וכשמזמרים אלו הנגונים הנ"ל בשבת, על-ידי-זה מעלין אותם -

כי בשבת נשלם האור, בבחינת (ברכות מג): "פסיעה גסה נוטלת מאור עיניו וכו', ומהדרא לה בקדושא דבי שמשא".

נמצא: שבשבת האור בשלמותו וכו'. ואזי מעלין הנגונים הנ"ל שיניקתם מ'קלקול הראות' כנ"ל - על-ידי 'שבת', שהוא בחינת 'תקון-הראות' בשלמות.

כט

(ח"ב סז)

"רחל מבכה על בניה" (ירמיה לא, יד) - זה בחינת: "עולמתא שפירתא דלית לה עינין" (זהר משפטים צה). כי "רחל היתה יפת-תאר ויפת-מראה" (בראשית כט, יז).

ועל-כן עקר ה'הולדה' של ה'צדיק', שהוא בחינת 'יוסף', שהיה 'יפה-תאר ויפה-מראה" (שם לט, ו), בחינת ה"פאר והיפי של העולם" (זהר ויגש רד). - הוא מ'רחל'.

אבל עכשו בגלות אחר החרבן - היא בבחינת: "רחל מבכה על בניה". ועל-כן היא בחינת: "עולמתא שפירתא דלית לה עינין", כי "מאור עינים, נסתלקין על-ידי הבכי" (שבת קנא:).

וְעַל־כֵּן צִוָּה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו לְהַקְרִיב: "עוֹלַת תָּמִיד" (במדבר כח, ו) - לְהַתְגַּבֵּר עוֹלֹת תָּמִיד שֶׁבְקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת "תּוֹלַעַת יַעֲקֹב" (ישעיה מא, יד), עַל ה'תּוֹלָע שֶׁבְקִלְפָּה וְכוּ'.

וְדַע: כִּי כָּל קָרְבַּן עוֹלָה, הִיא בְּבַחֲיִנַת 'לֹאֵה' וְכוּ', וְלָכֵן בָּא 'עוֹלַת תָּמִיד' כְּנִגְדָּה, כְּדִי לְמַתֵּק דִּינֶיהָ, כְּדִי שֶׁלֹּא יִשְׁלַט וַיִּמְשַׁל ה'תּוֹלַעַת הַטָּמֵא, וְ'תּוֹלָע' יַחֲזֹר לְ'עוֹלָת'. וְזֶה שֶׁכֶּתוּב: "עוֹלַת תָּמִיד", כִּי 'תָּמִיד' בְּגִימַטְרִיא ד' אֲלֶפֶיךָ שְׁלוֹקַחַת 'לֹאֵה' וְכוּ'.

עֵינֵי־שָׁם הֵיטֵב, וְתִדְקַדֵּק וְתִרְאֶה: שֶׁכְּלִיֶּזָה מְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל (ח"א כח).

כִּי מְבַאֵר שָׁם: שֶׁה'מַתְנַגְּדִים' הַמְחַרְפִּין יִרְאִי־הַשֵּׁם, זֶה נִמְשָׁךְ מִהָאֲלֶפֶיךָ הַנְּפוּלִים' - שֶׁאֵלוּ ה'אֲלֶפֶיךָ בְּקִדְשָׁה, הֵם בְּחִינַת 'לֹאֵה', וְאַצְלָם נַעֲשֶׂה מְזֵה בְּחִינַת (ישעיה ז, יג): "הַמַּעַט מִכֶּם הַלְּאֹת אֲנָשִׁים, כִּי תֵלְאוּ גַם אֲלֶקִים" - "כְּאֵלוּ לֹאֵה הַקְדוּשֵׁי־בְרוּךְ־הוּא מְלַעְזֵר" וְכוּ'.

כִּי מ'לֹאֵה', נַעֲשֶׂה אֲצֻלָּם בְּחִינַת 'לֹאֵה' - כִּי הֵם יוֹנְקִים מִהַדִּינִים הַקָּשִׁים שֶׁב'לֹאֵה', שֶׁמִּשָּׁם אַחֲזִיזַת הַקְּלָפוֹת הַקְּשׁוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲבוּדֵה־זָרָה'.

וְזֶה מֵה שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל: שֶׁנוֹפְלִים ב'כַּפִּירוֹת', בְּחִינַת 'עֲבוּדֵה־זָרָה', וְהַתְּקוּן: "אֲנֹכִי תּוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ" - הֵינּוּ בְּחִינַת 'תּוֹלָע דְּקִדְשָׁה', שֶׁמְכַנֶּיֶע 'תּוֹלָע דְּקִלְפָּה' וְכוּ'.

לג.

(ח"א לב)

כְּשֶׁנִּשְׂא יַעֲקֹב אֶת לֹאֵה, בְּשַׁעֲה שֶׁהָיוּ מְרַקְדִין, הָיוּ מְזַמְרִין: הִיא

לִיא' (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ע, יט) - נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית כט, א): **"וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו"**.

לד.

(ח"א מח)

"לִפְתַּח חִטָּאת רִבִּץ" (בְּרֵאשִׁית ד, ז), רֵאשִׁי־תְבוּת רַח"ל לְמַפְרַע בְּחִזְרַת־אֲנָפִין, בְּחִינַת רִיב, שֶׁהִיא "רִיב בְּגִלְוֹתָא, דְּמַתְגַּבְרִין אֲמִין דְּעַלְמָא" (תְּקוּנֵי־זֵהָר מד:), "רִיב לְשׁוֹנוֹת" (תְּהִלִּים לא, כא).

לה.

(ח"ב פה - עננין רחל ולאֵה')

נִמְצָא בְּפָסוּק לְעֵיל (בְּרֵאשִׁית כח, יט): **"וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל, וְאוּלָם לֹזֵז שֵׁם הָעִיר לְרֵאשֵׁנָה"**.

לו.

(חיי־מוֹהַר"ן תְּקַסָּג;

לְקוּטֵי־הַלְּנוֹת, בְּשׁוּר־בְּחֶלֶב ב, ו)

שָׁמַעְתִּי מִרְבֵּנוּ ז"ל: שְׁבִימֵי אֲבָרָהָם אֲבִינוּ, הִיְתָה ה'שְׁכִינָה' נִקְרָאת בְּשֵׁם 'שָׂרָה'. וּבִימֵי 'יַצְחָק', בְּשֵׁם 'רַבֵּקָה'. וּבִימֵי 'יַעֲקֹב', בְּשֵׁם 'רַחֵל וְלֹאֵה'. וְכֵן מוּבָא ב'זֵהָר־הַקְּדוּשֵׁי מַעֲיָן זֶה (וַיִּרְא קִיב. בְּלֶךְ קִפּוּ. מוּבָא בְּסִפְר 'שַׁעֲרֵי־אוֹרָה', שַׁעַר ה).

"כִּי שָׁמַע ה' כִּי שָׁנוּאָה אֲנֹכִי" (בְּרֵאשִׁית כט, לג)

לז.

(ח"א יד)

"יוֹסֵף אֵינְנוּ, וְשָׁמַעוֹן אֵינְנוּ" (בְּרֵאשִׁית מב, לו) - זֶה רָמַז עַל 'תּוֹכַחַת הַשֶּׁכֶּל' שֶׁמוֹכִיחַ ה'בְּעַל־יַגְאֹה' הַרוּצִים לְהַתְגַּדֵּל.

"יוֹסֵף אֵינְנוּ" - יוֹסֵף זֶה בְּחִינַת 'תְּקוּן הַמַּעֲוֹת, עַל־שֵׁם (בְּרֵאשִׁית ל, כג):

"אסף אלקים את חרפתי". הינו: עדין לא תקנתם המעות, שהוא לחרפה ולקלון, ויש לכם להתבייש מחמתו.

"ושמעון איננו" - הינו: שעל ידי שאין לך בחינת 'יוסף' - אין לך בחינות 'שמעון'. **"ושמעון הוא בחינת (שם כט, לג): "פי שמע ה' פי שנואה אנכי" - פי אתה אינך שנוא, פי מחמת שלא תקנת את עצמך, בודאי אינך יכול להוכיח אחרים, פי יאמרו לך: "קשט עצמך תחלה" וכו' (בבא- בתרא ס:).**

ועל-כן אינך שנוא - פי ה'מוכיח' הוא שנוא, כמו שאמרו חז"ל (כתובות קה:): **"האי צורבא מרבנן דמרחמי לה בני מתא, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במלי דשמאי"**.

מ"ש'. ולא רצה לבאר באור הדבר, ואמר: שצרוף הנ"ל, זהו ממש כל ענינו ובחינתו של רבי שמעון.

ואמר: "שאל תטעה אם אמר לך היכן אתה מרמז, שגם אדם אחר ששמו כשמוך אחיזתו גם-כן שם, אל תאמר בן!"

ומכלל דבריו הבנו: "שכל אחד פפי ענינו ומדרגתו ובחינתו, בן יש לו איזה צרוף ורמז". והוא יודע כל-זה היטב לאמתו.

"הפעם ילוח אישי אלי וגו', על-פן קרא שמו לוי" (בראשית כט, לד) - 'שבט לוי'

לט.

(ח"א יג, א)

להמשיך השגחה שלמה, אי-אפשר אלא עד שישבר תאות-מזון, ושבירתה הוא על-ידי 'צדקה'.

פי איתא בזוהר (פנחס רכד): "רוחא נחת לשבך חמימא דלבא, וכד נחת רוחא, לבא מקבל לה בחדוה דנגונא דליואי".

"רוחא" - זה בחינת 'צדקה', שהיא "רוח נדיבה" (תהלים נא, יד), על-ידו מקררין חמימות תאות-מזון'.

וזוה בחינת (תהלים עו, יג): "יבצר רוח נגידים" - שה'רוח' ממעט תאות ה'נגידות' וה'עשירות'.

"נגונא דליואי" - זה בחינת 'משא-זמתן באמונה' - ש"שמח בחלקו" (אבות פ"ד מ"א), ואינו אץ להעשיר. פי ה'נגינה' זה ה'משא-זמתן', כמו שכתוב (שם פא, ג): **"שאו זמרה ותנו תף".**

"ותקרא שמו שמעון" (בראשית כט, לג)

לח.

(שיחות-הר"ן מד)

בענין השם של אדם: השם הוא דבר גדול מאד. ודבר הרבה מזה.

גם דבר עמנו: מענין הפסוקים שנוהגין לומר קדם "יהיו לרצון, המתחילין ומסיימין באותיות של שמו".

(אלוה-רבה ארוח-חיים קכב; ספר 'קצור של'ה' בסופו, אמסטודם שנת תס"א; זרע-קדש פרשת שמות, בשם הקדמונים).

ואמר: שיודע לבאר כל השמות של אותן שעמדו סביבו היכן הם רומזים.

וביותר מ'רבי שמעון' (תלמידו ושמשו) דבר הרבה. 'שמעון' היא צרוף: 'עוין'

"ותאמר: הפעם אודה את ה', על-כן
קראת שמו יהודה" (בראשית כט, לה)

מג.

(ח"א צד)

'יהודה', הינו ה'תפלה', כמו שכתוב
(בראשית כט, לה): "הפעם אודה".

"נפתולי אלקים נפתלתי עם אחתי"
(בראשית ל, ח)

"נתחברתי עם אחותי לזכות לבנים" (רש"י)

מד.

(ח"ב פד)

דע: שעקר התחברות ודבקות להשם-
יתברך, הוא על-ידי ה'תפלה'. כי
ה'תפלה' היא 'שער' שדרך שם נכנסין
להשם-יתברך, ומשם אשתמודעין לה.

כי 'תפלה' היא 'מלכות', כמו שכתוב
(תהלים קט, ד) "ואני תפלה", ו'תפלה'
לשון 'התחברות', כמו שכתוב (בראשית ל, ח):
"נפתולי אלקים נפתלתי", תרגומו: לשון
'התחברות' (רש"י). [וענין עוד ב'לקוטי-הלכות',
תפלין ה, מג].

"ותהר ותלד בן ותאמר: 'אסף אלקים את
חרפתי'. ותקרא את שמו יוסף" (בראשית ל, כג-כד)

מה.

(ח"א י, ד)

'תקון המענות' הוא בחינת 'יוסף', על-
שם (בראשית ל, כג): "אסף
אלקים את חרפתי".

"חדוה" - זה ש"שמח בחלקו".

מ.

(ח"א רכו)

עקר ה'נגון', הוא מבחינת 'שבט לוי' וכו'
- נמצא לעיל בפסוק (בראשית כט, יז):
"ועיני לאה רבות".

מא.

(ח"א רלז)

עקר ה'נגון' וה'כלי-שיר', הביא לוי'
לעולם, כמובא בזהר (שמות יט):
"שעקר הנגון מפטרא דלואי".

וזוה שאמרה לאה (בראשית כט, לד): "הפעם
יכוה אישי אלי" - שעתה הפעם
שנולד לוי, שעל-ידו בא בחינת ה'נגון'
ו'כלי-שיר' לעולם - "הפעם יכוה אישי
אלי" בודאי - כי התחברות שני דברים, הוא
על-ידי נגון' ו'כלי-שיר', והבן.

וזוה בחינת 'כלי-זמר' שפונגנין על חתנה.

מב.

(ספר-המדות, נגינה ח"ב ב)

ה'לויים', היה להם לכל יום נגון מיוחד.
ועכשו בגלות נשתפחו
הנגונים. וכשבאה איזהו שבר על איזהו
אמה, אזי מתנוצץ הנגון של הלויים שהוא
פנגד השבר הזה.

מו.

(ח"א יט, ג)

השם 'יוסף' - על־שם 'שלמות לשון־הקדש', שהוא 'תקון־הברית', בבחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את חרפתי" - פי בו תלוי 'כבוד', פי אין בשת אלא במקום עריין, שהוא 'פגם־הברית', בבחינת 'ערלה', בבחינת (בראשית לד, יד) "פי חרפה היא לנו".

מז.

(ח"א לד, א-ח)

כתיב (תהלים סט, כא): "חרפה שברה לבי" - הינו: החרפות ובזיונות שוברין לבו של אדם. והתקון הוא: על־ידי שמקשר את 'לבו', לה'נקדה' השיך ל'לבו' בעת הזאת; ועל־ידי־זה נתבטל ה'חרפה' השורה על 'לבו'.

וצריך כל אחד: לדבר בינו לבין קונו - כדי שיאיר בבחינת 'נקדה' בבחינת (תהלים מט, ד): "פי ידבר חכמות" - לה'וא"ו, שהוא בבחינת (שם): "והגות לבי תבונות". ועל־ידי־זה נתבטל "ערלת לבו" (ויקרא כו, מא; דברים י, טז) - הינו 'חרפות', הינו 'אהבות־רעות'.

וגם צריך כל אדם: לדבר עם חברו ביראת־שמים - כדי לקבל התעוררות בלב, מהנקדה שיש בחברו יותר ממנו, כמו שכתוב: "ומקבלין דין מן דין" (תרגום על: "ויקרא זה אל זה". ישעיהו ג, ג).

פי בזה הבחינה שיש בחברו יותר ממנו - זאת הבחינה הוא בבחינת 'נקדה'. ושם בה'נקדה' הזאת, שורה ה'אהבה' וכו'. וה'נקדה' הזאת, הוא בבחינת 'צדיק' לגבי חברו. ומאיר ל'לב' חברו הנקרא 'וא"ו'.

וכל ה'נקדות' הללו - הינו: ה'נקדה' הנקרא: "פי ידבר חכמות", וגם ה'נקדה' שיש בכל אחד מה שאין בחברו - הם 'ענפים' לה'צדיק, שהוא 'נקדה כלליות' של כל ישראל.

שהכל צריכין לקבל מתחלה מהצדיק; ואחר־כך יקבלו דין מן דין; וכל אחד יקבל מנה ובה. ועל־ידי שלשה בחינות אלו, נתבטל ה'חרפות', הינו: "ערלת לב", הינו: 'אהבות רעות'. וזהו (משלי י, יב): "על כל פשעים תכסה אהבה" - פי שם שורה 'אהבה הקדושה'.

וזהו פשנולד 'יוסף־הצדיק', אמרה 'רחל' (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את חרפתי" - פי בשנתגלה ה'נקדה' ששם 'אהבה הקדושה' - אזי נתבטל ה'חרפות', הינו: 'ערלת לב', הינו: 'אהבות רעות'.

מח.

(ח"א נד, ו)

"ופרעה חלם" (בראשית מא, א), הינו: ה'פח המדמה', שמחזיר תמיד לשרות על־פי שונה הלכות' - שפשה'חדושים' הם על־ידי 'פח המדמה', "אזי נבראין רקיעין דשוא" (הקדמת הזמר ה), ועל־ידם בא רעב לעולם.

ואף שיש בהם גם־כן טוב, שהם 'דברי־תורה', בבחינת 'שבע' - הרע מתרבה וגובר על הטוב, בבחינת (שם שם, כא): "ולא נודע פי באו אל קרבנה" - שמתגבר חס־ושלום בבחינת "שבע שני הרעב" (שם שם, נד), על בבחינת "שבע שני השבע" (שם שם, נג), שהוא בבחינת התגברות הרע על הטוב, עד שאין נפר הטוב מפני הרע,

וְתִקְוֶנּוּ: הוא 'יוסף' - בבחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את הרפתי" - שהוא ממתיק את הרע, שהוא בחינת הרעב, בבחינת (יחזקאל לו, ב): "אשר לא תקחו עוד הרפת רעב בגוים".

נא.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים' שכתב רבנו ז"ל לעצמו)
יוסף הטמין הרפתי. - על-ידי "יוסף היה במצרים" (שמות א, ה), "אסף הרפתי" (בראשית ל, כג).

מט.

(ח"א נה, ו)

'אסיפה' הנאמר ב'פרה אדומה' (במדבר יט, ט - ואסף איש טהור את אפר הפרה) - זהו בחינת 'בטול הבזיונות של השונאים', בבחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את הרפתי".

"ויברך ה' אתך לרגלי" (בראשית ל, ל)

נב.

(ח"א כד, ג-ד)

בשאדם עושה איזה מצוה, יש פח בהמצוה לילך ולעורר כל העולמות לעבודת השם-יתברך. ועל-ידי ה'התעוררות', הינו על-ידי 'הליכה' - נמשך 'ברכה' לכל העולמות. וזה בחינת (בראשית ל, ב): "ויברך ה' אתך לרגלי".

זה בחינת: 'בטול קול שלישי' (עין בפנים עגן שאר הקולות בבחינת 'שחיטה' ו'שרפה'), שיש לאדם בזיונות וחרפות משונאים, בבחינת (תהלים מד, טז-יז): "כל היום כלמתי נגדי ובשת פני כסתני, מקול מהרה ומגדה", בחינת (שם כב, ז): "ואנכי תולעת ולא איש, הרפת אדם ובזוי עם".

נג.

(ח"ב ד, ז)

צריך לקשר כל הרצונות שיש בעולם, ל'שרש-הרצון' - ועל-ידי-זה מתגבר ומכניע וסותר ידעות חכמי-הטבע' שכופרים ברצון'.
אך כנגד זה יש בחינת 'מצח-הנחש', שהוא 'שרש חכמת-הטבע', בחינת (שמואל-א יז, ו): "ומצחת נחשת על רגליו", הנאמר ב'גלית', הינו: בחינת 'מצח-הנחש'.

נ.

(ח"א פב)

כל החרפות הבאים לאדם, הם מ'שלש-קלפות': "רוח סערה, וענן גדול, ואש מתלקחת" (יחזקאל א, ד) - ועקר ה'חרפות', באים מבחינת 'ערלה', שהיא בחינת ה'שלש-קלפות'.

אך כנגד זה יש בחינת 'מצח-הנחש', שהוא 'שרש חכמת-הטבע', בחינת (שמואל-א יז, ו): "ומצחת נחשת על רגליו", הנאמר ב'גלית', הינו: בחינת 'מצח-הנחש'.

ועל-כן בשנולד יוסף, אמרה אמו (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את הרפתי" - כי בהתגלות בחינת 'יוסף', שהוא בחינת 'קדשת-הברית', בחינת 'מילה' (זוהר פקודי רכה). - נאספו החרפות' - הינו ה'שלש-קלפות'.

כי 'גלית' היה 'פופר', והיה רוצה להראות: שכל ה'סבות', הכל על-פי הטבע הסושלום, שזה בחינת 'מצח-הנחש'.

וזהו: "רגליו" - בחינת 'סבות', כמו שכתוב (בראשית ל, ל): "ויברך ה'

אתך לרגלי" - "בסבותי" (רד"ק זכריה יד, ד) -
 כי כן הוא הפרוש שם: ש'יעקב' אמר
 ל'לבן': שהשם יתברך היה מסבב אליו
 הברכה על־ידו ובסבתו.

נמצא: ש'רגל' הוא בחינת 'סבות' - רק
 ש'יעקב' תלה כל הסבות בהשם-
 יתברך, ו'גלית' היה תולה כל הסבות שלו
 ב'מצח-הנחש', דהינו: ב'חיוב-הטבע'. וזהו:
 ומצחת נחשת על רגליו, פנ"ל.

"וענתה בי צדקתי ביום מחר" (בראשית ל, לג)

נד.

(ח"א סד, בסוף)

"וענתה בי צדקתי ביום מחר" (בראשית ל,
 לג). "צדקתי" - בחינת 'לבושין',
 בחינת (איוב כט, יד): "צדק לבשתי". "מחר" -
 הוא בחינת 'לעתיד-לבוא', כי "מחר לקבל
 שכר" (ערובין כב).

הינו: שאז ב'יום מחר' שיהיה ה'קבול
 שכר' ל'עתיד-לבוא' - יתגלה סוד
 בחינות ה'לבושין'. ואז יבינו בחינת ה'חלל-
 הפנוי', שהוא על-ידי ה'צמצום', איך אפשר
 להיות שבאמת יש שם אלקות, ואף-על-פי-
 כן הוא חלל-הפנוי.

כי אז יתגלה ראש אמנה, בחינת (שיר-
 השירים ד, ח): "תבואי תשורי מראש
 אמנה", בחינת ה'נגון העליון' של ראש
 אמונה, שעל-ידו נתפטר כל המבוכות של
 חלל-הפנוי.

וזהו בעצמו ה'קבול שכר' - כי עקר
 ה'קבול שכר' ל'עתיד הוא: ש'שיגו

השגות, ויבינו מה שהיה אי-אפשר להבין
 בעולם-הזה - ואז ידעו: שה'חלל-הפנוי'
 הוא בחינת 'ארבה' - "כהוא קמצא
 דלבושה מנה ובה" (בראשית-רבה כא, ה - וכמובא
 בכל ספרי-קבלה).

'לבוש' - הוא בחינת ה'צמצום' של
 חלל-הפנוי. שעל-ידו בחינת
 ה'לבושין' - יבינו: שהוא מנה ובה, שבאמת
 יש שם אלקות, ואף-על-פי-כן הוא בחינת
 'לבוש', בחינת 'צמצום', בחינת חלל-
 הפנוי. - וזה בחינת (שמות י, ד): "הנני מביא
 מחר ארבה בגבלך" וכו'.

נה.

(פתב"ד רבנו ז"ל, השיך לתורה ח"א סד
 בא אל פרעה הנ"ל, הנדפס בסוף הספר)

"וענתה בי צדקתי ביום מחר פי תבוא
 על שכרי" (בראשית ל, לג) - הינו:
 ל'עתיד יענה ויסביר לי תרוצים' על כל
 ה'ספקות'. וזה: "צדקתי" - הינו: 'לבושין'
 ו'הסתרה' ו'צמצום', כמו (איוב כט, יד): "צדק
 לבשתי".

וזה: "וענתה" - כמו (משלי כו, ה): "ענה
 כסיל" - שתען ותשיב לי תרוץ' על
 כל ה'ספקות'.

"צדקתי" - שהן 'לבושין' שלי - הן
 ישיבו לי על 'לבושין'
 וה'צמצום' של השם-יתברך.

נו.

(ח"א רנא)

על-ידי 'מלחמות', הינו 'מחלקת' -
 נופלים מחשבות של רשעים על
 אנשים פשרים, הינו 'מחשבות' של
 'פפירות'.

וְהִתְקוּן לָזֶה: לְמִסַּר הַמְלַחְמָה לְהַשֵּׁם, שֶׁהַשֵּׁם יִלְחֶם הַמְלַחְמָה.

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׂתִיקָה' - הֵינּוּ: שְׂצָרִיךְ לְשֵׁתֵק לָהֶם, רַק לְסִמְךָ עַל הַשֵּׁם שֶׁהוּא יִלְחֶם בְּשִׁבְלֵנוּ. וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יד, יד): "ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן".

וְעַל-יְדֵי ה'שְׂתִיקָה' זֶה - נִתְעַלָּה הַמַּחְשְׁבָה - כִּי נִתְבַּטְּלִין מִחֲשָׁבוֹת־רְעוּת שֶׁל כְּפִירוֹת.

אֲךְ כְּשֶׁנֶּגַם הֵם שׁוֹתְקִים - אַזִּי יִכּוּלִים חִס־וְשָׁלוֹם לְקַלְקַל הַתְּקוּן שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי שְׂתִיקָתוֹ. הֵינּוּ: שְׂעַל-יְדֵי ה'צְדָקָה' שְׁלָהֶם, הֵם יִכּוּלִין לְהִתְגַּבֵּר שֶׁשְׂתִיקָתָם יַעֲלֶה עַל שְׂתִיקָתָנוּ.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קכט, ג): "עַל גְּבֵי חַרְשׁוֹ חַרְשִׁים הָאֲרִיכוּ לְמַעֲנִיתֶם".

"עַל גְּבֵי חַרְשׁוֹ חוֹרְשִׁים" - לְשׁוֹן 'שְׂתִיקָה', בְּחִינַת: "וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן". הֵינּוּ: שֶׁשְׂתִיקָתָם עוֹלָה עַל גְּבוֹ כַּנ"ל.

וְזֶהוּ: "הָאֲרִיכוּ לְמַעֲנִיתֶם" - זֶה בְּחִינַת ה'צְדָקָה' שְׁלָהֶם, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל, א): "וְעִנְתָהּ בִּי צְדָקָתִי".

הֵינּוּ: שְׂעַל-יְדֵי ה'צְדָקָה' שְׁלָהֶם - הֵם יִכּוּלִין חִס־וְשָׁלוֹם לְהִתְגַּבֵּר, שֶׁשְׂתִיקָתָם יַעֲלֶה עַל שְׂתִיקָתָנוּ. וּמַחֲמַת זֶה אֵין מוֹעִיל הָעֵצָה הַנ"ל לְמִסַּר הַמְלַחְמָה לְהַשֵּׁם, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן".

אֲךְ ה'אִישֵׁהָאֵמֶת', מוֹשֵׁף לְעֵצְמוֹ כָּל הַצְּדָקוֹת, וְנִתְבַּטְּל כַּח הַצְּדָקָה שְׁלָהֶם

- וְאִזִּי מִמִּילָא נִתְבַּטְּל מִחֲשַׁבְתֶּם הַרְעָה, וְנִתְבַּטְּלִין כָּל הַכְּפִירוֹת.

"וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקָּל לְבָנָה לַח וְלוֹז וְעַרְמוֹן, וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּצָלוֹת לְבָנוֹת. מִחֲשׂוֹף הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמַּקְלוֹת. וַיַּצַּג אֶת הַמַּקְלוֹת אֲשֶׁר פָּצַל בְּרֵהֻטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם, אֲשֶׁר תִּבְאֵן הַצֶּאֱן לְשִׁתוֹת לְנִכַח הַצֶּאֱן וַיַּחֲמֵנָה בְּבִאֵן לְשִׁתוֹת וְגו'. וְהִנֵּה הָעֵתָדִים הָעֲלִים עַל הַצֶּאֱן עֲקָדִים נִקְדָּים וּבְרָדִים" (בְּרֵאשִׁית ל, לז-לח; לא, י"ב)

נז.

(ח"א כט, ה)

'יעקב' המשיך 'לבנונית', בבחינת (בְּרֵאשִׁית ל, לז): "מִחֲשׂוֹף הַלְבָן" - עַל-יְדֵי 'תְּקוּן-הַכְּלָי', כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שָׁם מַט, א): "רֵאשִׁית אוֹנִי". (עֵינן עוֹד לְעִיל בְּפָסוּק (בְּרֵאשִׁית כח, כ): "וְנָתַן לִי לָחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ").

נח.

(שְׁבַח־הַר"ן ח"ב כב)

וְגָדַל עֵצֶם הַסְּפָנוֹת שֶׁהָיָה לָהֶם (לְרַבְּנוּ ז"ל וּמְלֻוָּהוּ) בְּחִזְיוֹתָם (מֵאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל), אִי-אֶפְשָׁר לְסַפֵּר - כִּי הָיוּ עַל הַסְּפִינָה הַזֹּאת שֶׁל מְלַחְמָה, שֶׁהָיְתָה מְלֵאָה יִשְׁמַעְאֵלִים, וְהֵם הָיוּ רַק שְׁנֵי יְהוּדִים לְבַד. וְדַרְךְ הַיִּשְׁמַעְאֵלִים, בְּפָרֻט אֲנָשֵׁי מְלַחְמָה: לְתַפֵּס יְהוּדִים וּלְמַכְרֵם בְּמִרְחָקִים לְעַבְדִּים. וְהָיָה לְרַבְּנוּ ז"ל פֶּחַד גָּדוֹל מְזֵה.

וְאָמַר: שֶׁהִתְחִיל לְחַשֵּׁב בְּעֵצְמוֹ: מַה יַּעֲשֶׂה אִם יוֹלִיכוּ אוֹתוֹ לְאִיזָה מְקוֹם עַל הַיָּם שֶׁאֵין שָׁם יְהוּדִי וַיִּמְכְּרוּ אוֹתוֹ שָׁם? וּמִי יַדַּע מְזֵה! - וְהָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל: אֵיךְ יוּכַל לְקַיֵּם שָׁם אֶת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה!?

וְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב בְּדַעְתּוֹ בְּעֵינָיו זֶה - עַד שְׁזָכָה שָׁבָא עַל הַשְּׁגָה: "שְׂיוּכַל לְעַבֵּד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, אֲפֹלוּ כְּשֹׁלָא יוּכַל חֵס-וְשָׁלוֹם לְקַיֵּם הַמְצֻוֹת!"

כִּי הִשְׁיֵג אֶת הָעֲבוּדָה שֶׁל 'אָבוֹת הָעוֹלָם' שֶׁהָיָה לָהֶם קֶדֶם 'מִתַּן-תּוֹרָה', שֶׁקִּיָּמוּ כָּל הַמְצֻוֹת אֲחֵי-עַל-פִּי שֹׁלָא עָשׂוּ הַמְצֻוֹת כְּפִשׁוּטָן - כְּמוֹ 'עֵקֵב אָבִינוּ' "שֶׁקַּיֵּם מְצֻוֹת תַּפְּלִין עַל-יַדֵּי 'הַמְקַלּוֹת אֲשֶׁר פִּצַּל" (בְּרֵאשִׁית ל, לח) בְּיָדוּעַ (זֶהר וַיֵּצֵא קֶסֶב), וְכִיֵּצֵא בָּזֶה - עַד שֶׁהִשְׁיֵג אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמְצֻוֹת בְּדַרְךְ זֶה כְּשֶׁהָיָה אָנוּס שָׁם, בְּמָקוֹם שֶׁיִּמְכְּרוּ אוֹתוֹ חֵס-וְשָׁלוֹם.

וְתַכְף כְּשֶׁזָכָה לְהַשְּׁגָה זוֹ - עֲזָרוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וּבָאָה הַסְּפִינָה וְהִגִּיעָה אֹר לְאַרְבַּעַת-עָשָׂר בְּנֵי־סוּן, לְכַרְךְ גְּדוֹל שְׁעוֹמֵד עַל אֵי הַיָּם וְכוּ', וְהָיָה לָהֶם שְׂמֵחָה גְדוֹלָה וְכוּ'.

נט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, מִתְנַה וּמִתְנַת שְׂכִיב־מְרַע ד, יד - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א כה, 'אֲחֹוֵי לָן מְנָא')

"עֲקָדִים, נְקָדִים וּבְרָדִים" (בְּרֵאשִׁית לא, ייב) - הֵם בְּחִינַת 'פְּלִלְיוֹת-הַגְּנוּיִן', שֶׁהֵם 'גְּדֵלַת-הַבּוֹרָא' - שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מְכַנְיַעִין 'כַּח-הַמְדַמָּה', 'כַּח-הַבְּהֵמִיּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת (שָׁם כט, י; ל, לז-מ): "צֵאן לָבוֹן".

וּמְבַרְרִין ה'טוֹב', שֶׁהֵם בְּחִינַת (יִחְזַקְאֵל לו, לח): "צֵאן קִדְשִׁים", 'צֵאן יַעֲקֹב', בְּחִינַת (שָׁם לד, לא): "וְאַתָּן צֵאנִי צֵאן מִרְעִיתִי אָדָם אֲתֶם".

"עֲקָדִים נְקָדִים וּבְרָדִים" - הֵם כָּלֵל כָּל הַמְּחִיין וְהַשְּׂכֵלִיּוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַשְּׂתַלְשְׁלוֹתָם מֵרֵאשׁ וְעַד סוּף, שֶׁכָּלֵם נִתְהוּוּ עַל-יַדֵּי חֻקְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּחִלִּים קד, כד): "כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ".

כִּי אֵיחָא בְּעֵץ-חַיִּים' (ש"ו פ"ג): "שְׂתַחֲלַת שְׂרַשׁ הָאֲצִילוֹת, וְכָל מָה שֶׁנִּתְהוּוּ שָׁם - נִקְרָא בְּשֵׁם 'עוֹלָם-הָעֲקָדִים'.

וְאַחֲרֵי-כֵן נִמְשָׁךְ אֹזְרוֹת ה'שְׁבַע-הַמְּלָכִין-קִדְמָאִין דְּמִיתוּ, כִּי הָיָה בָּהֶם מִיתָה וְשִׁבְרָה וְכוּ' - וְזֶה בְּחִינַת 'עוֹלָם-הַנְּקָדִים'.

וְאַחֲרֵי-כֵן הָיָה 'עוֹלָם-הַתְּקוּן', שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה עָקַר הַתְּהוּוֹת וְקִיּוּם כָּל הָעוֹלָמוֹת מִתְחַלֵּת הָאֲצִילוֹת עַד סוּף הָעֲשִׂיָה - וְזֶה בְּחִינַת 'בְּרָדִים'.

וּמֵאֲלוֹ הַשְּׁלֶשָׁה בְּחִינּוֹת, שֶׁהֵם "עֲקָדִים נְקָדִים וּבְרָדִים" - נִמְשָׁךְ וְנִשְׁתַּלְשַׁל בְּחִינַת הַשְּׁלֶשׁ בְּחִינּוֹת שִׁישׁ בְּשִׁכּוֹל, שֶׁהֵם: א) שִׁכּוֹל בְּכַח, ב) וְשִׁכּוֹל בְּפַעַל, ג) וְשִׁכּוֹל הַנִּקְנָה.

א) כִּי 'שִׁכּוֹל בְּכַח' - זֶה בְּחִינַת "עֲקָדִים", שֶׁשֵּׁם אֵינן שׁוּם הַשְּׁגָה, כִּי הוּא 'קֶדֶם הָאֲצִילוֹת', וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת שִׁכּוֹל בְּכַח.

ב) וְאַחֲרֵי-כֵן מוֹצִיאִין הַשִּׁכּוֹל מִפֶּחַ אֶל הַפַּעַל, וְאֵז נִתְהוּוּן ה'שְׁבַע-הַמְּלָכִים' הַנִּזְכָּר, שֶׁהֵם 'שְׂרַשׁ הַשְּׁבַע-מִדּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁבַעַת יְמֵי-הַבְּנִיין'.

אָבֵל שָׁם יֵשׁ עֲדוּן בְּחִינַת 'שְׁבִירָה', כִּי אֵי-אֲפָשָׁר לְבַרַר הַשִּׁכּוֹל לְאַמְתּוֹ בְּתַחֲלָתוֹ מִיָּד, וְקֶדֶם שְׂמוֹלִידִין וּמְחַדְשִׁין אֵיזָה דְּבַר לְאַמְתּוֹ - צְרִיכִין לְהַפְּכוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ מִתְחַלָּה בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת.

וְאַחֲרֵי-כֵן מְבַרְרִין הַשְּׁבָרִים, וּמְחַבְּרִין אוֹתָן וּמְתַקְנִים אוֹתָם עַל-יַדֵּי תוֹסַפַּת הַשִּׁכּוֹל חֲדָשׁ שֶׁמְמַשְׁיכִין, וְאֵז בּוֹנִין וּמְשַׁלְיָמִין הַחֲדוּשׁ עַל מִתְכַּנְתּוֹ וְכוּ'.

כִּי עַל-פִּי־רַב צְרִיכִין מִתְחַלָּה לֹאמַר כְּמָה סְבָרוֹת וְלִבְנּוֹת כְּמָה בְּנִינִים שְׂאִינָם

מתקיימים, שאין יכולין לברר על-ידם ההלכה והחדוש לאמתתו.

וזה בחינת (בראשית-דב' ג, ז): "בונה עולמות ומחריבן" - בחינת 'שבירת-המלכים', בחינת 'עולם-הנקדים' - שכל-זה נעשה בעת שמוציאין השכל מפח אל הפעל, שהוא בחינת 'בנין-העולמות' וכו'.

ג) ואחר-כך אף-על-פי שכל הסברות והשכליות שהוציא בתחלה, לא נתקיימו ונשברו - אף-על-פי-כן צריכין לחזק עצמו אחר-כך, וללקט ולברר מהם כמה נקודות טובות, כמה סברות ישרות שנמצאין ומפזרין בהם. ולהוסיף עליהם שכל חדש, ולחברם אליהם ולקבץ אותם יחד - עד שנשלים הבנין והחדוש על אמתתו.

וזהו בחינת 'עולם-התקון', בחינת 'עולם-הברדים'. וזהו בחינת 'שכל-הנקנה', שהוא עקר קיום הדבר על מכונו. ועין ב'עץ-חיים' ותבין.

ויעקב עשה כמה תחבולות לזה בכמה דרכים - עד שהמשיך בחינת 'התגלות-הגנין' על 'עדרי צאן קדשים' שלו, כדי להכניע מהם ה'מדמה', ולהביאם אל ה'שכליות' הנ"ל.

וזה (בראשית ל, לז): "ויקח לו יעקב מקל לבנה לח ולוז וערמון, ויפצל בהם וכו' מחשה הלבן אשר על המקלות" (בראשית ל, לז). ואיתא (זהר ויצא קסב): "שזה בחינת סוד התפלגין" - שהם "כלל-התורה שהוקשה בלה לתפלגין" (קדושין לה), 'כלל-המחין'.

הינו: ש'יעקב' בחינת ה'צדיק', שהוא 'נקדת-האמת' - המשיך בחכמה נפלאה כל ה'מחין-הקדושים', ב'דרכים

נפלאים ונוראים מאד מאד, עד שהכניס החכמה והשכל האמת, בתוך המחין של כלל-ישראל - שיכנס החכמה והשכל האמת בתוכם היטב, שביינו האמת לאמתו.

עד שלא יהיה פח לשום הטעאה של ה'פח-המדמה', בחינת 'לבן' - להעבירם מזה חסוֹשֶׁלום.

וזהו (בראשית שם, לח): "ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים" וכו'. "ברהטים" - "הם רהיטי מחין" (תקוני-זהר קמד). הינו: ש'יעקב' הציג ותחב את ה'מקלות', שהם בחינת 'חדושי-התורה' שחדש וגלה בשכל אמת ונפלא ונורא כזה - הציג ותחב אותם "ברהטים", בתוך "רהיטי מחין" של תלמידיו המתקרבים אליו.

וזהו: "ויצג". "ויצג" דיקא - שהציג ותחב חדושים שלו האמתיים, "ברהטים", בתוך "רהיטי מחין" שלהם - שיהיו תחובים בהם בעמק גדול, עד שלא יהיה פח לשום טעות של ה'מדמה', להעבירם מהם חסוֹשֶׁלום, פי כבר הם מבינים האמת היטב.

וזהו: "ברהטים בשקתות המים" - "ברהיטי מחין", במקום ששותין מימי התורה והדעת, שם הציג את ה'מקלות' הנפלאים שלו, שהם בחינת ה'שכליות-האמתיים' שלו, שמכונין את האדם בכל-עת לדרך-הישר, כמו ה'מקל' שמכוון את העדרים אל הדרך הישר וכו'.

וזהו (בראשית שם): "אשר תבאן הצאן לשותות לנכח הצאן ויחמנה בבאן לשותות" - כדי כשיבואו שאר ה'צאן קדשים' לשותות מ'מימי התורה והדעת' -

"לנכח הצאן קדשים" ששנתו כפר, שזכו כפר להפיר האמת-לאמתו.

"ויחמנה בבאן לשתות" - שיחממו עצמם בחמימות והתלהבות דקדשה, ב"רשפי אש שלהבת יה" (שיר-השירים ח, ו) - לעבד השם-יתברך, ולהתפלל בחמימות והתלהבות.

ו"לא ילכו עמו בקרי" (על-פי ויקרא כו) חס-ושלום, בבחינת 'קרירות', "שנמשך מ'סטרא-דעמלק", "שהוא סטרא דלבן (זהר וישלח קסו: בלק קצט: הציוני עלי-התורה פרשת שמות), שניאמר בו (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרף".

כי 'יעקב' בחינת נקדת-האמת' - המשיך 'תורה', בחינת 'מקלות', להנהיג העולם ב'שכליות-נפלאים' כאלו, עד אשר הציג ותחב ה'שכל-האמתי', בתוך 'רהיטי מחין' של המתקרבין אליו.

עד שכל ה"צאן קדשים" שיבואו לשתות מ'מימי-התורה', "לנכח הצאן" הקדוש שבו - יתחממו עצמן בחמימות-דקדשה, לעבד השם-יתברך ולהתפלל בחמימות והתלהבות דקדשה וכו'.

"וישמע את דברי בני לבן" (בראשית לא, א)

ס.

(ח"ב כז)

הנדר שנודרין, צריכין לשלם מיד. ו"המאחר נדרו, גורם אלו הארבע מדות: עבודה-זרה, גלוי-עריות, שפיכות-דמים, לשון-הרע" (ויקרא-דבא לז, א).

ועל-ידי שמסתכלין להטיל המשאוי על כל אחד פראוי לו - זוכין

ל'התרת-נדרים', ונצולין מ'ארבע-מדות' הנ"ל.

כדאיתא במדרש (שם): שלמד [שלמדיו] מ'יעקב: שבשביל שאחר נדרו, בא לידי ארבע הנ"ל.

א) 'עבודה-זרה' - שניאמר (בראשית לה, ב): "הסירו את אלקי הנכר". ב) 'גלוי-עריות' - "ותצא דינה" וכו' (שם לה, א). ג) 'שפיכות-דמים' - ב'שכם'. ד) 'לשון-הרע' - "וישמע את דברי בני לבן" (שם לא, א).

ואיתא (ויקרא-רבה שם, ב): שבשביל שראה משה בסבלות בני-ישראל, כמו שכתוב (שמות ב, יא): "וירא בסבלתם", דהינו: שנתן לב על סבלותם שהיו מכבידין עליהם, והעבודה השיך לאיש נתנו על אשה, וכן להפך. והיה משה מסתכל על זה, והפך הדבר ונתן על כל אחד העבודה הראוי לו, מה שראוי לאיש וכו'. וכן בין אנשים בעצמן וכו'. ואמר לו השם-יתברך: שעל-ידי-זה תזכה להתיר נדר שניאמר בו גם-כן (במדבר ל, יז): "בין איש לאשתו" וכו'.

נמצא: שעל-ידי שמסתכלין להעריך כל אחד פראוי - זוכין ל'התרת-נדרים' - ונצולין מ'ארבע-מדות' הנ"ל.

"ומאשר לאבינו עשה את כל הפנד הזה" (בראשית לא, א)

סא.

(ח"ב ח, ה)

על-ידי 'התגלות-הפגוד', שהוא בחינת 'שרשי-הנפשות' - על-ידי-זה בא 'התפשטות-הנבואה'.

וְזֶה בְּחִינַת (שַׁבַּת צב.): "אֵין הַנְּבוּאָה שׁוֹרָה, אֶלֶּא עַל חָכֶם, גְּבוּר וְעִשִׂיר" - כִּי כָל בְּחִינּוֹת אֵלוֹ, הֵם בְּבְחִינַת 'כְּבוֹד', שְׁמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַנְּבוּאָה'.

(א) 'חָכֶם' - בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי ג, לה): "כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ".

(ב) 'גְּבוּר' - בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים כד, ח): "מִי זֶה מְלֶכֶךְ הַכְּבוֹד, ה' עֲזֹז וְגְבוּר".

(ג) 'עִשִׂיר' - בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית לא, א): "וַיִּמְאַשֶׁר לְאַבְיָנוּ עֲשָׂה אֶת כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה".

"כִּי כָל הַעֲשֵׂר אֲשֶׁר הֲצִיל אֱלֹקִים מֵאַבְיָנוּ לָנוּ הוּא וּלְבַנֵּינוּ, וְעַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹקִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה" (בְּרֵאשִׁית לא, טז)

סב.

(ח"א ס"ד)

"לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם מְעוֹתָיו, שְׁלִישׁ בְּפִרְקַמְטִיא, וּשְׁלִישׁ בְּקִרְקַע, וּשְׁלִישׁ בְּיָדוֹ" (בְּבֵא־מִצִּיעָא מב.).

וְשְׁלִשָּׁה חֻלְקִים' אֵלוֹ שֵׁישׁ בְּעִשִׂירוֹת', הֵם כְּנֶגֶד שְׁלִשָּׁה פְּעָמִים 'עִשִׂירוֹת' שְׁנֵזְכָר בַּתּוֹרָה - כִּי בְּכָל הַתּוֹרָה בָּלָה לֹא נִזְכָּר עִשִׂירוֹת, כִּי־אֵם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֵלוֹ.

דְּהֵינּוּ: (א) אֶצֶל סְדוּם - כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יד, כג): "וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשֵׂרְתִּי אֶת אַבְרָם". (ב) וְאֶצֶל 'רַחֵל וְלֵאָה' - כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שָׁם לא, טז): "כִּי כָל הַעֲשֵׂר אֲשֶׁר הֲצִיל אֱלֹקִים" וְכוּ'. (ג) וְאֶצֶל 'שְׁקָלִים' - כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ל, טו): "הֶעֱשִׂיר לֹא יִרְבֶּה".

כִּי "שְׁלִישׁ שְׁבַפְרַקְמִטִּיא" - הוּא כְּנֶגֶד הַעִשִׂירוֹת' שְׁנֵזְכָר אֶצֶל 'סְדוּם' וְכוּ'.

וְ"שְׁלִישׁ שְׁבַקְרַקַע" - הוּא כְּנֶגֶד הַעִשִׂירוֹת' שְׁנֵזְכָר

אֶצֶל 'רַחֵל וְלֵאָה'. כִּי בְּאֵמַת עֵקֶר הַעִשִׂירוֹת', הוּא רַק בְּשִׁבִיל 'הַתְּבוֹנְנוֹת', אֲבָל בְּלֵאֲזֶה, הַעִשִׂירוֹת' הוּא רַק בְּשִׁבִיל 'נָשִׁים וְקַטְנֵי־הַדַּעַת' כְּמוֹתָן.

וְזֶהוּ שְׁאֵמְרוּ: "כִּי כָל הַעֲשֵׂר אֲשֶׁר הֲצִיל אֱלֹקִים מֵאַבְיָנוּ, לָנוּ הוּא וּלְבַנֵּינוּ" - הֵינּוּ: שְׁכָל הַעִשִׂירוֹת', הוּא רַק בְּשִׁבִיל 'נָשִׁים וְקַטְנֵי־הַדַּעַת' כְּמוֹנוּ.

אֲבָל אַתָּה: "וְעַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֵלֶיךָ אֱלֹקִים עֲשֵׂה" - דְּהֵינּוּ: שְׁאֵתָה צְרִיךְ לְהַעִשִׂירוֹת', בְּשִׁבִיל 'הַתְּבוֹנְנוֹת בְּגִדְלַת־הַשֵּׁם'. וְכֶנְגְד־זֶה הוּא בְּחִינַת 'שְׁלִישׁ שְׁבַקְרַקַע', בְּחִינַת (סַנְהֶדְרִין ע"ד): "אִשָּׁה קִרְקַע עוֹלָם".

וְ"שְׁלִישׁ בְּיָדוֹ" - הוּא כְּנֶגֶד הַעִשִׂירוֹת' שְׁאֶצֶל 'שְׁקָלִים' וְכוּ'.

סג.

(ח"א ס"ט)

דַּע: שֶׁהַגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ 'מְמוֹן', בְּזֶה הוּא גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ 'בְּנִים'. כִּי עֵקֶר הַמְּמוֹן' שֶׁל הָאָדָם, בָּא לוֹ עַל־יְדֵי 'בַּת־זוּגוֹ' - כִּי עַל־יְדֵי 'אוֹר נִפְשָׁה', מְזַה בָּא לוֹ הַמְּמוֹן' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (בְּבֵא־מִצִּיעָא נ"ט.): "אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכוֹ, כִּי הֵיכִי דַתְתַּעְתְּרוּ".

וְכָל אָדָם וְאָדָם כַּאֲשֶׁר הוּא בָּא לְעוֹלָם - הוּא בָּא עִם 'בַּת־זוּגוֹ' הַמִּיְחַדֵּת לוֹ, וְעִם סְכוּם מְמוֹן הַקְּצוּב לוֹ שִׁיְהִיָּה לוֹ בְּזֶה

הָעוֹלָם, וּכְמֹה פְּרוֹת' הֵינּוּ 'בְּנִים' שִׁיְהִיו לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְהֵם בְּחִינַת 'אֵילָן' וְ'עֲנָפִים' ו'פְּרוֹת'. הֵינּוּ: שִׁ'אֹר נִפְשָׁה' - הוּא בְּחִינַת 'עֵקֶר הָאֵילָן', שִׁמְמֵנוּ יוֹצְאִים וּמִתְפַּשְׁטִים 'עֲנָפִים', הֵינּוּ 'הַתְּנוּצָצוֹת וְהַתְּפֹשְׁטוֹת אוֹרָה', בְּחִינַת ה'מְמוֹן'. וְעַל ה'עֲנָפִים' אֵלוּ - גְּדֻלִּים ה'פְּרוֹת', הֵינּוּ ה'בְּנִים'.

נִמְצָא: בְּשֶׁאֶחָד גּוֹזֵל מִחֵבְרוֹ 'מְמוֹן' - הוּא גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ 'עֲנָפִים' שֶׁל ה'אֵילָן' שָׁלוּ, הֵינּוּ 'הַתְּנוּצָצוֹת אוֹר נִפְשָׁה', שִׁמְשֵׁם ה'מְמוֹן' בְּנ"ל.

עַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה: גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נִפְשָׁה בְּנִיּוֹ וּבְנוֹתָיו, שֶׁהֵם תְּלוּיִים וּגְדֻלִּים וְיוֹנְקִים מ'אֹר הָעֲנָף הַזֶּה, כִּי הֵם הֵם ה'פְּרוֹת' הַגְּדֻלִּים עַל ה'עֲנָפִים' אֵלוּ - וּכְשֶׁנוֹטֵל הָעֲנָף נוֹטֵל ה'פְּרוֹת'.

זֶה שֶׁאָמְרוּ רַחֵל וְלֵאָה (בְּרֵאשִׁית ל"א, טז): "כִּי כָל הָעֵשֶׂר אֲשֶׁר הֵצִיל אֱלֹקִים מֵאֲבִינוּ, לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ". "לָנוּ וּלְבָנֵינוּ" דִּיקָא - כִּי עֵקֶר הָעֵשִׂירוֹת, עַל־יְדֵי ה'אִשָּׁה' - וְבָה' תְּלוּיִים ה'בְּנִים'. כִּי ה'אִשָּׁה' הִיא עֵקֶר בְּחִינַת ה'אֵילָן', וְהָעֵשִׂירוֹת הֵם ה'עֲנָפִים שֶׁל הָאֵילָן, וְה'בְּנִים' הֵם ה'פְּרוֹת הַגְּדֻלִּים בְּעֲנָפִים' הָאֵלוּ.

"לָבֵן הָאֲרָמִי" (בְּרֵאשִׁית ל"א, ב)

סד.

(ח"א י"ט, ד)

"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית ב, ט), זֶה 'לְשׁוֹן־תְּרַגּוּם', שֶׁהוּא 'אִמְצָעִי' בֵּין לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וּבֵין לְשׁוֹן שֶׁל שְׂבָעִין

עֲמֻמִּין. ו'לְשׁוֹן־עֲמֻמִּין' כְּשֶׁרוֹצִים לִיַּנֵּק מ'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, אִי־אֶפְשָׁר לָהֶם לִיַּנֵּק מִמֶּנּוּ, אֲלָא עַל־יְדֵי לְשׁוֹן־תְּרַגּוּם' וכו'.

כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְּרַת הַקְּלִפָּה, אֵינּוּ אֲלָא עַל־יְדֵי לְשׁוֹן 'תְּרַגּוּם', בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כו, ה): "אֲרָמִי אֲבָד אָבִי"; וּבְבְחִינַת (בַּמִּדְבָּר כג, ז): "מִן אָדָם יִנְחֲנִי בָלֶק", שֶׁהוּא 'לְשׁוֹן תְּרַגּוּם', שֶׁהוּא 'לְשׁוֹן אֲרָמִי' - שֶׁדָּרַךְ שָׁם מִתְּעוֹרְרִים לִיַּנֵּק מִהַקֹּדֶשׁ.

וְעֵקֶר בְּנִינָה וּשְׁלֵמוֹת שֶׁל לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ - אֵינּוּ אֲלָא עַל־יְדֵי שִׁמְפִּילִין ה'רַע שֶׁל הַתְּרַגּוּם, וּמַעֲלִין ה'טוֹב שֶׁבְּתְּרַגּוּם' ל'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלָם לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. - וְעַל־יְדֵי־זֶה נוֹפְלִין כָּל ה'שְׂבָעִים־לְשׁוֹן' וכו'.

ו'לָבֵן הָאֲרָמִי', שֶׁהוּא "אֲרָמִי אֲבָד אָבִי" הַנ"ל, רָצָה לִיַּנֵּק מִהַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי ה'תְּרַגּוּם, וְעַל־כֵּן קָרָא לוֹ "יָגֵר שְׂהֵדוּתָא" (בְּרֵאשִׁית ל"א, מז). ו'יַעֲקֹב' הָיָה מַעֲלָה אֶת ה'תְּרַגּוּם' ל'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, וְעַל כֵּן קָרָא לוֹ "גְּלַעַד" (שם), ב'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ'.

סה.

(חיי־מוֹהַר"ן רפ)

בְּהַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה מְבֹאֵר הַכֵּל, כִּי הַתּוֹרָה מְסַפֶּרֶת מִכֵּלָם, כְּגוֹן "אֲשַׁפְּנִז" מְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה (בְּרֵאשִׁית י"ג) - רַק שָׂאִין הַתּוֹרָה עוֹשֶׂה סְפוּר גָּמוּר מִכֵּלָם. רַק שֶׁהִיא מְדַבֶּרֶת מֵהֶם וּמְשַׁלְּכָה אוֹתָם.

וּבְמִקּוֹם שֶׁהִיא רוֹצֶה עוֹשֶׂה סְפוּר גָּמוּר, כְּגוֹן מ'לָבֵן' וּכְיוֹצֵא, שֶׁהִיא עוֹשֶׂה מֵהֶם אֵיזָה סְפוּר - אֲבָל אֶף־עַל־פִּי־כֹן, בְּהַתּוֹרָה מְרַמְזִים כֻּלָּם.

"וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לֵב לְבֶן הָאֲרָמִי עַל בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא. וַיִּבְרַח הוּא וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְגו'." וַיִּגֵד לְלֶבֶן וְגו' כִּי בָרַח יַעֲקֹב וְגו'. וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו וְגו'. וַיָּבֵא אֱלֹקִים אֶל לְבֶן הָאֲרָמִי וְגו', וַיֹּאמֶר לוֹ: הֲשָׁמַר לְךָ מַדְבַּר עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאַחֲיוֹ לְקַטֹּף אֲבָנִים, וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ גָל" (בראשית לא, כ"א-כ"ב-כ"ג-כ"ד)

וכיוצא, כדי לפקח דעתו לפי שעה, עד יעבר זעם השטף של המחשבות, כי "אין היצור הרע מצוי אלא לשעתו" (ירושלמי סוטה; הובא במגן אברהם ארח-חיים תר"י סק"ב).

ואזי אין הסטרא-אחרא מבינה כלל שהוא בורח מהם' - מאחר שעוסק במילי-דשטותא'. וזהו בחינת: "ויגנב וכו' על בלי הגיד לו וכו'".

אבל אחר-כך רוצה הסטרא-אחרא להתגבר עוד, ולרדף אחר בחינת יעקב, בחינת "וירדף אחריו" הנאמר שם (בראשית לא, כג).

ואז השם-יתברך עומד בעזרו, ומזהיר את בחינת לבן (שם שם, כט): "השמר לך מדבר עם יעקב מטוב וכו'. כי טובתן של רשעים, רעה היא אצל הצדיקים" (יבמות קג).

הינו: שהשם-יתברך מרחם עליו, מאחר שכבר סבל כל-כך, והוא מזהיר הסטרא-אחרא: "שיסורו ממנו, ולא ידברו עמו מטוב" וכו'.

וזה בחינת עשית הגל' שאמר יעקב לאחיו (שם שם, מו): "לקטו אבנים וכו', ויעשו גל" - זה בחינת מה ששמעתי מפי אדמו"ר ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב מח): "שכל מה שהאדם מנתק עצמו ממחשבות-רעות למחשבות-טובות, וכל העתקה והזזה ותנועה שהאדם מיזי ומניע ומעתיק עצמו מרע לטוב - הכל מתקבץ בעת הצרה והדחק, ועוזר להאדם" וכו'.

וזה בחינת: "לקטו אבנים" - בחינת (איכה ד, א): "אבני קדש", שהם בחינת הנצוצות-הקדושים' המתבררים על-ידי כל הזזה ותנועה, מה שמנתקים עצמן מרע לטוב - ממחשבות רעות לטובות.

סו.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, לה)

"וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת לֵב לְבֶן הָאֲרָמִי, עַל בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא" (בראשית לא, כ) - זהו בחינת מה שאמר רבנו ז"ל (ח"א עב): "שכשבורחין מהמחשבות-רעות - ילך לדרך במה שהוא חושב מחשבות-כשרות, ולא יסתכל לאחוריו כלל וכלל וכו'".

וזהו בחינת: "ויגנב יעקב" וכו' - כי זה שטוען עם ה'מחשבות-זרות', ונכנס עמהם בטוען ונטען, ורוצה שיניחו אותו לצאת מהם, זהו כמו מי שמגיד להרודף שרוצה לברח ממנו, ואזי הוא רודפו יותר.

אבל באמת: עקר העצה, לברח מהם ולילך לדרך, ולכלי להסתכל לאחוריו כלל, ולכלי לטען עמהם כלל - שזהו בחינת (בראשית שם, כ"א): "ויברח יעקב וכו', ויגנב יעקב את לב לבן הארמי" - שהם ה'מחשבות-רעות'.

"על בלי הגיד לו כי ברח הוא" - שאינו מגיד להם שבורח מהם, רק בורח לתומו לדרך, ועל-ידי-זה דיקא נצול מהם.

גם: "ויגנב" וכו' - מרמז: שלפעמים מתגברים ההרהורים והמחשבות כל-כך, עד שקשה לברח מהם לתוך תורה ותפלה ודברים-שבקדשה בשום-אופן. וההכרח לעסוק במילי-דשטותא בעניני צחוק

סז.

(עלים-לתרופה, ג' דברים תר"ג)

וַיִּשְׁלַח לָנוּ ה' מִנְהִיג הַרְחֵמְנוּ, וַיִּקְנִים (ישעיה
מט, ו): "**כִּי מִרְחֵמִים יִנְהַגִּם**" וכו'.

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז). וְעַקֵּר הַרְחֵמְנוֹת':
להוציא את ישראל מעוונות. וְהַעֲקֵר
להוציאם מ'ה'רוח-שטות' ו'ה'שגעון', וַיִּמְשִׁיךְ
עֲלֵיהֶם דַּעַת, שְׂיָבִינֵנוּ רְמִיזוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים
לְבָרַח מִה'רוח-שטות', וְלַהֲסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם
וְלַהֲפַלֵּט מֵהֶם בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה.

וַתִּשְׁאַל אֶת פִּי רַבִּי נַחֲמָן גְּרוֹזֵי־אִיר [ז"ל
מטולטשין], שִׁי־סַפֵּר לָךְ מַה שֶּׁהוּיטב
מְאֹד בְּעֵינַי אֶחָד שֶׁרָאָה בְּהַסְפָּר הַחֲדָשׁ (לקוטי-
הלכות, תפלין ו' חנ"ל) מַה שֶּׁכְּתוּב עַל פְּסוּק
(בראשית לא, ט): "**וַיִּגְנַב יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבֵן
הָאֲרָמִי, עַל בְּלִי הַגִּיד לוֹ כִּי בּוֹרַח הוּא**".

שָׁמַע הַיֵּטֵב, וְשִׁים לְבָךְ לִילָךְ בָּזָה, לַהֲסִיחַ
דַּעְתָּךְ מִזָּה, וַיִּזְעִיל לָךְ בַּעֲזָרְתִּי-
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וּמַעַתָּה תַּהֲיֶה רְגִיל לְשַׁקֵּד עַל הַסְּפָרִים
שֶׁחֲנַנִּי הַשֵּׁם לְחֲדָשׁ בְּתוֹרְתוֹ-
הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהֵם 'סְפָרֵי לְקוּטֵי-הַלְכוּת',
וְתַסְתַּכַּל בָּהֶם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת. וּבַפֶּרֶט
הַהֲלָכוֹת שֶׁכְּתַבְתִּי בְּסִמּוּךְ בְּשָׁנִים הַסְּמוּכִים.
וְלַהֲשִׁים הַתְּקוּנָה שִׁיזְעִילוּ לָךְ הַרְבֵּה.

וְעַתָּה בְּנִי חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד לְתַפֵּס
מִחֲשַׁבְתְּךָ בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר. לְהַכְנִים
מִחֲשַׁבְתְּךָ בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאֵא-וּמַתָּן, בַּעֲסַק
הַמִּשְׁאֵא-וּמַתָּן, וְהַכֵּל בְּשִׁמְחָה, בְּלִי פֶעַם
וְעֲצָבוֹת וּדְאָגוֹת, וּבְלִי "רוּחַ נִכְאָה" (משלי טו,
ג).

וּבְשַׁעַת הַתְּפִלָּה - תִּכְרִיחַ מִחֲשַׁבְתְּךָ
לְקַשְׂרָהּ אֶל הַדְּבוּר בְּקִשְׁר אַמִּיץ
וְחֲזַק, וְלַהֲתַפְּלֵל אֶפְלוֹ בְּמַהֲירוֹת, רַק לְמַהֵר

וּמֵהֶם עָשׂוּ "גַּל" וּמְחִיצָה, לְהַפְסִיק בֵּינָם
וּבֵין ה'מַחְשְׁבוֹת-רְעוֹת' - כִּי כָּל־
מִתְקַבְּצִים וְעוֹזְרִים לְהֵאָדָם בְּעֵת הַדַּחַק,
כִּנְ"ל.

וְזָה שֶׁאָמַר יַעֲקֹב לְלָבֵן הָאֲרָמִי (בראשית שם,
נב): "**עַד הַגַּל הַזֶּה וְכוּ', אִם אֲנִי לֹא
אָעִבֵר אֵלֶיךָ וְאִם אֵתָה לֹא תַעֲבֹר אֵלַי אֵת
הַגַּל הַזֶּה וְכוּ'**" - כִּי כָּבֵד עָשִׂיתִי גַּל וּמְחִיצָה,
מ'הַנְּקֻדוֹת-טוֹבוֹת' שִׁי־פְסִיקוּ בֵּינִי וּבֵינְךָ, וְלֹא
תַעֲבֹר עוֹד אֵלַי.

וְגַם אֲנִי לֹא אָעִבֵר בְּגַבְלֶךָ - כִּי אֲנִי רוֹצֵה
עוֹד לְכַנֵּס ל'מְקוֹמְךָ', שֶׁהֵם 'מְקוֹמוֹת'-
הַחִיצוֹנִים, כִּי אֵין אֲנִי רוֹצֵה עוֹד לְסַפֵּן נַפְשִׁי
שָׁם. רַק אֲנִי אֶעֱמַד עַל מְקוֹמִי לְעַסֵּק בְּתוֹרָה
וּתְפִלָּה וְכוּ'. וְאֵתָה לֹא תַעֲבֹר אֵלַי, וְאֲנִי לֹא
אָעִבֵר אֵלֶיךָ".

וְהַכֵּל בְּכַח ה'"גַּל" שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
ה'"אֲבִי קָדָשׁ" שֶׁלְקַטְנוּ עַל-יְדֵי כָּל
ה'תְּנוּעוֹת-טוֹבוֹת', עַל-יְדֵי כָּל מַה שֶׁהֵייתִי
מְנַתֵּק עֲצָמִי מֵרַע לְטוֹב, כִּנְ"ל.

וְזָה בְּחִינַת: "ל"ג בְּעֵמֹד" - כִּי כָּל יָמֵי
הַסְּפִירָה מְבָרְרִין בְּרוּרִים עַל-יְדֵי
קְדוּשַׁת הַמַּחְשְׁבָה וְכוּ'. וּבִיּוֹם "ל"ג בְּעֵמֹד" -
כָּבֵד זוֹכִין כָּל־יִשְׂרָאֵל לְבָרַר בְּרוּרִין הַרְבֵּה,
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת ה'"גַּל" הַנְּ"ל בְּחִינַת: "עַד
הַגַּל הַזֶּה" וְכוּ', שֶׁמְפָסִיק בֵּין קְדוּשַׁת יַעֲקֹב,
לְבֵין טְמֵאת ה'מַחְשְׁבוֹת-רְעוֹת' שֶׁל בְּחִינַת
לָבֵן הָאֲרָמִי, וְכִנְ"ל.

וְכִלְיָה בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ', שֶׁזָּהוּ
בְּחִינַת רַבִּי שֶׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאִי זצ"ל, שֶׁזָּכָה
לְהַסְתַּלַּק אֶזְ וְכוּ'.

למלט מחשבתך ממשבות-חוץ. ואפלו כשפתאם גונבת עצמה המחשבה, ופורחת למקום שפורחת - תתפס אותה בעל-כרח, כמו סוס באפסר (לקוטי-מוהר"ן ח"ב נ), ותכניס אותה לתוך דבורי התפלה הקדושה.

מכל-שכן וכל-שכן בשעת הלמוד - שם בנקל יותר להכניס המחשבה בתוך הלמוד, פי הלא צריכין להבין מה שלומדים.

ומה שנעשה עמו ממילא, אל תסתכל על-זה כלל וכו'.

"ויען יעקב ויאמר ללבן: מה פשעי מה חטאתי פי דלקת אחרי. הייתי ביום אכלני חרב, וקרח בלילה, ותדד שנתי מעיני. את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים" (בראשית לא, לו-מב)

סח. (לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שביב-מרע ד, יד)

כל המלחמה והעבודה והיגיעה של יעקב, הכל בשביל ה'בנים' וה'צאן', שהם בחינת 'בנים ותלמידים'.

כי עם 'יעקב' בעצמו - לא היה ל'לבן' שום עסק ומריבה, כמובן בפרשה. כי יעקב בעצמו, כבר שבר ה'מדמה' בחינת 'לבן' לגמרי, ונקי ממנו לגמרי, וידו מסלקת ממנו, ואין לו שום עסק בו.

רק 'יעקב' מסר נפשו ביגיעות קשות וטרדות ותחבולות פאלה, הכל בשביל הצאן והבנים, הינו להוציא בניו ותלמידיו, מבחינת "בית לבן", מבחינת ה'מדמה'.

ומחמת שהמלחמה גדולה וחזקה מאד מאד, פי הוא מתגבר ומתפשט ומשתטח מאד בכל דרגא ודרגא וכו' - על-בן הכרח יעקב לברח ממנו בהחבא עם רחל ולאה, "שהם כלל-התורה", ועם כל הבנים והצאן.

ולבן רדף אחריהם, ובקש לעקר את הכל חסו-שלום, כמו שכתוב (דברים כו, ה): "ארמי אבד אבי" וכו'.

וזהו (בראשית לא, מב): "את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים" וכו'. הינו שהצדיק-האמת אומר: "שהשם-יתברך ראה את עניו ואת יגיע כפיו" - פי הוא בעצמו יגע וטרח הרבה מאד בשביל הצאן הזה - להוציאם מה'מדמה' להעלותם אל השכל לקרבם להשם-יתברך.

ועל-בן אף-על-פי שהם לא נצחו המלחמה פראוי, עד שעדין יש כח ל'לבן' בחינת ה'מדמה', לרדף אחריהם ולהשיגם - אף-על-פי-כן השם-יתברך חמל על היגיעות והטרדות והמסירת-נפש של הצדיק-האמת שפסר נפשו מאד בשביל כל אחד ואחד, ועל-ידי-זה השם-יתברך בעצמו לוחם עם לבן, ומגרשו מ'צאן יעקב', בחינת: "את עניי ואת יגיע כפי ראה אלקים ויוכח אמש".

וזה שאמר יעקב ללבן (בראשית שם, לו): "מה פשעי ומה חטאתי פי דלקת אחרי" - הינו: איזה חטא ופשע מצאת בי בעצמי, אשר אתה רודף אותי, הלא אין לך שום כח וקטרוג עלי, כי תהלה לאל-אני זך ונקי וצח לגמרי מפל חטא ופשע, פי אין לי שום הסתכלות בזה העולם כלל, אפלו בהרה-עין וכו' וכו'.

"כי מששת את כל כלי, מה מצאת מפל כלי ביתך" (שם שם, לו) - כי אין בי שום אחיזה ונגיעה ממך, כי אני נקי מה'מדמה' לגמרי לגמרי.

"שים כה נגד אחי ואחיה, ויזכיהו בין שנינו" (שם) - הינו שאמר: שהוא מרצה לעמד לדין לפני כל מי שירצה, הן לפני אחיו של יעקב, הן לפני אחיו של לבן; הינו: הן לפני אותן שהם מסטרא-דקדשה, הן לפני אותן שהם מסטרא-אחרא מסטרא דלבן.

כי לפני כלם יצדק בדין, כי כלם לא יוכלו למצא בו שום שמץ ושום צד אחיזה, משום ריח של איזה תאוה ומדה שבעולם הנמשכת מכח-המדמה - כי אני נקי וזך וצח לגמרי.

אף גם היו לי יגיעות וטרחות גדולות בעבודת השם-יתברך בשביל כלל-ישראל, בחינת: **"הייתי ביום אכלני הרב, וקרח בלילה"** - שיעתי וטרחתי הרבה, בהתבודדות ותורה ותפלה, ביום ובלילה, בתוך שדות ויערים, בתוך הרב והמימות גדול, ובעת הקר והקרח בלילה, שגם אז הלך בדרך יחידי בהתבודדות, ויעתי וטרחתי ביגיעות גדולות מאד בעבודת ה'.

"ותדד שנתי מעיני" (שם שם, מ) - הכל בשביל השם-יתברך, בשביל לקרב אליו נפשות ישראל.

על-כן אף-על-פי שהנפשות המתקרבין עדין לא נצחו המלחמה - אין לה פח לעשות להם מאומה - כי פחי וכח אבותי הצדיקים-האמתיים יגן עליהם להצילם ממך, כי השם-יתברך בעצמו יעמד בעזרי,

עד שאגמר עמם מה שהתחלתי לקרבם כלם להשם-יתברך וכו'.

"ופחד יצחק" (בראשית לא, מב)

סט.

(ח"א ס, ה)

'התגלות-היראה', הוא **על-ידי 'פקידות-עקרות'** - כי על-ידי 'לדה', נתגלה 'יראה', בחינת (תהלים מח, ז): **"רעה אחרתם שם חיל ביולדה"**.

כי על-ידי ה'לדה' - יוצאין דמים וגבורות שהן בחינת 'יראה'. ובפרט כשנפקדה עקרה, שהיו הדמים והגבורות נעצרים כל-כך עד עתה, על-כן אחר-כך כשיוצאין, נתגלה היראה ביותר וכו'.

ועל-כן "בראש-השנה היה פקידת יצחק" (ראש-השנה יא), שהוא תקף התגלות היראה מאד, בחינת **"פחד יצחק"** (בראשית לא, מב) וכו'.

ע.

(ח"א עד)

'יצחק' הוא בחינת 'גבורה', **"פחד יצחק"** (בראשית לא, מב).

עא.

(ח"א עה)

צריכין לדבר בתורה ותפלה, עד שיהיה הגוף בטל ואפס וכו'. ולבוא לזה לבטל הגוף לגמרי, הוא על-ידי 'יראה' - כמו שאמרו רז"ל (בבא-בבא י): **"גוף קשה פחד"**

עג.

(ח"א צז)

שׁוֹבְרוֹ" – ו'פֶּחֶד', הוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית לֹא, מִב):
 "פֶּחֶד יִצְחָק" – דְּהִינּוּ 'יִרְאָה'.

"וַיִּקְרָא לוֹ לְבָן יִגַּר שְׂהִדוּתָא, וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ
 גִּלְעָד. וַיֹּאמֶר לְבָן הִגַּל הַזֶּה עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם,
 עַל־כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גִּלְעָד" (בְּרֵאשִׁית לֹא, מִז־מח)

עב.

(ח"א יט, ד)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית לֹא, ט): "לְבָן
 הָאָרְמִי".

"לִי גִלְעָד" (תְּהִלִּים ס, ט; קח, ט) – לְשׁוֹן
 (בְּרֵאשִׁית לֹא, מִז־מח): "גִּלְעָד" –
 שְׂנֵיתֵנִי לְה' הַתַּעֲנוּג שֶׁהִיא לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ קֹדֶם
 בְּרִיאַת־הָעוֹלָם, שְׁעֵדן' וְקִשְׁט אֶת־עֲצָמוֹ
 בְּתַפְלָתָן וּבְמַעֲשֵׂים־טוֹבִים שֶׁל צְדִיקִים,
 שְׂצָפָה שֶׁהִיוּ צְדִיקִים – שְׁעֵל־יָדֵי מַעֲשֵׂים־
 טוֹבִים שֶׁלָּהֶם, יִמְשְׁלוּ בְּתַפְלָתָם, וַיִּפְעְלוּ כָּל
 מָה שֶׁיִּרְצוּ וְכו'.

הפטרות פרשת ויצא

"שובה ישראל עד ה' אלמקיך כי כשלת בעונך"
(הושע יד, ב)

א.

(ח"א כב, יא)

לעלות מדרגא לדרגא, צריך ירידה' תחלה, שהיא המכשול. כי לעתיד יהיה כלו תשובה, ועל-ידי ה'תשובה' "זדונות נעשין זכיות" (יומא פו:), ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה.

וזה (הושע יד, ב): **"שובה ישראל וכו', כי כשלת בעונך"** - הינו: על-ידי ה'תשובה', יהיה נעשה מה'עברות' - בחינת 'מכשלה', שהוא ה'תורה', בחינת (ישעיה ג, ו): "והמכשלה הזאת תחת ידך", "אלו דברי" תורה, שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם" (שבת קכ. חגיגה יד. גיטין מג.).

בחינת 'מלכות', כמו (סנהדרין ח.): "דבר אחד לדור". 'דבר', לשון 'מנהיג' ו'מושל'.

"ושובו אל ה'" - שיתקנו ויעלו את ה'דברים', את בחינת 'מלכות', בחינת 'אלקים'. "אל ה'" - הינו: "בה' אהלל דבר, באלקים אהלל דבר" (תהלים נו, יא) - הינו: שידע שכל מארעותיו כלם לטובתו, ויברך על כל הדברים: 'הטוב והמטיב'.

ג.

(ח"א עח)

במה שפגם יתקן, הינו: 'ודוי-דברים', כמו שאמר הכתוב (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים"** - שיתודה תמיד בכל לבו "נכח פני ה'" (איכה ב, יט).

אזי: **"ושובו אל ה'"** (הושע שם) - ש'שובו כל הדברים שפגם, אל שרשו. וזהו בחינת 'יחוד קדשא-בריך-הוא ושכינתה' - כי מיחד ה'דבור' שהוא בחינת ה'שכינה' - **"אל ה'"**.

ד.

(ח"א קעח)

על-ידי 'ודוי-דברים' נתתקן עולם ה'דבור', כמבאר במקום אחר (ח"א עח הנ"ל). כי פגם החטא בנפש, וה'נפש' הוא בחינת ה'דבור' וכו', ועל-כן צריך להתודות בדברים דוקא, לתקן ולבנות פגם ה'דבור', כמו שכתוב (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'"**.

"קחו עמכם דברים, ושובו אל ה', אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב" (הושע יד, ג)

"איני מבקש מכם אלא דברים" (יומא פו: שמות-רבה לח, ד)

ב.

(ח"א ד, ג)

אי-אפשר להשיב ה'מלוכה' להקדוש- ברוך-הוא, אלא על-ידי 'ודוי-דברים' לפני תלמיד-חכם, על-ידי-זה מתקן ומעלה בחינת 'מלכות' לשדשה.

וזהו פרוש (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים"** - זהו 'ודוי-דברים', זה

ז.

(לקוטי-הלכות, קריאת-שמע ה, יח)

עקר ההתרחקות מהתשובה הוא, מחמת שצריכין שאנו נתעורר לשוב אליו, וההתעוררות פראוי קשה מאד וכו'.

אבל בפשידעים ומאמינים בהאמת, שהשם-יתברך בוחר בזה בעצמו, שיהיה רצוננו וחפצנו תמיד להתקרב אליו, ושאינו אנו צריכין רק לקח דברים ולשוב אליו, כמו שפיתוב (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'",** ודרשו רז"ל (יומא פו: שמות-רבה לח, ד): **"איני מבקש מכם אלא דברים"**.

ובאמת גם הדבורים בעצמו ממנו יתברך, רק שאנו צריכין להשתדל, לקח אותם עמנו, ולדבר בהם לפניו יתברך.

וזהו: **"קחו עמכם דברים"** - **"קחו"** דיקא - הינו: שהדברים כבר מוכנים מאתו יתברך, והשם-יתברך מבקש: שנקח אותם עמנו לשוב אליו על-ידי-זה, וכמו שפירש ומלמד אותנו שם איך נאמר לפניו, כמו שפיתוב שם: **"אמרו אליו כל תשא עון" וכו'.**

ומי שידע כל זאת באמת - בודאי בקל ישוב להשם-יתברך מכל מקום שהוא, אפלו אם יעבר עליו מה - פי תמיד יוכל לקח דבורים מאתו יתברך אם ירצה, עד אשר סוף כל סוף ישוב אליו וירחמהו.

ח.

(לקוטי-הלכות, תדש ד)

"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" (הושע יד, ג) - **"עמכם דברים ויקא, במקום אשר אתם שם, אפלו במקומות נמוכים ומגשמים**

ועל-ידי שנתקן ונגנה הדבור על-ידי 'דויד-דברים' - נעשה 'הוד קדשא בריך הוא ושכינתה' וכו'.

ה.

(ח"ב, ב, ד)

יש 'דבור של תשובה', בחינת (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים ושובו אל ה'."**

[לקוטי-עצות, תשובה כח: הינו: שצריכין להתרבות בדבורים מאד, עד שישפך שיחו כמים לפני השם-יתברך, שיזכר ל'תשובה' באמת].

וזה בחינת (שמות ד, י): "גם מתמול" - בחינת 'דבור של תשובה', כמו שפיתוב (תהלים צ, ג-ד): **"ותאמר שובו בני אדם, כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול"**.

ו.

(ח"ב עט - 'ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל)

"קחו עמכם דברים ושובו" (הושע יד, ג). **"מאבני המקום"** (בראשית שם), **אבנים אותיות** (ספר יצירה). **"מראשתיו"** (בראשית שם), **מחשבה מברר הכל.**

[באור מוהרנ"ת ז"ל: **"וישכב במקום"** (בראשית כה, יא). ואיתא (תקוני-הור לר): **"שתבת וישכב' הוא בחינת 'יש כ"ב"** [אותיות] - הינו: **"כ"ב אתון דאורייתא, שמיהם כל הדבורים.**

וזה מרמז על 'תשובה', בחינת (הושע יד, ג): **"קחו עמכם דברים ושובו"**.

וזהו (בראשית שם): **"מאבני המקום"** - **"אבנים אותיות"** (ספר יצירה). הינו: אותיות הדבורים, שהם בחינות 'תשובה', בחינת: **"קחו עמכם דברים ושובו"**, כנ"ל.

וזהו (בראשית שם): **"מראשתיו"** - **'מחשבה מברר הכל'**. פי עקר תקון התשובה, הוא על-ידי קדשת המחשבה, שמבררת ומתקנת כל הפגמים, פי **"כלם במחשבה אתברו"** (זהר פקודי רנד:).

מֵאֵד, אֶף-עַל-פִּי-כֹן: "קָחוּ עִמָּכֶם" דִּיקָא -
 "דְּבָרִים".

וְעַל-יְדֵי-זֶה: "תָּשׁוּבוּ אֵל ה'" - כִּי כָל
 זְמַן שִׁיחִיָּה "עִמָּכֶם
 דְּבָרִים" - בּוֹדְאֵי יֵשׁ לָכֶם תִּקְוָה תָּמִיד לָשׁוּב
 אֶל הַשֵּׁם. וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת-רַבָּה לוח,
 ד) עַל פְּסוּק זֶה: "אֵינִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם אֲלֵא
 דְּבָרִים".

וְזֶהוּ (שָׁם שָׁם, ב): "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה'
 אֲלֹקֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַעֲוֹנֶךָ" -
 שֶׁהַעֲוֹנוֹת יִהְיֶה נֶחֱשָׁבִין לְשִׁגְגוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
 רַז"ל (יוֹמָא פו:).

וְזֶהוּ: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים" - הֵינּוּ כַּנֶּלֶךְ:
 שֶׁאֲפֹלוּ בְּמִקְוֵמָכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם,
 תִּדְבְּרוּ דְבוּרִים קְדוּשִׁים. וְנִתְהַפְּכִין הָעֲוֹנוֹת
 לְשִׁגְגוֹת.

וְאַחֲרֵי-כֵן בְּקַל מַעֲלִין אוֹתָן לְטוֹב גְּמוּרָה,
 בְּכַח הַצְּדִיק הַגְּמוּרָה. וְזֶהוּ:
 "אָמְרוּ אֱלֹוֵי כָל תִּשְׂא עֵוֹן וְקַח טוֹב" -
 שֶׁאַחֲרֵי-כֵן מִבְּקֵשִׁין: שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׂא
 וְיִסְלַח לָנוּ כָּל הָעֲוֹן לְגַמְרֵי, בְּבַחֲיִנוֹת: "כָּל
 תִּשְׂא עֵוֹן", שֶׁפִּרַּשׁ רַש"י: "שֶׁפִּרוּשׁוֹ כְּמוֹ
 'כָּל עֵוֹן תִּשְׂא' - הֵינּוּ: שֶׁכָּל הָעֲוֹן יִשְׂא
 וְיִמְחַל לְגַמְרֵי. וְזֶהוּ: "וְקַח טוֹב" - שֶׁיִּתְהַפֵּךְ
 לְטוֹב גְּמוּרָה.

"אֲרַפָּא מְשׁוּבָתֶם" (הוֹשַׁע יד, ה)

י.
 (ח"א עו)

אִי-אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׁכְל צַח, עַד
 שִׁיָּשׁוּב בְּתִשְׁוּבָה שְׁלֵמָה' עַל
 חֲטָאֵיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל, ז): "וּמַל ה' אֶת
 לְבָבְךָ". וְתַרְגּוּמוֹ: "וְיַעֲדֵי ה' יֵת טַפְשׁוֹת
 לְבָבְךָ".

וּבְאִיזָה 'תִּשְׁוּבָה' נֶאֱמַר? - בְּתִשְׁוּבָה
 מֵאֲהָבָה, שֶׁלֹּא יִשְׂאָר שׁוּם רֶשֶׁם
 כָּלל.

כְּמֵאֵמֶר חַז"ל (יוֹמָא פו:): "כְּתִיב, וְרָמִיָּה ג, כב)
 'שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבְבִים' (וּכְתִיב, וְרָמִיָּה
 שָׁם; הוֹשַׁע יד, ה) 'אֲרַפָּא מְשׁוּבָתֶם' - דְּקָשָׁה:
 "שׁוֹבְבִים" מִשְׁמַע, דְּמַעֲקָרָא בְּלֵא שׁוּם
 רֶשֶׁם. וְ"אֲרַפָּא" מִשְׁמַע, שִׁישְׂאָר רֶשֶׁם".
 וּמִשְׁנֵי: "כָּאֵן מֵאֲהָבָה, כָּאֵן מִירָאָה".

כִּי 'מֵאֲהָבָה' אֵין נִשְׂאָר שׁוּם רֶשֶׁם, וְיֵשׁ לוֹ
 'שִׁכְל צַח', וְיִכּוּל לְהִתְפַּלֵּל בְּלֵי עֵיוֹן,
 וּבְכָל יוֹם וְיוֹם יִכּוּל לְהִתְחַדֵּשׁ מֵחֵו.

"כִּי יִשְׂרִים דְּרַכֵּי ה', וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם,
 וּפְשָׁעִים יִכְשָׁלוּ בָם" (הוֹשַׁע יד, י)

יא.
 (ח"א א)

עַל-יְדֵי ה'תּוֹרָה, נוֹתֵן כַּח לְמַלְכוּת-
 דְּקָדְשָׁה, וְאִזִּי נוֹפֵל וְנִתְבַּטַּל
 מְלַכוּת-הַרְשָׁעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשַׁע יד, י):
 "כִּי יִשְׂרִים דְּרַכֵּי ה', צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם,
 וּפְשָׁעִים יִכְשָׁלוּ בָם".

הֵינּוּ: עַל-יְדֵי "דְּרַכֵּי ה'", הֵינּוּ ה'תּוֹרָה' -
 עַל-יְדֵי-זֶה הַצַּדִּיקִים שֶׁדְּבַקִּים

"וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ" (הוֹשַׁע יד, ג)

ט.

(ח"א נה, ה)

"פְּרָה" (בַּמִּדְבָּר יט, ב) - זֶה בַּחֲיִנַּת תְּפִלָּה,
 בַּחֲיִנַּת (הוֹשַׁע יד, ג): "וּנְשַׁלְמָה
 פְּרִים שְׁפִתֵינוּ".

יג.

(שיחות הר"ן קיח)

שָׁמַעְתִּי בְשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר בְּלִשׁוֹן תְּמָה: עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ קָשָׁה קִשְׁיוֹת הַרְבֵּה מְאֹד?! - מָה טוֹב וְנָעִים לְהָאִישׁ הַזֶּה שֶׁזֹּכֵה לְדַעַת שְׁלֹם, שִׁיּוֹשֵׁב לוֹ וְרוֹאֶה וְיוֹדֵעַ שְׂאִינוּ קָשָׁה שׁוֹם קִשְׂיָא כָּלֵל, וְהַכֵּל נָכוֹן וְיָשָׁר - "כִּי יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי ה'"
(הושע יד, י).

וְכֵן אֲנֹכִי שָׁמַעְתִּי פַעַם אֶחָד שְׁאָמַר: "עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ קָשָׁה קִשְׁיוֹת" וְכוּ'! - וְכוּנְתוֹ הִיָּה: כַּמְתְּלוֹצֵץ מִזֶּה שֶׁקָּשָׁה לְקַצֵּת בְּנֵי הָעוֹלָם קִשְׁיוֹת הַרְבֵּה וְגִדּוּלוֹת עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ חֲסִי־וְשָׁלוֹם!

אָבֵל בְּאֵמֶת, בּוֹדְאֵי אֲסוּר לְהַרְהֵר אַחֲרֵי דְרַכְיוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בּוֹדְאֵי "צַדִּיק ה' בְּכָל דְּרַכְיוֹ" וְכוּ' (תהלים קמה, יז). רַק שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְשַׁכַּל-אֲנוּשֵׁי, לְהַבִּין דְּרַכְיוֹ וְהַנְּהַגְתּוֹ אֶת הָעוֹלָם בְּשׁוֹם אַפֶּן.

יד.

(שיחות הר"ן רטז)

לְהַתְּרַחֵק מִחֻקֵּי הַתְּחִיב וְלְהַתְּחַזֵּק בְּאֲמוּנָה וְכוּ'. הַכֵּלֵל: שֶׁכָּל הָאֲזָהָרוֹת שֶׁל "מִשְׁלֵי" לְהַתְּרַחֵק מִ"אִשָּׁה זָרָה" - כּוּנְתוֹ עַל 'חֻכְמוֹת-הַחִיצוֹנִיּוֹת, שֶׁנִּקְרָאֵת "אִשָּׁה זָרָה", כַּנֶּגֶד 'חֻכְמוֹת-הַתּוֹרָה' שֶׁנִּקְרָאֵת "אִשְׁתַּ חֵיל" (משלי לא, י) וְכוּ'. וְעַל קִטְבַּ מִשְׁלַל זֶה סוּבֵב רַב סֵפֶר מִשְׁלֵי וְכוּ'.

וְכָל-מְקוֹם שֶׁקוֹרָא "כֶּסֶל וּפְתֵי הַמְּהַפְּכִים אֲרָחוֹת יִשְׂרָ" (משלי ב), וְכוּ' וְכוּ' - כָּל כּוּנְתוֹ: עַל אֵלּוּ הַחֻכְמִים לְהַרְעֵ, שֶׁנִּקְרָאוּ "כֶּסֶלִים וּפְתָאִים" וְכוּ'.

וְאִי-אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ בְּזֶה - כִּי הֵם אוֹמְרִים בְּהַפֵּךְ מִמֶּשֶׁ, וּמְבִיאִים רְאִיָּה

בְּמַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה, הֵם נִתְחַזְקִים וּמְקַבְּלִים כַּח עַל-יְדֵי-זֶה. "וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָם" - בְּחִינַת 'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה', בְּחִינַת הַיִּצְרָר-הָרַע, שֶׁנּוֹפֵל וְנִכְנָע עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה.

יב.

(ח"א לו, ה)

הַתּוֹרָה יֵשׁ לָהּ שְׁנֵי פָחוֹת: לְהַמִּית וְלְהַחִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ (יומא עב: קדושין ל: על דְּבָרִים יא, יח): "וְשִׁמְתֶם - זָכָה, נַעֲשִׂית לּוֹ סִם-חַיִּים" וְכוּ', וּכְתִיב (הושע יד, י): "יִשְׂרָיִם דְּרַכֵּי ה', צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם" וְכוּ'.

כִּי הַתּוֹרָה שֶׁל הַצַּדִּיק, לְכָל-אֶחָד כְּפִי תְּפִיסָתוֹ. יֵשׁ אָדָם שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ נִשְׁמָה חֲדָשָׁה מִהַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, וְיֵשׁ אָדָם שֶׁהוּא חֲסִי־וְשָׁלוֹם לְהַפּוֹךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם", הַכֵּל לְפִי הַכֵּלִי שֶׁלוֹ, כְּפִי תְּפִיסָתוֹ, תְּפִיסַת הַמַּחִין שֶׁלוֹ וְכוּ'.

וְזֶה הוּא כָּלֵל גְּדוֹל: כִּי "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא יֵצֵא" (איכה ג, לח), כִּי-אִם 'אֹר פֶּשׁוּט'. אֵךְ לְפִי בְּחִינַת כָּלֵי הַמְּקַבֵּל אֶת הָאוֹר, כִּי נִצְטִיר הָאוֹר בְּתוֹכוֹ.

אִם הַכֵּלִי הוּא בְּשִׁלְמוֹת - אֲזִי הוּא מְקַבֵּל בְּבְחִינַת "מְאוֹרוֹת מְלֵא". וְאִם חֲסִי-וְשָׁלוֹם הַכֵּלִי אֵינוֹ בְּשִׁלְמוֹת - אֲזִי הוּא מְקַבֵּל בְּבְחִינַת "מְאוֹרַת חֶסֶד וְאִו" (בראשית א, יד - הַקִּדְמַת הַזֶּהר א: יא. יב: זֶהר בְּרֵאשִׁית יט: לָג: וְעוֹד), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי ג, לָג): "מְאוֹרַת ה' בְּבֵית רָשָׁע".

וְזֶה הוּא: "צַדִּיקִים יִלְכוּ בָם" [וְכוּ'] - כִּי אֹר הַפֶּשׁוּט הַבָּא מִלְּעִיל, הוּא בְּחִינַת "קִמְץ וְסִתִּים" (תְּקוּנַת-זֶהר קכט:). אֵךְ לְפִי בְּחִינַת הַכֵּלִי הַמְּקַבְּלִים, הוּא בְּחִינַת 'צִירִי' - שֶׁנִּצְטִיר הָאוֹר לְפִי בְּחִינַת הַכֵּלִי.

מ'משלי' דיקא, ומשאך 'בתביי-קדש',
לדרכיהם הרעים.

כי תורתנו הקדושה יש בה 'סם חיים' למי
שזוכה, ו"לא זכה, נעשית לו סם מות",
כמו שאמרו רז"ל (יומא עב:) על פסוק (דברים ה,
מד): "אשר שם משה", וכתוב (הושע יד, י): "כי
ישרים דרכי ה', צדיקים ילכו בם,
ופושעים יפשלו בם".

על-כן להמתקש לילך בדרכיהם הרעים
- לא יועילו רב הדברים. ולהחפץ
באמת - יספיקו דברינו אליו, לחזק נפשו
ודעתו, לעמד פעמוד ברזל נגדם, ולשפר
"מתלעות עול" (איוב כט, יז). והשם-יתברך
יגלה האמת במהרה, אמן בן יהי רצון.

טו.

(חיי-מוהר"ן תקצו)

"איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את
זאת" (תהלים צב, ז). שאינם יודעים
ומבינים ענין זה הכסילים והבוערים, מה זה
עשה ה': "בפרח רשעים כמו עשב, ויציצו
כל פעלי און להשמדם עדי עד" (שם שם, ח) -
למה לו להפריחם ולהשמדם עדי עד?!

אבל באמת: "ישרים דרכי ה'" (הושע יד, י),
"ולא עולתה בו" (תהלים שם, טז), רק
שאי-אפשר להבין זאת בשום שכל אנושי.

טז.

(ח"א יב, ב-ג)

אם יקשה לך: הלא תכף כשלומד
ה'למדך, ה'חדוש' של ה'צדיק, ה'יה לו
לחזר בתשובה, ואיך מניח ה'תורה שבעל-
פה' את ה'למדך' לילך ברשעתו?!

תשובה על זה: שבשעה שהגיד הצדיק
ה'תורה שבעל-פה' - הגיד אותה

בבחינות (הושע יד, י): "צדיקים ילכו בם,
ופושעים יפשלו בם".

וז'ה (בראשית כט, יב): "כי אחי אביה הוא" -
"ברמאות" (רש"י; בראשית-רבה ע, ג),
בבחינת: "ופושעים יפשלו בם". "וכי בך-
רבקה הוא" - "הכשרה" (שם), בבחינת:
"צדיקים ילכו בם".

ולא עוד: "ותרץ ותגד לאביה" - הינו זאת
הבחינה של "ופושעים יפשלו בם",
בא לו בנקל יותר, כמו שאמרו חז"ל (סוטה כא:
על משלי ח, יב): "אני חכמה שכנתי ערמה" -
"כי כשאדם לומד תורה, נכנס בו
ערמימיות".

וז'ה: "ותרץ" - כאדם שרץ במהירות
ובנקל. "ותגד לאביה" - שה'תורה'
היא מגדת לה'למדך' 'ערמימיות'. - וז'הו:
"ותרץ ותגד לאביה" - שה'ערמימיות' בא
בנקל ובמהירות יותר לאדם. כי ה'קדשה'
צריך סיוע מלעלא, כמו שאמרו (שבת קד.
עבודה-זרה נה.): "הבא לטהר מסייעין לו". אבל
ה'ערמימיות', 'פותרחין' - [הבא לטמא] "יש לו
פתחים הרבה" (שם), ובא לו בנקל.

ואם יקשה לך: אם התנא היה 'צדיק גמור'
- איך בא זה הדבר, שאומר תורתו
שיכול לסבל שני משמעות: 'משמעות טוב',
דהינו: "צדיקים ילכו בם", ומשמעות
להפוך, דהינו: "ופושעים יפשלו בם"?!

אבל דע: שה'תנא' היה 'צדיק גמור',
ותורתו זכה מבלי פסלת, ומה
שנראה בה משמעות ערמומיות, זה: כי כל
העולם מקבלים פרנסתם מ'שמאלה', כמו
שכתוב (משלי ג, טז): "משמאלה עשר וכבוד".
בשביל-זה נפל התנא בשעת אמירת תורתו,
לאיזה שגיאה דקה פחות-השערה, לבחינת

שְׁמֵאלָהּ - כְּדֵי שְׁעֲלֵי־יָזוּ, יִקְבַּל שְׁפַע וּפְרָנְסָתוֹ לְעוֹלָם, וְלֹהֲמִשִּׁיךְ לָהֶם עֶשֶׂר וְכְבוֹד, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "מִשְׁמֵאלָהּ עֶשֶׂר וְכְבוֹד".

אָבֵל מֵצַד הַתְּנָא, אֵין נִפְתָּל וְעַקֵּשׁ.

וְעֲלִיָּזָה צְרִיךְ הַלְמָדוֹן לִידַע קָדָם לְמוֹדוֹ: "שְׁבִשְׁעָה שְׁיוֹשֵׁב לְלָמַד, "הַצְּדִיק שְׁבַגְנֵי־עֵדוֹן צִית לְקָלָה" (שִׁירֵה־שִׁירִים ח, יג; זֶהר לְיֵהוָה צב):. וְעֲלֵי־יָדֵי לְמוֹדוֹ, מִתְדַבֵּק רוּחַ הַתְּנָא בְּרוּחוֹ. וַיִּתְיָשֵׁב בְּדָבָר עִם 'רוּחַ הַתְּנָא': אֵיךְ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, לְחַדֵּשׁ יָמָיו שְׁעָבְרוּ בַחֲשָׁה, בְּבַחֲיִנַת (תְּהֵלִים קג, ה): "תִּתְחַדֵּשׁ כַּנְּשָׂר נְעוּרֵיכִי".

אָבֵל 'תְּלַמִּיד־חֶכֶם שֶׁד יְהוּדִי' - אֵינּוּ רוֹאֶה כָּל אֵלֶּה, וְחוֹשֵׁב וְאוֹמֵר: שְׁגָם הַתְּנָא' לֹא אָמַר תּוֹרָתוֹ אֵלָּא בְּעֶרְמִיּוּת, וְאֵין בָּהּ שׁוּם צַד בְּשֵׁרוֹת, וְחוֹשֵׁב: "שֶׁהוּא אָחִיו בְּרַמְאוֹת" - שְׁכָלוֹ רַמְאוֹת חֲסִי־שְׁלוֹם, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, וְדוֹבֵר "עַל צְדִיק עָתָק בְּגֵאוּה וְבוֹז" (תְּהֵלִים לא, יט).

יז.

(ח"א לא, בסוף)

"אם הרב דומה למלאך ה' צבאות, תורה יבקשו מפיהו" (חגיגה טו; מועד-קטן יז). כִּי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הֵם פּוֹעֲלִים, כִּי הֵם הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דָּבָר וְכוּ'. אֵךְ הָאוֹתִיּוֹת בְּעֶצְמָן הֵם כְּגֻלָּם, וְאֵין לָהֶם שׁוּם תְּנוּעָה וְחַיּוּת, וְאֵין לָהֶם שׁוּם צִיּוֹר.

וְעֲלִי־בֶן יֵשׁ לְהַתּוֹרָה שְׁנֵי כַחוֹת: "זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סִסְיָהִים" וְכוּ' (יוֹמָא עב): - כִּי כָּל אֶחָד לְפִי מָה שֶׁהוּא נִכְסֵף, כֶּךָ הוּא מְצִיר וּמְפָרֵשׁ אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, כִּי בְּהַתּוֹרָה כָּלוּל אַחִיזַת טוֹב וְרַע, "וְצְדִיקִים יִלְכוּ בָּם וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָּם" (הוֹשֵׁעַ יד, י).

הֵינּוּ: כָּל אֶחָד לְפִי הַכְּסוּפִין שֶׁלוֹ, שְׁמֵהֶם נַעֲשִׂים נַפְשׁוֹת, עֲלֵי־יָדֵיָהּ עוֹשֶׂה 'נְקֻדוֹת' לְאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וְנִצְטִירוּ הָאוֹתִיּוֹת, וְנִתְפָּרְשׁוּ לְטוֹב, אוֹ לְהַפְּךְ חֲסִי־שְׁלוֹם. וְלְפִי מָה שְׁנִצְטִירִין, כֶּךָ הֵם פּוֹעֲלִים בְּעוֹלָם.

וְעֲלִי־בֶן 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' מְבַקְשִׁים לְהִצְטִיר מִפִּי צְדִיק שְׁמֵדָבָר הַכְּסוּפִין דְּקֻדְשָׁהּ שֶׁלוֹ, שְׁעֲלֵי־יָדֵיָהּ מְקַבְּלִין הָאוֹתִיּוֹת, 'נְקֻדוֹת' - וְנִצְטִירִין לְטוֹב.

וְזָהוּ: "אם הרב דומה למלאך ה' צבאות" - כִּי הֵרֵב צְרִיךְ גַּם כֵּן שִׁיחִיָּה לוֹ שְׁנֵי כַחוֹת שְׁיֵשׁ לְהַתּוֹרָה: "סִסְיָהִים וְסִסְיָה" וְכוּ' - בְּאִפְּן שִׁיחִיָּה אֶפְשָׁר לְהַמְתַּקֵּרֵב אֵלָיו, לְקַבֵּל כְּרִצוֹנוֹ - "צְדִיקִים יִלְכוּ, וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ".

אם הוּא מְשִׁתַּוְקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - יוֹכֵל לְקַבֵּל מִהֵרֵב דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל לְעִבּוֹד אֶת הַשֵּׁם. וְאִם לֹא, "וְטִינָא יֵשׁ בְּלִבּוֹ" (חַגִּיגָה שם) - יוֹכֵל גַּם־כֵּן לְמַצֵּא בְּהֵרֵב, דְּבַר שְׁיִקְצֹץ בְּנִטְיָעוֹת, וַיִּכְפַּר בְּכָל חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְזָה בְּחִינַת (חַגִּיגָה יד): "אֲרַבְּעָה שְׁנִכְנְסוּ לְפָרְדִּים - רַבִּי עֲקִיבָא נִכְנַס בְּשְׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשְׁלוֹם, כֵּן עֲזַאי הִצִּיץ וְנִפְגַּע, כֵּן זִמְאָה הִצִּיץ וְמָת, אַחֵר קִצִּץ בְּנִטְיָעוֹת".

וְאֵלוֹ הָאֲרַבַּע בְּחִינּוֹת' - נִמְצְאִים בְּכָל בְּנֵי־אָדָם הַרוֹצִים לְכַנֵּס לְעִבּוּדַת־הַשֵּׁם, וְלִהְתַּקֵּרֵב לְהַצְדִּיק וְהֵרֵב שְׁבִדוֹר.

כִּי יֵשׁ מִי שְׁנִכְנַס וְנִתְקַרֵב לְהַצְדִּיק - וּמְקַבֵּל מִמֶּנּוּ דְּרָךְ יִשְׂרָאֵל לְעִבּוּדַת־הַשֵּׁם, לְפִי מִדְּרַגְתּוֹ וְעֶרְפוֹ, וְהוּא בְּחִינּוֹת צְדִיק, בְּחִינּוֹת "רַבִּי עֲקִיבָא שְׁנִכְנַס בְּשְׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשְׁלוֹם".

וַיֵּשׁ מִי שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת "הִצִּיץ וְמָת, הִצִּיץ וְנִפְגַּע" - הֵינּוּ: שְׁנִתְלַהֵב לְבוֹ מְאֹד

יט.

(ח"א קנט)

בְּשֵׁהָאָדָם לומד, יוצאים הבלים ואדים מפיו. ואפלו אם לפעמים אינו מוציא דבור מפיו, על-כּל־זוּה בשעה שיושב על הספר ומעיין, יוצאים הבלים ואדים ממנו. ויש בהם חמימות ולחות, בחינת 'אש ומים'.

וּכְשֵׁאִינָם יכולים לעלות אל המקום הצריך להם, כשאינו למודו עולה להשכינה - אזי בלילה מכה עליהם ה"גדדיני נימוסין שיוצאין בלילה" (זהר מקץ דג), ונתפזרים באויר, ובני אדם שזאבין מהאויר, ואזי שזאב כל אחד מבחות התורות האלו שנתפזרו באויר.

וּבֶן באמת טל בגשמיות יש בו גם כן שני פחות - טוב ורע, להמית ולהחיות, ונעשה גם כן מהאדים העולים מן הארץ וכו'.

וּלְפִי מהות האדם שמגיע לו מהתורה הזאת, כן נעשה ממנה וכו' - 'ט"ל תורה, או להפך 'ל"ט מלאכות וכו'. "וצדיקים ילכו בהם" וכו' (הושע ד, י).

כ.

(ח"א קעא)

עַל־יָדֵי שנתעורר 'שכל חדש' בעבודת-השם, מה שלא היה נודע עד עתה, על-ידי-זוּה: "רבים מישני אדמת עפר יקיצו" (דניאל יב, ב).

אָדָּ: "אלה לחיי עולם, ואלה לחרפות ולדראון עולם" (שם). כי "צדיקים ילכו בהם" (הושע יד, י) - שעובדין עם זה השכל את השם-יתברך. "ופושעים יפּשלוּ בהם" - שאינם עובדין בזה את השם-יתברך, רק

מגדל האור וההתלהבות שהאיר בו הצדיק ביותר שאת למעלה ממדרגתו - ועל-ידי-זוּה יוכל למות.

וַיֵּשׁ מי שיוצא מדעתו - מחמת שעולה למעלה ממדרגתו, והוא בחינות "הציץ ונפגע".

אָדָּ על-כּל־פּנים - אפלו "הציץ ומת הציץ ונפגע", שניהם הם בחינות 'צדיק', ועליהם גם-כן נאמר: "צדיקים ילכו בהם" - רק שלא נכנסו ויצאו בשלום כמו רפי עקיבא'.

וַיֵּשׁ מי שמתקרב להצדיק - ומקצץ בנטיעות וכופר בכל-חס ושלוּם, והוא נקרא 'רשע', בחינות 'אחר'. וזה בודאי "טינא היתה בלבו" (שם טו:) על 'אחר'. ועל-כּן בהכרח שימצא בהצדיק את שלו, שימצא דבר שיקצץ בנטיעות על-ידו - ועל זה נאמר: "ופושעים יפּשלוּ בהם" - כי הרב בהכרח שיהיה לו שני הפחות אלו, כנ"ל.

יח.

(ח"א קט)

"יש הבל אשר נעשה על הארץ, אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה" וכו' (קהלת ח, יד). פרוש: 'הבל פה' היוצא מהגרון, מגנוחי דקננה, כל אחד לפי ערכו - "צדיקים ילכו, ופושעים יפּשלוּ" (הושע יד, י) - יש רשע כל ימיו, ומתאנח ונה על העבר. ויש חסוּשלוּם צדיק מעקרו, ותוהא על הראשונות, ונה ומתאנח גם-כן.

והנה יש שני חבלים: 'חבל דקדשה', וכנגדו 'דטמאה'. והבחירה חפשית - מי שמקדש עצמו, מקשר עצמו ב'חבל דקדשה', ולהפך חסוּשלוּם מי שטמא עצמו, מקשר עצמו ב'חבל דטמאה' וכו'.

שְׁעַל־יַד־יְזֶה הֵם מְבַזִּין וּמַחְרִפִּין אֶת הָעוֹלָם,
עַל שֶׁהֵם יוֹדְעִין מְזֶה הַשֹּׁכֵל הַחֲדָשׁ, וְהָעוֹלָם
אֵינָם יוֹדְעִין מְזֶה.

וּכְמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי: "לְחַרְפוֹת וּלְדַרְאוֹן
עוֹלָם" - הֵינּוּ: לְחַרְף וּלְבַזוֹת הָעוֹלָם,
כִּי אֵינָם מְשַׁתְּמְשִׁין עִם זֶה הַשֹּׁכֵל הַחֲדָשׁ, רַק
לְבַזוֹת וּלְחַרְף הָעוֹלָם, עַל־יַדֵּי שֶׁהֵם יוֹדְעִים
מְזֶה, וְהָעוֹלָם הֵם רִיקִים וְחֹסְרִים מְזֶה.

נא.

(ח"ב צא)

הַצְּדִיקִים־הָאֱמִתִּים מְדַבְּרִים לְפַעְמִים
עִם רְשָׁעִים,
וּמְסַפְּרִים עִמָּהֶם מַעֲסָקֵי מַלְחָמוֹת, וּכְיוֹצֵא
בְּזֶה מַעֲסָקֵי הָעוֹלָם. אֲךָ הוּא מְלַבֵּשׁ בְּזֶה
הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה, כִּי הוּא מְלַבֵּשׁ
אוֹר־הַתּוֹרָה בְּלְבוּשֵׁים שׁוֹנִים זֶה מְזֶה, עַד

שֶׁמְלַבֵּישׁוּ בְּדַבְּרִים הַלְלוֹ, וְהָאוֹר־הַתּוֹרָה
מִתְלַבֵּשׁ בְּצַרוּפִים אַחֲרֵים.

כִּי אִם הָיָה הַצְּדִיק מְדַבֵּר תְּכַף תּוֹרָה
בְּפְרוּשׁ עִם הָרָשָׁע - הָיָה יָכוֹל לְהַתְּפַקֵּר
יוֹתֵר, וְהָיָה נֹעֲשֶׂה רָשָׁע יוֹתֵר - "כִּי
צְדִיקִים יִלְכוּ בָם, וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָם" (הוֹשֵׁעַ
יד, י), כִּי "זָכָה, נֹעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים. לֹא זָכָה,
נֹעֲשֶׂה לוֹ סֵם־מוֹת" (יוֹמָא עב:).

וְעַל־כֵּן אִם הָיוּ מַגְלִין לוֹ תּוֹרָה בְּמוֹת
שְׁהִיָּא, הָיָה מִתְּפַקֵּר יוֹתֵר, כִּי הָיָה
נֹעֲשֶׂה אֶצְלוֹ סֵם־מוֹת חֲסוּשָׁלוֹם,
כִּי הוּא רְחוּק מִן הַתּוֹרָה. וְעַל־כֵּן צְרִיכִין
לְהַלְבִּישׁ לוֹ הַתּוֹרָה בְּצַרוּפִים אַחֲרֵים.

לקוטי תפלות

פרשת ויצא

תפלות בענין: וזה שער השמים | לבו נשא את רגליו - רקודין | נפתולי אלקים נפתלתי - החבור והדבקות על ידי התפלה | אסף אלקים את חרפתי - להסיר חרפת הלב על ידי הצדיק | ויברך ה' אתך לרגלי

ואזכה להתפלל לפניך בכל לבי באמת, בלי שום מחשבה זרה וחיצונה כלל.

ואזכה לעסק תמיד בעבודת התפלה באמת. ויקים מקרא שכתוב: "ואני תפלה".

ותהיה תפילתי חשובה לפניך, פאלו הקרבתי כל הקרבנות שבעולם, בפרט 'קרבן עולה' שמכפר על הרהור-הלב.

ונזכה: שעל ידי תפלתנו, יהיה עליה גדולה ושלמה, לשני הבתים, "ביתא עלאה, וביתא תתאה". ותבנה עירך במהרה בימינו, ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים, ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות.

☪ [א] תפלות ותחנונים ☪

השמטה ל' לקוטי תפלות' ח"א מט
(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א מט, 'לשמע שם אהל בהם')

"וזה שער השמים" (בראשית כח, יז)

"בית המקדש של מעלה, מכון פגוד בית המקדש של מטה"

(רש"י; בראשית רבה סט, ז; ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה;

מדרש תהלים ל; במדבר רבה ד, יג; תנחומא ויקהל ז; ועוד)

שנזכה לבון היטב בתפלתנו, ושעל ידי תפלתנו יהיה עליה גדולה לשני בתי המקדש של מעלה ושל מטה

רבוננו של עולם, זפני לעבד אותך בכל לבבי, כמו שכתוב: "ולעבדו בכל לבבכם". ובפרט בשעת התפלה, שהוא עקר עבודה שבלב, אזכה לבון לבי היטב בתפילתי, ולשום כל לבי באמת על כונת התפלה.

☉ [ב] לקוטי-תפלות ח"א י ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א י, וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים)

"וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו" (בְּרֵאשִׁית כט, א)

"לָבוּ נָשָׂא אֶת רַגְלָיו" (רש"י; בְּרֵאשִׁית דְּבָרָה ע, ח)

שְׂנוּזָפָה לְהַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ לִבְנוֹ, 'רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ' שֶׁל הַצְּדִיקֵי-אַמֶּת - עַד שִׁיתְעוֹרֵר לִבְנוֹ בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, וְתִתְפַּשֵּׁט לְתוֹךְ יָדָיו וְרַגְלָיו, עַד שִׂנוּזָפָה לְהִמָּחֵאת-כַּף וְרַקוּדִין דְּקִדְשָׁה

וְתִעְזְרֵנִי, לְהִתְקַשֵּׁר בְּאַמֶּת, עִם רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל צְדִיקֵי-אַמֶּת. וְאַזְכֶּה לְשֵׂאב וּלְהַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ לִבִּי, אֶת רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל צְדִיקֵי-אַמֶּת, וְעַל יְדֵי זֶה אֲזַכֶּה לְיוֹשֵׁר לֵבב בְּאַמֶּת, שְׂיִהְיֶה לִבִּי נֶכוֹן עִם יְהוָה תָּמִיד, בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּהַ אֱמֶתִיּוֹת.

וְאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ, שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ הַרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה לְתוֹךְ יְדֵי וְרַגְלֵי, עַד שְׂאֲזַכֶּה לְתַקֵּן פָּגַם הַיָּדַיִם וְהַרְגָלִים, לְגַלוֹת וּלְהַאִיר הָאֶרֶת הַיָּדַיִם וְהַרְגָלִים, עַד שִׁיתְעוֹרֵר לִבִּי בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, לְשִׂמְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת.

עַד שִׁתְפַּשֵּׁט הַשְּׂמִחָה הַקְּדוּשָׁה לְתוֹךְ יְדֵי וְרַגְלֵי, עַד שְׂאֲזַכֶּה לְהִמָּחֵאת-כַּף וְרַקוּדִין דְּקִדְשָׁה. בְּאַפֵּן שְׂנוּזָפָה לְהִמָּתִיק דֵּינִים, מֵעַלְיָנוּ וּמֵעַל כָּל עַמְךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי 'מָחֵאת-כַּף וְרַקוּדִין' דְּקִדְשָׁה. וְאַזְכֶּה בְּרַחֲמֶיךָ, לְנִשְׂא וּלְהַרִים וּלְהַעֲלוֹת אֶת יְדֵי וְרַגְלֵי, לְנִקּוֹתָם מִכָּל פָּגַם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "חִזַּק יָדַיִם רַפּוֹת, וּבְרַכֵּים כּוֹשְׁלוֹת תְּאַמֵּץ". וְתִרְחַם עָלַי, וְתִטְהַר וְתִקְדַּשׁ אֶת יְדֵי וְרַגְלֵי,

וְתֹאמַר "לְאַסוּרִים צְאוּ", וְאַל תִּתֵּן לְמוֹט רַגְלֵי, וְתוֹצִיא אֶת רַגְלֵי מִמְּאַסֵּר, וְרַגְלִים אֲשֶׁר יִרְדּוּ לַמּוֹת, תוֹצִיאָם לְבִטַח מְהֵרָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִמּוֹת לְחַיִּים. וַיְקִים בִּי מִקְרָא שְׂכֵתוֹב: "רַגְלֵי עֲמָדָה בְּמִישׁוֹר".

וַיְדִים פְּגוּמִים הַמְּלַכְלָכִים בְּכִמָּה מִיָּנִי לְכֻלּוּכִים וּפְגָמִים רַבִּים מְאֹד, תִּרְחַם עָלֵיהֶם לְנִקּוֹתָם וּלְטַהָרָם, וְתוֹצִיאָם מִמְּאַה לְטַהָרָה, וְתִמְחֹל וְתִסְלַח לִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, עַל כָּל מִיָּנִי פְגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְיָדַי וּבְרַגְלֵי.

וְתִזְכֶּה אוֹתִי מֵעַתָּה, שְׂיִהְיוּ יְדֵי וְרַגְלֵי קְדוּשִׁים וְטַהוּרִים מִכָּל מִיָּנִי פְגָמִים שֶׁבָּעוֹלָם.

וְתִתְּיָה בְּעֲזָרִי, שְׂאֲזַכֶּה לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוֹת בְּיָדַי וּבְרַגְלֵי, בְּכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה, בְּאַפֵּן שְׂאֲזַכֶּה לְהַרִים אֶת יְדֵי וְאֶת רַגְלֵי לְשִׂרְשָׁם שֶׁבְּקִדְשָׁה, וְתִתְגַּלֶּה הָאֶרֶת הַגְּדוֹלָה, וְאַזְכֶּה לְהִמָּחֵאת-כַּף וְרַקוּדִין דְּקִדְשָׁה.

☉ [ג] לקוטי-תפלות ח"א לב ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לב, וְרַקוּדִין שֶׁל חֲתָנָה)

"וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו" (בְּרֵאשִׁית כט, א)

"לָבוּ נָשָׂא אֶת רַגְלָיו" (רש"י; בְּרֵאשִׁית דְּבָרָה ע, ח)

"וַיַּעֲשֵׂ מִשְׁתָּהּ וְגו', וַיִּקַּח אֶת לְאָה"

(בְּרֵאשִׁית כט, כב-כג)

שְׂנוּזָפָה שְׂיִתְנַשְׂאוּ רַגְלָיו עַל-יְדֵי שִׂמְחַת הַלֵּב, לְרַקֵּד הַרְבֵּה לִפְנֵי חֲתָן וְכֻלָּהּ, וּלְשִׂמְחָתָם בְּכָל מִיָּנִי שִׂמְחָה, וּלְהִמָּתִיק עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַדֵּינִים

"אֲדַנִּי שְׂפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתֶךָ". רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲדוֹן הַשְּׂמִחָה וְהַחֲדוּהַ אֲשֶׁר הַשְּׂמִחָה בְּמַעֲוֹנָהּ, וּבְרַחֲמֶיךָ

הרבים בראת ששון ושמחה, חתן וכלה,
גילה ורנה, דיצה וחדוה.

זבני ברחמיך הרבים, שאזכה לקים
מצות הכנסת פלה לחפה בתכלית
השלמות, בקדשה ובטהרה גדולה.

ואזכה בכל-עת לשמח חתן וכלה,
לשמחם בכל עז וחדוה,
להרבות בכל מיני שמחה לפניהם, ולרקד
לפניהם בכל כחי בשמחה וחדוה גדולה.

ואזכה על-ידי הרקודין, להמתיק כל
הדינים, מעלינו ומעל כל
ישראל.

ותתן שמחה בלבי, עד שיתנשאו רגלי
על-ידי שמחת הלב, לרקד הרבה
לפני חתן וכלה, ולפזז ולכרפר בכל עז
לפניהם.

ואזכה על-ידי הרקודין, להמשיך
חמש אלפין שבפינה, להמתיק
על-ידי-זה כל הש"ך דינים, ויתהפך הדין
לרחמים פשוטים.

ונזכה להמשיך עלינו כל החמשה
קולות הקדושים, ויקים מהרה
מקרא שכתוב: "עוד ישמע בערי יהודה
ובחצות ירושלים, קול ששון וקול
שמחה קול חתן וקול פלה, קול אומרים
הודו את יהוה צבאות, כי טוב יהוה פי
לעולם חסדו".

ואזכה תמיד לעסק בתורה ותפלה
וצדקה ומעשים-טובים,
בשמחה וחדוה גדולה, עד שאזכה ליחד
ולחבר חתן וכלה העליונים.

ותרחם על כנסת-ישראל עם קדשך,
רעיתך המשוכה אחריך, פלה
קרואה בנעימה באהבתך ובחמלתך,
ותמתיק ותבטל כל הדינים מעל כל עמך
בית-ישראל בגשמיות ורוחניות,
ותשמחנו בישועתך תמיד.

ותמהר ותחיש לגאלנו, ותעלנו
בשמחה לארצנו, ותבנה בית-
קדשנו ותפארתנו, ויקים מהרה מקרא
שכתוב: "אז תשמח בתולה במחול
ובחרים וזקנים יחדו. והפכתי אבלם
לששון, ונחמתים ושמחתים מיגונם".

ונזכה לראות בנעם זיוך, בעת
שתעטר בעטרת תפארת על-
ידי מעשים טובים של כל ישראל עמך,
כאמור: "צאינה וראינה בנות ציון במלך
שלמה, בעטרה שעטרה לו אמו, ביום
חתנתו וביום שמחת לבו". במהרה
בימינו אמן.

☉ [ד] לקוטי-תפלות ח"ב מג ☉
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פד,
'עקר התחברות להשם-יתברך')
"נפתולי אלקים נפתלתי עם אחתי" (בראשית ל, ח)
"נתחברתי עם אחותי לזנות לבנים" (רש"י)
- עקר התחברות להשם-יתברך, הוא על-ידי תפלה -
שנזכה להתפלל בכל הפחות, ולהרבות בתפלה
תמיד, ולהתחבר ולדבק עצמנו להשם-יתברך
על-ידי ה'תפלה'

מלא רחמים, גואל ישראל, רחם על
כנסת-ישראל אשר היא שכינת
עזך, אשר כל התגלות אלקותך, וידיעת
רוממותך, ותשוקת אמונתך, הכל על-ידי

☉ [ה] לקוטי-תפלות ח"א לד ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לד,
'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים')

"אסף אלקים את חרפתי" (בראשית ל, כג)

שנזפה שיתעורר בנו הנקדה הקדושה, בחינת
"צדיק יוסף עולם", בחינת 'יוסף הצדיק', וכל
הנקדות הקדושות - ועל-ידי-זה יתבטל
מעלינו כל החרפות ובזיונות, שהם ערלת
לבבנו, התאוות ומדות רעות וכו'.

ואזכה להרבות מאד בהתבודדות
ובשיחה ביני לבין קוני, עד
שתתגלה ותאיר הנקדה הקדושה
המשרשת בי, שהיא בחינת "צדיק
מושל", כמו שכתוב: "ועמד כלם
צדיקים". והנקדה הקדושה הזאת, תאיר
ותמשל על-ידי אמרי-פי, בתפלות
ותחנוות ובקשות.

ואזכה לקשר לבי לנקדה הקדושה
הזאת, בקשר אמיץ וחזק, עד
שתאיר הנקדה הקדושה הזאת מפי ללבי,
עד שיתגלה אור האהבה הקדושה
להשם-יתברך, המשרשת בי.

ועל-ידי-זה יתבטל ויפל מלבי:
'חרפת לב', 'ערלת לב',
'שבירת לב', שהם כל ה'תאות רעות',
'ומדות רעות', ו'מחשבות רעות',
'והרהורים רעים', ו'בלבולים' השורין
על לבי, עד אשר כל לבי נשבר ונשחת
ונתקלקל מאד מאד, על-ידי רבוי
החרפות הללו.

וכלם יתבטלו ממני לגמרי, על-ידי
אור הנקדה הקדושה שבי,

ישראל עמד אשר בהם בחרת. וגלית
לנו: שעקר ההתחברות והדבקות אליך,
הוא על-ידי התפלה, כי התפלה היא שער
שדרך שם נכנסין להשם-יתברך, ומשם
מכירין אותו.

רחם עלינו למען שמך, וזכנו לתפלה
בשלמות בכל הכחות באמת,
ונזכה להרבות בתפלה תמיד, כמו שגלית
לנו על-ידי חכמיך הקדושים, שאמרו:
"הלואי שיתפלל אדם כל היום כלו".

קומה בעזרתנו והושיענו תמיד, בפרט
בעת התפלה, שאז מתגברים
עלינו המחשבות-זרות והבלבולים
והמניעות הרבה מאד, אשר אין לשער.
רחם עלינו והושיענו, ומלא משאלותינו
ברחמים, שנזכה להתפלל בכח גדול, עד
שנזכה לשבר ולבטל כל המחשבות-זרות
לגמרי.

ונזכה לתפלה בשלמות תמיד, עד
שנזכה על-ידי התפלה, לכנס
ולהתקרב אליך, ולהפיר אותך באמת,
ולהתחבר ולהתדבק בך, בתכלית
הדבקות בשלמות באמת כרצונך הטוב,
בעלמא-דין ובעלמא-דאתי, לעולמי עד
ולנצח נצחים.

ויקנים בנו מהרה מקרא שכתוב:
"ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם
חיים כלכם היום". יהיו לרצון אמרי-פי
והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי. אמן
נצח סלה ועד.

שְׁתַּזְפְּנִי שְׁתַּתְגַּלְהַ וְתֵאִיר מִפִּי לְלִבִּי, עַל-
יְדֵי דְבָרֵי תַחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת וְהִתְעוֹרְרוֹת
אֵלַיךָ וְלַעֲבוֹדֶתְךָ, שְׂאֵזְפָה לְאוֹמְרָם בְּאֵמֶת
וּבְלֵב שָׁלֵם מֵעֲמֻקָּא דְלִבָּא בְּאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ.

אָנָּה יְהוָה, מָלֵא רַחֲמִים רַבִּים, חוֹמֵל
דְּלִים, שׁוֹמֵעַ אֲנֶקֶת אֲבִיוֹנִים, רוֹאֶה
בְּעֵלְבוֹן עֲלוּבִים, הַחֲפִץ בְּתִשׁוּבַתְךָ שֶׁל
רְשָׁעִים וְאִינוֹ חֲפִץ בְּמִיתָתָם.

"אֶתְּךָ יִדְעָתָּ חֲרַפְתִּי וּבִשְׁתִּי וּכְלַמְתִּי
נִגְדָדְךָ כָּל צוּרְרֵי. חֲרַפָּה שְׁבָרָה
לְבִי וְאֲנוּשָׁה וְאֶקְוֶה לָנוּד וְאִין וְלִמְנַחֲמִים
וְלֹא מְצֵאתִי". הֲרִינִי לְפָנֶיךָ מָלֵא בּוֹשָׁה
וּכְלָמָה, מָלֵא חֲרָפוֹת וּבְזִיוֹנוֹת, מָה אוֹמֵר
מָה אֲדַבֵּר וּמָה אֶצְטַדֵּק, חוּס וְחַמֵּל עָלַי,
"הֵעֵבֶר חֲרַפְתִּי אֲשֶׁר יִגְרַתִּי כִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
טוֹבִים".

זַכֵּנִי לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
בְּאֵמֶת, זַכֵּנִי לְפָרֵשׁ שִׁיחַתִּי לְפָנֶיךָ
בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּאֵפֶן שְׂאוּכַל לְעוֹרֵר
הַנִּקְדָּה הַטּוֹבָה שֵׁישׁ בִּי, וְתֵאִיר בִּי מִפִּי
לְלִבִּי, בְּאֵפֶן שְׂאֵזְפָה לְתַקֵּן אֶת לְבִי הַפְּגוּם
מֵאֵד.

וְאֵזְכָּה לְהִסִּיר וּלְבַטֵּל מִלְּבִי: כָּל
ה'חֲרָפוֹת לִבִּי, וְכָל ה'עֲרָלֹת
לִבִּי, וְכָל ה'עֲקָמִימִיּוֹת שְׁבַלְבִּי, כִּי לְבִי
מָלֵא עֲקָמִימִיּוֹת רַע מְאֹד, בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ
וּמִסְפָּר. "עֲקֹב הֵלֵב מִכָּל, וְאָנֵשׁ הוּא מִי
יִדְעֵנוּ".

וְאֶתְּךָ יְהוָה, חוֹקֵר לֵב וּבוֹחֵן כְּלִיּוֹת,
רָפָא אֶת שְׁבָרֵי, וְחִבֵּשׁ אֶת
מִכְאוּבֵי נַפְשֵׁי הַמְרַבִּים מְאֹד. חוּס וְחַמֵּל

עָלַי רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי אֶתְּךָ יִדְעָתָּ רַע
לְבָבִי וְהֵעֲקָמִימִיּוֹת הָרַע שְׂנֵאָחָז וּנְתַעֲרַב
בְּלִבִּי, עַד שְׁכָּל לְבִי מָלֵא הֲרָהוּרִים וְתֵאֵוֹת
וּבְלִבּוֹלִים הֲרַבָּה מְאֹד מְאֹד, בְּלִי שְׁעוֹר
וְעֶרְךָ וּמִסְפָּר, עַד שְׁקָשָׁה לִי לָנוּחַ וְלִשְׁקֹט
שְׁעָה אַחַת.

כִּי בְּכָל עֵת וְשְׁעָה רוֹדְפִין הַתֵּאֵוֹת
וְהַבְּלוּלִים אַחֲרַי, וּמְחַרְפִּין
וּמְשַׁבְּרִין אֶת לְבָבִי, עַד אֲשֶׁר אִינִי יוֹדֵעַ
שׁוּם דְּרָךְ וְנִתִּיב וְעֵצָה וְתַחֲבוּלָה אֵיךְ
לְהַמְלִיט מֵהֶם. וְאֶפְלוּ מֵהַ שְׂמֵתִנוּצֵץ לִי
עֲדִין אֵיזָה הַתְּנוּצָצוֹת עֲצוֹת טוֹבוֹת, אִינִי
מְקַיֵּם מֵעֵצָם הַחֲלִישׁוֹת־הַדַּעַת וּפְזוּר
הֵלֵב וְהַנֶּפֶשׁ.

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מֵר לִי מְאֹד, אֶתְּךָ
יִדְעָתָּ מְרִירוֹתֵי הָעֲצוּם, אֶתְּךָ
יִדְעָתָּ חֲרַפְתִּי וְרַע לְבָבִי בְּכָל בְּחִינוֹתֶיךָ,
בְּכָל פְּרֻטִיָּה וְדִקְדוּקִיָּה, וְאִין מִי שְׂיוּכַל
לְרַפְּאוֹת אוֹתִי, כִּי אִם אֶתְּךָ לְבַד יְהוָה
אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵי, בְּחֶסֶדֶיךָ הָאֱמֵתִיִּים
לְבַד, בְּחֶסֶד חֲנֻם לְבַד.

אֶתְּ-עַל-פִּי שְׂאִינִי זוֹכָה לְדַבֵּר אֶפְלוּ
דְּבָרִים אֵלוּ בְּאֵמֶת, כְּאֲשֶׁר
אֶתְּךָ יִדְעָתָּ, כִּי מְחַרְפִּים אוֹתִי בְּכָל מִינֵי
חֲרָפוֹת וּבְזִיוֹנוֹת, "כָּל רוּאֵי יִלְעִיגוּ לִי
יִפְטִירוּ בְּשִׁפָּה יִנִּיעוּ רֵאשׁ. כָּל הַיּוֹם
כְּלַמְתִּי נִגְדִי, וּבִשְׁתִּי פָּנִי כְּפִתְנִי. מִקּוֹל
מְחַרְךָ וּמִגְדָּף, מִפָּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם".
וּבְכָל עֵת וְרַגַע מְעַרְבֵב בְּדַעְתִּי וּלְבִי כָּל
מִינֵי חֲרָפוֹת וּבְזִיוֹנוֹת.

וְלֹא דִי שְׂמְחַרְפִּים אוֹתִי וּמְשַׁבְּרִים אֶת
לְבָבִי בְּכָל מִינֵי תֵאֵוֹת רַעוֹת וּמַדּוֹת

וּזְכַנּוּ בַחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים, לְהִתְקַרֵּב
וּלְהִתְקַשֵּׁר לְצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים,
שֶׁהֵם שָׂרֵשׁ כְּלָלִיּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּתְזַכְּנֵנִי לְדַבֵּר עִמָּם פֶּה אֶל פֶּה, וְלִשְׁמַע
מִפִּיהֶם הַקְּדוֹשׁ דְּבוּרִים
קְדוּשִׁים, וַיְדַבְּרוּ עַל לְבִי דְבָרִים
הַמְתִּישְׁבִּין עַל הַלֵּב. וְאַזְכֶּה לְקַשֵּׁר אֶת
לְבִי לְדְבָרֵי פִיהֶם הַקְּדוּשִׁים, לְנִקְדָּתָם
הַקְּדוּשָׁה, וְתִמְשַׁל וְתֵאִיר נִקְדָּתָם הַקְּדוּשָׁה
מִפִּיהֶם לְלִבִּי.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטֵּל מִלְּבִי, כָּל
ה'חֲרָפוֹת לֵב', וְכָל
ה'עֲרֵלַת לֵב', וְכָל ה'עֲקָמִימִיּוֹת שְׁבַלֵּב',
וַיְהִי לְבִי יֵשֶׁר עִם יְהוָה תָּמִיד.

וּבְכֵן תְּזַכְּנֵנִי לְדַבֵּר עִם כְּלָלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל
עִם קְדֻשָּׁךְ, בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה
וַיִּרְאֵת-שָׁמַיִם, עַד שְׁאֲזַכֶּה לְקַבֵּל הָאָרֶה
טוֹבָה וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, מִכָּל
הַנִּקְדוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל מֵהַ שָּׂאִין בַּחֲבֵרוֹ.

וְנִזְכָּה שְׂיִהְיֶה אֶהְבֶּה וְשָׁלוֹם גָּדוֹל בֵּין
כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד
יְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאֵת-שָׁמַיִם.

עַד שְׁכַלְנוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, נִהְיֶה
נְכַלְלִים זֶה בְּזֶה, בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּה
וְרַעוּת, וְכָל אֶחָד יִקְבַּל מִחֲבֵרוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, מִנִּקְדָּה הַקְּדוּשָׁה שֵׁשׁ
בַּחֲבֵרוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וְנִקְבַּל זֶה מִזֶּה, וְנִעוֹרֵר
זֶה אֶת זֶה, לְעִבּוּדְתְךָ וְלְתוֹרָתְךָ בְּאַמֶּת
לְאַמְתּוֹ.

וּתְזַכְּנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, אוֹתִי וְאֶת
זְרַעִי וְאֶת זְרַע זְרַעֵי וְאֶת כָּל

רְעוּת וְהִרְהוּרִים רְעִים וּמְגַנְיִים, אַף גַּם
בְּתוֹךְ-כָּךְ כְּשֶׁאֲנִי רוֹצֵה לְשֵׂא עֵינַי מֵעַט
אֵלֶיךָ, וְלִצְפָצֵף אִמְרָתִי לְרַחֲמֶיךָ
וְחִנּוּתֶיךָ, בְּתוֹךְ-כָּךְ מֵלֹא לְבִי בַפְּנִיּוֹת
וּבְלִבּוֹלִים גְּדוֹלִים וְגַסוֹת הָרוּחַ, אֲשֶׁר עַל-
יְדֵי-זֶה תִּפְלְתִי נִמְאָסֶת מֵאַתָּה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "תוֹעֵבֶת יְהוָה כָּל גְּבוּה לֵב".

וְעַתָּה מָה אֶעֱשֶׂה וּמָה אֶפְעַל, לְהִיכֵן
אֲנוּס לְעֲזָרָה. הַבִּיטָה בְּעַנְיִי, כִּי
רַבּוּ מְכֹאֲוֵבֵי וְצָרוֹת לְבָבִי. אַף אַף-עַל-פִּי-
כֵן אֲנִי מְקוּהָ וּמִיחַל לְרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים
וְלַחֲסָדֶיךָ הַגְּנוּזִים.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ צְפוֹן לְבָבִי, וְעֵצָם שָׂרֵשׁ
נִקְדָּתִי הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ
יֵשׁ בִּי שָׂרֵשׁ נִקְדָּה טוֹבָה וְקְדוּשָׁה
וְטַהוֹרָה, כִּי אֲנִי מִזְרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל,
וְנִשְׁמָתִי מִשְׂרֵשֶׁת בְּנִשְׁמַת הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי,
שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ כְּלָלִיּוֹת נִשְׁמַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל.

עַל-כֵּן בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ, בַּפְּנִימִיּוֹת שָׂרֵשׁ
נִקְדָּתִי הַטּוֹבָה, אֲנִי צוֹעֵק אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם.

שְׁתַּחֲוֶה עָלַי, וְתִרְחַם עָלַי, וְתַחֲנֵנִי
מֵאוֹצַר מִתְּנַת-חַנּוּם, וְתַעֲזָרְנִי
לְהַסִּיר מִמֶּנִּי עָרְלַת לְבִי, וְשִׁבִּירַת לְבִי,
וְחֲרַפַּת לְבִי. וְאַזְכֶּה לְהַטּוֹת לְבָבִי אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ, וְלִשְׁבֵּר וּלְכַבֵּל מִלְּבִי, כָּל
הַתְּאֻוֹת רְעוּת, וּמִדּוֹת רְעוּת, וְעֲקָמִימִיּוֹת
שְׁבַלֵּב, וְרַע הַלֵּב.

וְתַחֲזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, וְאַזְכֶּה
מִהֲרָה לְלֵב טָהוֹר, לְלֵב טוֹב, לְלֵב קְדוּשׁ,
לְלֵב שָׁלֵם, כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב.

עמך בית ישראל, שנזכה כל אחד ואחד לדבר בינו לבין קונו, ונעורר לבנו ליראת-שמים.

ונזכה תמיד לפרש שיחתנו לפניך בכל יום ויום בלשון שמדברים בו, ברחמים ותחנונים גדולים, ובדברי רצויים ופיוסים הרבה, ובטענות ואמתלאות נכונות, ובהתעוררות גדול באמת, ובדברי חן ותחנונים.

עד שנזכה לקשר לבנו, אל הנקדה הקדושה שיש בנו, שהיא בחינת "צדיק מושל".

ונזכה להעתיר הרבה לפניך, ולהרבות מאד בכל יום ויום, בשיחה זו תפלה, ונזכה לומר לפניך בכל יום ויום, כמה וכמה תחנונות, ובקשות, וודוים, ותפלות, והפצרות. ונתחזק ונתאמץ בתפלה ותחנונים בכל עז ותעצומות.

ואל נתן דמי לך, עד שתחננו, נקרא אליך עד שתענינו, עד שנעורר רחמיה האמתיים עלינו.

ונזכה לנצח אותך, בתפלתינו ותחנונתינו ושיחתינו, שתשיב פניה אלינו ותרחמנו, ותשיבנו בתשובה שלמה לפניך באמת, בכל לב ונפש.

ותזכנו, שיאירו בנו כל השלשה נקדות הקדושות הללו, שהם:

[א] הארת הנקדה הקדושה של הצדיק-הדור האמתי.

[ב] והארת הנקדה הקדושה של כלליות ישראל עמך מאחד לחברו,

שכל-אחד יאיר בחברו הארת הנקדה הקדושה שיש בו מה שאין בחברו.

[ג] והארת הנקדה הקדושה של כל-אחד בעצמו, שכל אחד ואחד יקבל מניה וביה, מהנקדה הקדושה שיש בו, שתאיר מפיו ללב, על-ידי שידבר בינו לבין קונו בהתעוררות הלב, בתפלה ושיחה ותחנה ובקשה באמת ובלב שלם.

ועל-ידי-כל-זה נזכה, שיאיר הארת "צדיק יסוד עולם"

בלבנו, ונזכה שיתקשר לבנו באמת בקשר אמין וחזק לעולמי עד, לאור שלשה נקדות הקדושות הללו, אשר שם אור האהבה והחסד הקדוש שורה.

עד שיתבטל על-ידי-זה כל החרפות השורין על הלב הנקראין 'ערלת לב', 'שבירת לב', שהם כל התאות רעות והרהורים רעים.

ואזכה שיטהר לבי באמת, מפל העקמימיות שבלב, ומפל מיני כפירות שבלב, ומפל רע הלב. עד שאזכה ללב טהור, ללב קדוש, ללב טוב, לישרות לב, באמת לאמתו, כרצונה וכרצון הצדיקים-האמתיים. ויהיה לבי ישר עם יהוה תמיד, עד שאזכה להתדבק בך ולהכליל ברצונה הטוב.

ובאהבתך הגדולה תכסה על כל פשעינו, פמו שכתוב:

"ועל כל פשעים תכסה אהבה". ותמחל ותסלח ותכפר לנו, על כל חטאינו ועונותינו ופשעינו. ותאסף את חרפתנו.

וּמַעַתָּה תִּהְיֶה בְּעֶזְרֵנוּ שְׁלֹא נַחֲטָא עוֹד
 לְעוֹלָם, בֵּין בְּשׁוּגְגָה, בֵּין
 בְּמַזִּיד, בֵּין בְּאַנְס, בֵּין בְּרִצּוֹן, וְתַצִּילֵנוּ
 מִכָּל מִיּוֹנֵי פְגָמִים שְׁבַעְוֹלָם, וְנִזְכֶּה לְהִיּוֹת
 כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

וְכָל שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ, גְּדוֹלִים וְקִטְנִים, בְּנִים
 וּבָנוֹת, זְקֵנִים וְנְעָרִים, "הָאֶרֶץ וְכָל אֲשֶׁר
 עָלֶיהָ, הַיָּמִים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם".

הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם,
 עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה וְהַיְצִירָה
 וְהַבְּרִיאָה וְהָאֲצִילוֹת וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם.
 שְׁפָלִים, גְּלָגְלִים, מְלֶאכִים, זִיקִים,
 חֲשָׁמְלִים, שְׂרָפִים וְאוֹפְנִים, וְחִיּוֹת
 הַקֶּדֶשׁ. מִן תְּכִלִּית נִקְדַּת הַמֶּרְכָּז שֶׁל עוֹלָם
 הָעֲשִׂיָּה, עַד רֵאשִׁית נִקְדַּת הַבְּרִיאָה שֶׁהוּא
 תַּחֲלַת הָאֲצִילוֹת.

❁ [ו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כד ❁
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כד, 'אמצעייתא דעלמא')
 "וַיְבָרַךְ ה' אֶתְךָ לְרִגְלֵי" (בראשית ל. ל)
 שְׁנִזְכֶּה שִׁיתְעוֹרְרוּ הַמַּצּוֹת שְׁאֵנוּ עוֹשִׂין, וַיִּלְכוּ
 בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וַיעוֹרְרוּ אוֹתָם לְעַבּוֹדַת-הַשָּׁמַיִם,
 וְעַל-יַד־יָזָה יִמְשְׁכוּ הַבְּרוּכוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת

וּבְכֵן תִּרְחַם עָלֵינוּ אָבִינוּ מִלְּפָנוּ,
 וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשָׁה וְטַהֲרָה,
 וְתִתֵּן כַּח וּגְבוּרָה בְּכָל מַצּוּה וּמַצּוּה שְׁאֵנוּ
 זוֹכִין לַעֲשׂוֹת, שֶׁתְּעוֹרֵר הַמַּצּוּה וְתִלְךָ
 בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, וְתַעֲוֹרֵר אֶת כָּלָם
 לְעַבּוֹדְתְךָ וּלְיִרְאַתְךָ.

בְּכָלָם תִּלְךָ הַמַּצּוּה שְׁאֵנוּ זוֹכִין לַעֲשׂוֹת
 בְּכָל-עֵת, וְתַעֲוֹרֵר וְתִקְיֵץ כָּלָם
 לְעַבּוֹדְתְךָ בְּאַמֶּת, וַיִּשׁוּבוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת
 וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת.

עַד שִׁיתְעוֹרְרוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם וְכָל
 אֲשֶׁר בָּהֶם, לְעַבּוֹדְתְךָ בְּאַמֶּת. דּוּמָם,
 צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר.
 "מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן עַד הָאֲזוּב אֲשֶׁר
 בְּקִיר", מִשְׁלֹשׁוֹל קָטָן שְׁבִים עַד קִרְנֵי
 רְאמִים, "מִלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים

וְעַל-יַד־יָזָה יִתְעוֹרֵר בְּרָכָה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, וְתִקְיֵם
 מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ
 לְכָל חַי רִצּוֹן". וְתִשְׁפִּיעַ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
 וְתִמְשִׁיךְ שְׁפַע טוֹבָה וּבְרָכָה בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת כָּלָם.

